

<b>Nazwa przedmiotu</b> ANATOMIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> dr hab. med. Adam Kosiński, lek. Claude Mawa				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Wiedza z anatomii na poziomie szkoły średniej				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba go- dzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	40	2	3
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja	25	1	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	7	-	
<b>Rok / semestr</b>		I / 1		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		Polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPAW1 budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna, krążenie maczyno-płodowe), w tym różnice w budowie ciała człowieka dorosłego, niemowlęcia i noworodka;			A.W1	
IPAW2 budowę i funkcjonowanie miednicy kostnej i mięśni dna miednicy jako kanału rodowego;			A.W2	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPAU1 posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym i wykorzystywać znajomość topografii narządów oraz wykazywać różnice w budowie noworodka, niemowlęcia i człowieka dorosłego			A.U1	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			III.A.5.7	
<b>Treści programowe:</b>				
Wykłady:				
1. Osteologia, połączenia kości.				
2. Anatomia układu mięśniowego.				
3. Układ krążenia – ważniejsze tętnice i żyły. Układ chłonny.				
4. Budowa serca, krążenie małe i duże, krążenie płodowe.				
5. Anatomia układu oddechowego (budowa i topografia poszczególnych struktur).				
6. Anatomia układu pokarmowego (struktura i topografia cewy pokarmowej oraz narządów gruczołowych).				

7. Struktura układu moczowego; anatomia narządów płciowych.
8. Budowa układu nerwowego ośrodkowego.
9. Budowa układu nerwowego obwodowego.
10. Narząd wzroku, narząd słuchu.
11. Układ dokrewny, powłoka wspólna.
12. Unaczynienie narządów jamy brzusznej.
13. Budowa i podział miednicy.
14. Wymiary i płaszczyzny miednicy oraz ich znaczenie praktyczne. Unerwienie i unaczynienie narządów miednicy.
15. Układ rozrodczy męski. Układ rozrodczy żeński z uwzględnieniem zmian zachodzących podczas rozwoju płodu.
16. Powstawanie i funkcje łożyska.
17. Anatomiczne podstawy iniekcji na kończynie dolnej, miejsca wyczuwania tętna.

#### Ćwiczenia:

1. Osteologia, czaszka noworodka.
2. Poznanie szczegółowej budowy, unaczynienia i unerwienia narządów występujących w omawianych okolicach.
3. Kręgosłup – odcinek lędźwiowy i krzyżowy (struktury kostne i ich połączenia).
4. Budowa ścian jamy brzusznej i narządów leżących wewnątrz jamy brzusznej z uwzględnieniem podziału na narządy położone wewnątrz- i zewnątrzotrzewnowo.
5. Układ wydalniczy.
6. Budowa miednicy i układu rozrodczego męskiego oraz żeńskiego.
7. Mięśnie, unaczynienie i unerwienie kończyny dolnej.
8. Wybrane odmienności anatomiczne wieku dziecięcego w zakresie budowy jamy brzusznej i miednicy.
9. Miednica kostna i połączenia kości oraz podział przestrzeni jamy miednicy. Przestrzeń zaotrzewnowa jamy brzusznej, topografia narządów. Budowa układu wydalniczego. Przestrzenie topograficzne jamy brzusznej, miednicy i kończyny dolnej. Miejsca zmniejszonego oporu, rodzaje przepuklin.
10. Układ nerwowy, mięśniowy, nerwowy, wewnątrzwydzielniczy, oddechowy, trawienny, moczowy.
11. Narząd wzroku, narząd słuchu.
12. Budowa ścian jamy brzusznej i narządów leżących wewnątrz jamy brzusznej z uwzględnieniem podziału na narządy.
13. Budowa miednicy i układu rozrodczego męskiego oraz żeńskiego.
14. Wybrane odmienności anatomiczne wieku dziecięcego w zakresie budowy jamy brzusznej i miednicy.

#### Samokształcenie:

1. Podstawy obrazowania ciała ludzkiego i anatomiczne podstawy badań diagnostycznych. Rozwój płodu

#### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin pisemny, test

**Umiejętności:** zaliczenie na zajęciach praktycznych

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach i udziału w dyskusji

#### Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia testu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

#### Zaliczenie umiejętności

*Bardzo dobry* - wyczerpujące przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na zadane pytania.

*Dobry plus* - pełne przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, pełne zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na zadane pytania.

*Dobry* – niepełne przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, poprawne zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na pytania.

*Dostateczny plus* - podstawowe przedstawienie zagadnienia, wiadomości luźno ze sobą zestawione, podstawowe zrozumienie tematu, niezbyt jasne formułowanie odpowiedzi,

*Dostateczny* – podstawowe przedstawienie zagadnienia, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, podstawowe zrozumienie tematu, ograniczona umiejętność odpowiadania na pytania, błędy w odpowiedzi poprawiane pod wskazaniu ich przez nauczyciela.

*Niedostateczny* – brak odpowiedzi na zadane pytanie lub rażące błędy w odpowiedzi, które nie zostały poprawione nawet po wskazaniu przez nauczyciela.

**A. Literatura podstawowa:**

1. Gołąb B.: Podstawy anatomii człowieka. Wydawnictwo PZWL, Warszawa (najnowsze wydanie)
2. Netter F.: Atlas anatomii człowieka. Polskie mianownictwo anatomiczne. Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław (najnowsze wydanie)

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Sokołowska-Pituchowa A.: Anatomia człowieka. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2014 (i nowsze)
2. Narkiewicz O., Moryś J.: Anatomia człowieka, tom 1-3. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2010 (i nowsze)
3. Bochenek A., Reicher M.: Anatomia człowieka tom 1-5. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2010 (i nowsze)
4. Sobotta J., Paulsen F., Waschke J.: Atlas anatomii człowieka Sobotta, tom 1-3. Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2012 (i nowsze)

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> BIOCHEMIA I BIOFIZYKA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Dr hab. med. Ewa Koc - Żórawska				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Wiedza na poziomie szkoły średniej				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	38	1,9	2,5
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja	8	0,6	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	15	-	
<b>Rok / semestr</b>		I / 1		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPAW17 podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne)			A.W17	
IPAW18 rola witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząstek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych			A.W18	
IPAW19 mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie			A.W19	
IPAW20 wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące			A.W20	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPAU6 współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii			A.U6	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE7 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			III.A.7	
IPE5 dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			III.A.5	



**Treści programowe:**

## Wykład

1. Podstawowe pojęcia z zakresu biochemii.
2. Podstawowe składniki chemiczne żywych organizmów.
3. Węglowodany: glukoza, produkty cyklu Krebsa, pomiar glikemii, hipoglikemia i hiperglikemia, insulina, glikogen, interpretacja wyników pomiarów.
4. Białka: podział, ważniejsze białka proste i złożone, elektroforeza wybranych białek krwi, hiperglobulinemia i hipoglobulinemia, interpretacja wyników. Glikoproteidy ciężkowe, hormony cyklu miesiączkowego, hormony tarczycy. Enzymy: enzymy wątrobowe, enzymy trzustkowe, enzymy mięśnia sercowego.
5. Tłuszcze: biochemiczne wskaźniki miażdżycy, cholesterol, HDL, LDL, trójglicerydy. Ocena wyników chorych z zawałem mięśnia sercowego, by-pass'em, udarem niedokrwinnym mózgu, miażdżycą kończyn.
6. Witaminy – występowanie i rola w organizmie.
7. Równowaga kwasowo – zasadowa, pH krwi i innych płynów ustrojowych.
8. Gospodarka azotowa ustroju – mocznik, kreatynina, kwas moczowy, choroby nerek, dna moczanowa.
9. Podstawowe pojęcia z zakresu biofizyki.
10. Biofizyka jako nauka stosująca metody fizyki do analizy struktur i procesów biologicznych.
11. Wstęp do teorii błędów i pomiarów. Wielkości fizyczne, podział błędów, teoria Gaussa, zasady zaokrąglania wyników.
12. Promieniowanie jonizujące – charakterystyka, mechanizmy oddziaływania, występowanie i źródła (naturalne i sztuczne), izotopy.
13. Pole elektromagnetyczne – charakterystyka, mechanizmy oddziaływania, występowanie i źródła.
14. Biofizyka układu krążenia – ważniejsze funkcje, rola układu tętniczego i żylnego, wpływ pola grawitacyjnego na układ krążenia.
15. Wpływ na organizm czynników zewnętrznych (temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne, promieniowanie jonizujące).

## Ćwiczenia:

1. Reakcje charakterystyczne dla białek, węglowodanów i lipidów.
2. Ocena parametrów fizyko-chemicznych płynów ustrojowych (krew, mocz, ślina).

## Samokształcenie:

1. Biochemiczne markery niedokrwienia mięśnia sercowego
2. Parametry gospodarki lipidowej.
3. Podstawy działania tomografu komputerowego.
4. Jądrowy rezonans magnetyczny.

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** egzamin pisemny

**Umiejętności:** zaliczenie na zajęciach praktycznych (wykonanie pomiarów, interpretacja wyników)

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie samooceny studenta oraz obserwacji na zajęciach

**Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia egzaminu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

## Zaliczenie umiejętności

*Bardzo dobry* - wyczerpujące przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na zadane pytania.

*Dobry plus* - pełne przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, pełne zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na zadane pytania.

*Dobry* – niepełne przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, poprawne zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na pytania.

*Dostateczny plus* - podstawowe przedstawienie zagadnienia, wiadomości luźno ze sobą zestawione, podstawowe zrozumienie tematu, niezbyt jasne formułowanie odpowiedzi,

*Dostateczny* – podstawowe przedstawienie zagadnienia, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, podstawowe zrozumienie tematu, ograniczona umiejętność odpowiadania na pytania, błędy w odpowiedzi poprawiane pod wskazaniu ich przez nauczyciela.

*Niedostateczny* – brak odpowiedzi na zadane pytanie lub rażące błędy w odpowiedzi, które nie zostały poprawione nawet po wskazaniu przez nauczyciela.

**A. Literatura podstawowa:**

1. Berg J., Stryer L., Tymoczko J.L., Gatto G.J.: Biochemia, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2019
2. Pilawski A.: Podstawy biofizyki. PZWL, Warszawa (najnowsze wydanie)
3. Hamer B.D., Hooper N.M., Houghton J.D.: Biochemia. Krótkie wykłady. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2019
4. Grzesik J.: Biofizyka lekarska. Śląska Akademia Medyczna, Katowice 1994

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Hryniewicz A., Rokita E.: Fizyczne metody diagnostyki medycznej i terapii, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2013
2. Konarska L.: Molekularne mechanizmy przekazywania sygnałów w komórce. Wydawnictwo PWN, Warszawa 1995

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> EMBRIOLOGIA I GENETYKA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Dr Marcin Żórawski				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Wiedza z genetyki na poziomie szkoły średniej				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	20	1,2	2
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja	10	0,8	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	15	-	
<b>Rok / semestr</b>	I / 2			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPAW11 procesy spermatogenezy, spermiogenezy i owogenezy, zaplemnienia i zapłodnienia;			A.W11	
IPAW12 stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowę i czynność błon płodowych i łożyska oraz etapy rozwoju poszczególnych narządów;			A.W12	
IPAW13 uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;			A.W13	
IPAW14 budowę chromosomów oraz molekularne podłoże mutagenyzy;			A.W14	
IPAW15 zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;			A.W15	
IPAW16 problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie i jej znaczenie w diagnostyce prenatalnej;			A.W16	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPAU4 szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych			A.U4	
IPAU5 wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób oraz diagnostyce prenatalnej			A.U5	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE7 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			III.A.7	

**Treści programowe:**

## Wykłady:

1. Pojęcie genu. Kod genetyczny.
2. Budowa i właściwości kwasów nukleinowych.
3. Budowa DNA i chromosomów.
4. Abberacje chromosomowe.
5. Transkrypcja i translacja genów.
6. Replikacja DNA.
7. Genomy prokariotyczne. Genom człowieka.
8. Struktura genów.
9. Mutacje DNA, czynniki mutagenne.
10. Replikacja DNA. Rekombinacja DNA.
11. Genetyka człowieka (choroby genetyczne, terapia genowa).
12. Dziedziczenie autosomalne, dziedziczenie związane z płcią i mitochondrialne, dziedziczenie monogenowe i poligenowe.
13. Wady wrodzone.
14. Cytogenetyka kliniczna: chromosomowe podstawy chorób człowieka.
15. Mapowanie i klonowanie genu.
16. Immunogenetyka i genetyka rozwojowa.
17. Zapłodnienie in vitro.
18. Genetyka nowotworów.
19. Genetyczne badania przesiewowe.
20. Diagnostyka molekularna. Diagnostyka prenatalna.
21. Genetyka kliniczna.
22. Podstawy genetyki populacji. Równowaga Hardy'ego-Weinberga.
23. Etyka w genetyce.

## Ćwiczenia:

1. Budowa i funkcja komórki w odniesieniu do podstawowych wiadomości z genetyki embriologii, cytofizjologii i immunologii.
2. Genetyczne podstawy niedoborów immunologicznych.
3. Budowa i rozwój układu oddechowego i pokarmowego.
4. Budowa i rozwój układu nerwowego i krwionośnego. Wady rozwojowe.
5. Identyfikacja chromatyny płciowej.

## Samokształcenie:

1. Opis charakterystycznych cech płodu w poszczególnych okresach rozwojowych ciąży.
2. Rozwój poszczególnych układów: oddechowego, pokarmowego, nerwowego, krwionośnego.

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** egzamin pisemny, test

**Umiejętności:** egzamin pisemny

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach i udziału w dyskusji

**Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia egzaminu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

**A. Literatura podstawowa:**

1. Boczkowski K. (red.): Zarys genetyki medycznej, podręcznik dla studentów medycyny. PZWL, Warszawa 1999
2. Drewa T., Ferenc T. (red.): Podstawy genetyki dla studentów i lekarzy. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2011
3. Winter P., Hickey G., Fletcher H.: Genetyka, krótkie wykład. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Korf B.: Genetyka człowieka, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003
2. Wojcierowski J.(red.): Genetyka medyczna, Wydawnictwo CZELEJ, Lublin 2000

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> FARMAKOLOGIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> POŁOŻNICTWO	<b>stopień</b> PIERWSZY	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Dr Marcin Bitel, mgr Edyta Heinz				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba go- dzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	40	1,7	3
Ćwiczenia	ćwiczenia audytorijne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja	10	1,3	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	20	-	
<b>Rok / semestr</b>	I / 2			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPAW23 poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne			A.W23	
IPAW24 poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania			A.W24	
IPAW25 wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków			A.W25	
IPAW26 ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków			A.W26	
IPAW27 podstawowe zasady farmakoterapii;			A.W27	
IPAW28 zasady farmakoterapii i fitoterapii w położnictwie, neonatologii i ginekologii oraz wpływ leków na płód i noworodka karmionego piersią, w tym teratogenne i embriotoksyczne działanie leków;			A.W28	
IPAW29 zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;			A.W29	
IPAW30 zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi			A.W30	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPAU8 szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży i karmienia piersią;			A.U8	
IPAU9 posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych			A.U9	

IPAU10 wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich	A.U10
IPAU11 przygotować zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza	A.U11
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>	
IPE7 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	III.A.7
IPE5 dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	III.A.5

#### **Treści programowe:**

##### Wykłady:

1. Podstawowe pojęcia z zakresu farmakologii: lek, farmakokinetyka i biodostępność, receptor, agonista, antagonist, częściowy agonista i odwrotny agonista.
2. Komórkowe i molekularne mechanizmy działania leków. Receptory, kanały jonowe, wtórne przekaźniki informacji i wewnątrzkomórkowe miejsca działania leków.
3. Zakażenia bakteryjne, grzybicze i wirusowe. Środki odkażające i antyseptyczne.
4. Autonomiczny układ nerwowy. Leki układu cholinergicznego i adrenergicznego.
5. Ośrodkowy układ nerwowy. Leki psychotropowe, przeciwpadaczkowe, uspokajające.
6. Środki znieczulające miejscowo i ogólnie.
7. Leki przeciwbólowe. Niesterydowe leki przeciwzapalne i opioidy. Leki przeciwgorączkowe.
8. Układ sercowo-naczyniowy. Leki stosowane w niewydolności krążenia. Leki przeciwarytmiczne. Leczenie nadciśnienia tętniczego.
9. Wstrząs – stosowanie leków.
10. Leczenie choroby niedokrwiennej serca i zawału mięśnia sercowego.
11. Leczenie hiperlipidemii.
12. Choroby krwi i układu krwiotwórczego. Zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi.
13. Leczenie chorób układu pokarmowego.
14. Leczenie chorób układu dokrewnego (hormony).
15. Choroby układu oddechowego: farmakoterapia i tlenoterapia.
16. Choroby nowotworowe: farmakoterapia, terapia paliatywna.
17. Farmakoterapia w różnych przedziałach wiekowych, w chorobach nerek i wątroby.
18. Stosowanie leków w czasie ciąży i laktacji.
19. Toksykologia. Szacowanie niebezpieczeństwa toksykologicznego.

##### Ćwiczenia:

1. Farmakologia układu adrenergicznego. Farmakologia układu cholinergicznego. Leki zwiotczające, ganglioplegiczne i spazmolityczne.
2. Farmakologia krwi i układu krwiotwórczego. Preparaty krwiopochodne. Leki wpływające na układ krzepnięcia. Leki wpływające na układ krwiotwórczy.
3. Hormony i leki wpływające na czynność gruczołów wydzielania wewnętrznego: trzustka, tarczyca, ACTH, hormony kory nadnerczy, hormony wpływające na metabolizm wapnia.
4. Leki układu pokarmowego, leki przeciwozrobacze. Leki układu oddechowego. Leki stosowane w leczeniu astmy.
5. Leki znieczulające miejscowo i ogólnie. Leki nasenne, uspokajające, leki w chorobie parkinsona, leki przeciwpadaczkowe. Leki stosowane w terapii bólu ostrego i przewlekłego, opioidowe leki przeciwbólowe, drabina analgetyczna wg WHO.

##### Samokształcenie:

1. Wpływ procesów chorobowych na metabolizm.
2. Działania niepożądane leków. Procedura zgłaszania.
3. Ordynowanie leków. Zasady wystawiania recept.
4. Źródła informacji o lekach (informatory, bazy danych).
5. Formy recepturowe.

#### **Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** egzamin pisemny, test

**Umiejętności:** zaliczenie na zajęciach praktycznych

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach i udziału w dyskusji

**Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia testu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

Zaliczenie umiejętności (wg. skali j.w.)

Opanowanie całego materiału programowego, powiązanie wiedzy w logiczny układ, wyjaśnianie zjawisk oraz rozumienie związków między nimi, umiejętne wykorzystanie wiadomości w teorii i praktyce bez ingerencji nauczyciela, posługiwanie się poprawnym językiem i terminologią – 10 pkt. (maksimum)

Opanowanie materiału programowego w znacznym stopniu, powiązanie wiedzy w logiczny układ, stosowanie wiedzy w sytuacjach teoretycznych i praktycznych z pomocą nauczyciela, posługiwanie się poprawnym językiem i terminologią – 8 pkt.

Opanowanie materiału programowego w podstawowym zakresie, wiedza niepowiązana logicznie, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy w sytuacjach teoretycznych i praktycznych nawet przy pomocy nauczyciela, nieporadny styl, trudności w formułowaniu odpowiedzi i posługiwaniu się terminologią – 6 pkt.

Opanowanie materiału programowego poniżej podstawowego zakresu, brak powiązania wiedzy w logiczny układ, nieumiejętność wyjaśniania zjawisk, brak umiejętności stosowania wiedzy nawet przy pomocy nauczyciela, liczne błędy i duże trudności w formułowaniu odpowiedzi i posługiwaniu się terminologią- 4 pkt

**A. Literatura podstawowa:**

1. Herman Z.B., Kmieciak-Kołada K. (red.): Farmakologia. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa. Śląski Uniwersytet Medyczny, Katowice 2001
2. Mutschler E.: Farmakologia i toksykologia. Podręcznik. Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2016
3. Danysz A.: Kompendium farmakologii i farmakoterapii. Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2016

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Rataj-Cynke G. (red.): Farmakologia. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007
2. Podlewski J.K., Chwalibogowska-Podlewska A.: Leki współczesnej terapii. Medical Tribune Polska, Warszawa 2019

**Kontakt**



<b>Nazwa przedmiotu</b> FIZJOLOGIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> prof. dr hab. Tomasz Wierzba, lek. Claude Mawa, mgr Paweł Musiał				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Wiedza na poziomie szkoły średniej				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	40	1,4	2,5
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja, praca w grupach	15	1,1	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	15	-	
<b>Rok / semestr</b>		I / 1		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPAW3 neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie			A.W3	
IPAW4 udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy oraz zmiany w funkcjonowaniu organizmu, jako całości w przypadku zaburzeń jego homeostazy.			A.W4	
IPAW5 podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego			A.W5	
IPAW5 fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu			A.W6	
IPAW7 fizjologię rozrodu i laktacji			A.W7	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPAU2 opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy oraz interpretować fizjologiczne procesy, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych;			A.U2	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE7 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			III.A.5.7.	

**Treści programowe:**

## Wykłady:

1. Prawidłowe czynności organizmu człowieka.
2. Funkcjonowanie układu ruchu, układu krążenia, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowo – płciowego, układu nerwowego oraz układu dokrewnego.
3. Funkcje życiowe człowieka.
4. Charakterystyka mięśni szkieletowych, gładkich, mięśnia sercowego.
5. Czucie, ruch, percepcja.
6. Integracja oraz kontrola funkcji na różnych poziomach regulacji układu, narządu i komórki.
7. Aktywacja mózgu, sen, czuwanie. Wyższe czynności ośrodkowego układu nerwowego. Odruchy rdzeniowe. Fizjologia narządów zmysłów.
8. Fizjologia układu dokrewnego. Neurohormonalna regulacja procesów fizjologicznych.
9. Układ naczyniowy: hemodynamika i autoregulacja tkankowego przepływu krwi. Fizjologia serca.
10. Fizjologia układu oddechowego. Krążenie płucne i wymiana gazowa.
11. Fizjologia nerek.
12. Regulacja wodno-elektrolitowa i kwasowo – zasadowa.
13. Układ trawienny: czynności motoryczne i wydzielnicze. Hormony jelitowe. Trawienie i wchłanianie substancji pokarmowych.
14. Fizjologia układu krwiotwórczego.
15. Przemiana materii.
16. Fizjologia serca. Fizjologia układu naczyniowego. Krążenie płodowe

## Ćwiczenia:

- 1) Komórka nerwowa, transmisja synaptyczna. Elektrofizjologia neuronu, geneza potencjału spoczynkowego i czynnościowego, definicje pojęć: potencjał progowy, bodziec, pobudliwość, pobudzenie, impuls nerwowy; przewodnictwo nerwowe. Odruchy i ich podział, odruchy rdzeniowe, łuk odruchowy, badanie odruchów u człowieka.
- 2) Fizjologia mięśni szkieletowych, gładkich, mięśnia sercowego. Rodzaje skurczów mięśnia, regulacja siły skurczu mięśni, zmęczenie mięśni. Rejestracja skurczów mięśni.
- 3) Czucie i odruchy. Narząd słuchu, narząd wzroku.
- 4) Fizjologia poszczególnych układów (nerwowego, dokrewnego, krwiotwórczego, wewnątrzwydzielniczego, naczyniowego, oddechowego, trawiennego)
- 5) Nerka. Równowaga kwasowo-zasadowa oraz wodno-elektrolitowa
- 6) Fizjologia krwi. Skład i rola krwi, białka osocza i ich funkcje, elementy morfotyczne krwi, podstawowe grupy krwi, hemostaza i fibrynoliza. Wartości podstawowych parametrów hematologicznych i klinicznych wskaźników hemostazy.

## Samokształcenie:

1. Centralny układ nerwowy (rola płynu mózgowo-rdzeniowego, bariera krew-mózg, czynność kory mózgowej, podłoże pamięci i jej rodzaje, czynności kory mózgowej, sen i skutki jego braku, rytmy okołodobowe, neurobiologiczne podłoże snu).
2. Termoregulacja

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** egzamin pisemny, test

**Umiejętności:** zaliczenie na podstawie projektu

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach i udziału w dyskusji

**Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia testu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

Zaliczenie umiejętności (j.w.) – projekt oceniany jest w kategoriach: zawartość merytoryczna (30 pkt.), sposób przedstawienia (20 pkt.).

**A. Literatura podstawowa:**

1. Traczyk W. Z.: Fizjologia człowieka w zarysie. PZWL, Warszawa 2018
2. Traczyk W. Z. (red.), Trzebski A. (red.): Fizjologia człowieka z elementami fizjologii stosowanej i klinicznej. PZWL, Warszawa 2012

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Ganong W.F.: Fizjologia, PZWL, Warszawa 2017
2. Gołąb B., Traczyk W.Z.: Anatomia i fizjologia człowieka. Ośrodek doradztwa i Szkolenia. Łódź 1997

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> MIKROBIOLOGIA I PARAZYTOLOGIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Dr med. Marcin Żórawski				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Wiedza na poziomie szkoły średniej				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	30	1,3	2
ćwiczenia	ćwiczenia audytorne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja	15	0,7	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	12	-	
<b>Rok / semestr</b>	I / 1			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPAW21 podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej			A.W21	
IPAW22 klasyfikację drobnoustrojów, z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;			A.W22	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPAU7 rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych			A.U7	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE7 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			III.A.7	
IPE5 dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			III.A.5	
<b>Treści programowe:</b>				
Wykłady:				
1. Morfologia, anatomia i fizjologia drobnoustrojów chorobotwórczych. Flora fizjologiczna i jej znaczenie.				
2. Chorobotwórczość, drogi szerzenia się zarasków. Mechanizmy chorobotwórczości bakterii (toksyczność, inwazyjność). Nosicielstwo bakterii.				
3. Bakterie patogenne: ziarenkowce, pałeczki, laseczki, maczugowce, prątki, mikoplazmy, chlamydie, chorobotwórcze bakterie Gram-ujemne i krętki, proteobakterie, bakteroidy, wrzecionowce.				
4. Podstawy wirusologii, budowa wirusów i mechanizmy ich replikacji. Chorobotwórczość wirusów.				
5. Zakażenia wirusowe i bakteryjne układu oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i nerwowego.				
6. Grzyby chorobotwórcze.				

7. Pasożyty wywołujące choroby u człowieka. Pasożyty krwi, płynów ciała i tkanek. Pasożyty przewodu pokarmowego.
8. Odporność swoista i nieswoista. Szczepionki. Alergia i autoagresja.
9. Zakażenia szpitalne.
10. Profilaktyka chorób zakaźnych.
11. Pobieranie i transport materiałów klinicznych do badań mikrobiologicznych.
12. Metody hodowli i wykrywania drobnoustrojów chorobotwórczych.
13. Odczyny serologiczne w diagnostyce zakażeń.
14. Układ immunologiczny, odpowiedź immunologiczna, tolerancja immunologiczna.
15. Reakcje nadwrażliwości.

#### Ćwiczenia:

1. Pobieranie materiału do badań biologicznych.
2. Diagnostyka zakażeń w ginekologii i położnictwie.
3. Chorobotwórczość tasiemców.
4. Chorobotwórczość przywr.
5. Chorobotwórczość pierwotniaków.
6. Chorobotwórczość nicieni
7. Metody wykrywania pasożytów w materiale biologicznym.
8. Profilaktyka zachorowań

#### Samokształcenie:

1. Inwazje pasożytów w przebiegu ciąży.
2. Najczęstsze choroby pasożytnicze u dzieci.
3. Choroby pasożytnicze stref tropikalnych przywlekane do Polski.
4. Zachowania sprzyjające rozprzestrzenianiu się pasożytów
5. Rola położnej w propagowaniu zasad profilaktyki chorób pasożytniczych,

### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin pisemny, pytania otwarte

**Umiejętności:** zaliczenie na zajęciach praktycznych

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach i udziału w dyskusji

### Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia testu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

#### Zaliczenie umiejętności

*Bardzo dobry* - wyczerpujące przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na zadane pytania.

*Dobry plus* - pełne przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, pełne zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na zadane pytania.

*Dobry* – niepełne przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, poprawne zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na pytania.

*Dostateczny plus* - podstawowe przedstawienie zagadnienia, wiadomości luźno ze sobą zestawione, podstawowe zrozumienie tematu, niezbyt jasne formułowanie odpowiedzi,

*Dostateczny* – podstawowe przedstawienie zagadnienia, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, podstawowe zrozumienie tematu, ograniczona umiejętność odpowiadania na pytania, błędy w odpowiedzi poprawiane pod wskazaniu ich przez nauczyciela.

*Niedostateczny* – brak odpowiedzi na zadane pytanie lub rażące błędy w odpowiedzi, które nie zostały poprawione nawet po wskazaniu przez nauczyciela.

**A. Literatura podstawowa:**

1. Anusz Z.: Mikrobiologia i parazytologia lekarska. PZWL, Warszawa 1999
2. Anusz Z.: Podstawy epidemiologii i kliniki chorób zakaźnych. PZWL, Warszawa 1998,
3. Zaremba M. L., Borowski J.: Mikrobiologia lekarska PZWL, Warszawa 2013

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Colier L., Oxford J.: Wirusologia. Podręcznik dla studentów medycyny, stomatologii i mikrobiologii lekarskiej. PZWL, Warszawa 2001
2. Roitt I., Brostoff J., Male D.: Immunologia PZWL, warszawa 2000

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> PATOLOGIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Dr n. med. Katarzyna Ruckemann – Dziurdzińska, dr n. med. Jacek Gulczyński				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Wiedza na poziomie szkoły średniej				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	45	2	3
Ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja	15	1	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	15	-	
<b>Rok / semestr</b>		I / 2		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPAW8 podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu			A.W8	
IPAW9 wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego			A.W9	
IPAW10 czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne			A.W10	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPA3 łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla sąsiadujących topograficznie narządów			A.U3	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE7 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			III.A.7	
IPE5 dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			III.A.5	

**Treści programowe:**

## Wykłady:

1. Podstawowe pojęcia: etiologia, patogeneza.
2. Czynniki genetyczne w patologii.
3. Uwarunkowania zdrowia człowieka.
4. Uszkodzenia na poziomie komórki (ostre i przewlekłe, odwracalne i nieodwracalne, apoptoza). Czynniki i mechanizmy uszkadzające komórkę.
5. Zaburzenia hemodynamiczne: wstrząs i jego rodzaje.
6. Proces zapalny i naprawa tkanek (objawy i przyczyny zapalenia, komórki biorące udział w zapaleniu, zapalenie ostre i przewlekłe).
7. Układ immunologiczny (elementy układu, mechanizmy obronne, odporność).
8. Nowotwory i zmiany poprzedzające.
9. Patologia układu krążenia.
10. Patologia układu hormonalnego.
11. Patologia układu metabolicznego.
12. Patologia układu moczowo-płciowego.
13. Zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej.
14. Patomorfologia szyjki macicy
15. Patomorfologia sutka
16. Patomorfologia jajnika
17. Patomorfologia macicy

## Ćwiczenia:

1. Patomorfologia ogólna nowotworów narządów płciowych żeńskich
2. Patologia ciąży.
3. Patologia płodu i noworodka.
4. Patologia gruczołu piersiowego.
5. Patologia układu wewnątrzwydzielniczego.

## Samokształcenie:

1. Patologia układu oddechowego.
2. Patologia układu trawiennego.
3. Patologia układu nerwowego.
4. Wybrane zagadnienia z patofizjologii ogólnej. Stres, głód tlenowy, wstrząs.
5. Zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej.
6. Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej.
7. Zaburzenia termoregulacji.

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** egzamin pisemny, pytania otwarte

**Umiejętności:** egzamin pisemny, pytania otwarte

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie samooceny

**Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia egzaminu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

**A. Literatura podstawowa:**

1. Chosia M., Domagała W., Urańska E.: Podstawy patologii. PZWL, Warszawa 2010
2. Guzek J. W.: Patofizjologia człowieka w zarysie. PZWL, Warszawa 2015
3. Kruś S.: Patologia. Podręcznik dla licencjackich studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2003

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Adamek D.: Wybrane zagadnienia z patologii klinicznej. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2015
2. Thor P.: Podstawy patofizjologii człowieka. Vesalius, Kraków 2009



**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> RADIOLOGIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> prof. dr hab. Marek Grzybiak, mgr Marzena Suska				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba go- dzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	30	1,3	2
Ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja	15	0,7	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	15	-	
<b>Rok / semestr</b>	I / 1			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPAW31 metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej			A.W31	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPAU12 stosować zasady ochrony radiologicznej			A.U12	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE7 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			III.A.7	
IPE5 dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			III.A.5	
<b>Treści programowe:</b>				
Wykłady:				
1. Wprowadzenie do diagnostyki obrazowej.				
2. Podstawy fizyczne i chemiczne promieniowania jonizującego.				
3. Oddziaływanie promieniowania jonizującego na organizm człowieka.				
4. Budowa i działanie aparatury RTG.				
5. Rodzaje badań radiodiagnostycznych. Przygotowanie pacjenta do badań.				
6. Diagnostyka radiologiczna układu kostno-stawowego.				
7. Mammografia.				
8. Diagnostyka klatki piersiowej.				
9. Środki kontrastowe w diagnostyce radiologicznej.				
10. Badania z użyciem środków kontrastowych.				
11. Badania angiograficzne.				

12. Badanie NMR.
13. Badanie CT.
14. Radioterapia i opieka nad pacjentem w czasie leczenia promieniami.
15. Zasady ochrony radiologicznej.

**Ćwiczenia:**

1. Badanie obrazowe z wykorzystaniem promieniowania X – radiologia klasyczna, tomografia komputerowa.
2. Badanie obrazowe z wykorzystaniem ultradźwięków
3. Badanie obrazowe z wykorzystaniem rezonansu magnetycznego
4. Przygotowanie chorego do przeprowadzenia badań diagnostycznych

**Samokształcenie:**

1. Utrwalanie wiedzy w zakresie badań obrazowych z wykorzystaniem promieniowania X
2. Utrwalanie wiedzy w zakresie badań obrazowych z wykorzystaniem tomografii komputerowej, ultradźwięków, rezonansu magnetycznego.

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** egzamin pisemny, pytania otwarte

**Umiejętności:** egzamin pisemny, pytania otwarte

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie samooceny

**Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia egzaminu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

**A. Literatura podstawowa:**

1. Pruszyński B. (red.): Radiologia, diagnostyka obrazowa. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2018
2. Marchiori D.M.: Radiologia kliniczna. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Leszczyński S.: Radiologia. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 1984
2. Trzetrzeviński W.: Metodyka i technika badania rentgenowskiego. Wydawnictwo PZWL 1965

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> WYCHOWANIE FIZYCZNE				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Mgr inż. Robert Malentowicz				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Brak przeciwwskazań do udziału w zajęciach				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba go- dzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykląd informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	-	-	0
praktyczne	ćwiczenia audytorijne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja	60	-	
praca własna	-	-	-	
<b>Rok / semestr</b>	I / 1,2			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPAW30 wpływ różnych ćwiczeń fizycznych na organizm			-	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPAU17 prawidłowo wykonywać różne ćwiczenia fizyczne			-	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE11 dokonywania samooceny deficytów			III.A.1.3.7	
<b>Treści programowe:</b>				
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wstęp. Podstawowe pojęcia - wysiłek fizyczny: rodzaje, cechy, adaptacja organizmu do wysiłku. Pojęcie motoryczności, rozwój cech motorycznych w toku rozwoju osobniczego.</li> <li>2. Charakterystyka cech motorycznych: siła – pojęcie i uwarunkowanie.</li> <li>3. Charakterystyka cech motorycznych: szybkość – pojęcie i uwarunkowanie.</li> <li>4. Charakterystyka cech motorycznych: wytrzymałość – pojęcie i uwarunkowanie.</li> <li>5. Charakterystyka cech motorycznych: gibkość – pojęcie i uwarunkowanie.</li> <li>6. Charakterystyka cech motorycznych: skoczność – pojęcie i uwarunkowanie.</li> <li>7. Charakterystyka cech motorycznych: koordynacja ruchowa – pojęcie i uwarunkowanie.</li> <li>8. Metody kształtowania cech motorycznych: trening szybkości, metody kształtowania siły mięśniowej, metody kształtowania wytrzymałości, ćwiczenia rozwijające skoczność, ćwiczenia rozwijające koordynację ruchową.</li> <li>9. Organizacja, bezpieczeństwo i higiena zajęć ruchowych</li> </ol>				

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** zaliczenie na podstawie aktywnego udziału w zajęciach

**Umiejętności:** zaliczenie na podstawie aktywnego udziału w zajęciach

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywnego udziału w zajęciach

**Kryteria oceniania.**

zaliczenie na podstawie aktywnego udziału w zajęciach

**A. Literatura podstawowa:**

1. Fidelus K., Kocjasz L.: Atlas ćwiczeń fizycznych. Polska federacja sportu wyczynowego.
2. Nowotny J.: Kształtowanie umiejętności ruchowych – podstawy teoretyczne oraz aspekty praktyczne, Śl. A.M. Katowice 2002.
3. Marciszewska B.: Sport dla wszystkich: rekreacja dla każdego. Cz. 1,2,3. 1996.

**B. Literatura uzupełniająca:**

-

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> JĘZYK ANGIELSKI				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> dr Katarzyna Szewczyńska- Mulcan, mgr Dominik Kamiński, mgr Karolina Lasota-Mincewicz				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Posługiwanie się językiem angielskim w stopniu umożliwiającym udział w zajęciach				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba go- dzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	0	0	6
praktyczne	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, analiza przypadku, praca w grupach	120	6	
praca własna	-	0	-	
<b>Rok / semestr</b>	I / 1,2; II/3,4			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski/angielski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPBW27 język angielski na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego			-	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPBU18 analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim			B.U18	
IPBU19 porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego			B.U19	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE10 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			III.A.1.3.7	
IPE11 dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			III.A.1.3.7	
<b>Treści programowe:</b> SEMESTR I				
1. Student poznaje zaimki osobowe i dzierżawcze, liczbę mnogą rzeczowników, przedimki określone i nieokreślone („a/an” oraz „the”) i czasownik „to be”. Każde zagadnienie gramatyczne podsumowane jest serią ćwiczeń praktycznych. Student zapoznaje się ze słownictwem dotyczącym firmy, jej załogi, spotykania się z ludźmi, wypełniania formularza, przedstawiania się oraz przeprowadzania rozmów telefonicznych. Ćwiczy umiejętność pozyskiwania oraz sprawdzania informacji. Zastosowuje poznane słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).				
2. Student poznaje czas teraźniejszy prosty, przysłówki częstotliwości oraz określenia ilości „a lot of/much”. Każde zagadnienie				

gramatyczne podsumowane jest serią ćwiczeń praktycznych. Student poznaje słownictwo przydatne podczas krótkiej rozmowy oraz zwroty grzecznościowe. Zastosowuje poznane słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).

3. Student poznaje czasownik modalny „can”, zaimki osobowe w formie dopełnienia. Każde zagadnienie gramatyczne podsumowane jest serią ćwiczeń praktycznych. Student zaznajamia się ze słownictwem związanym z tworzeniem i obsługą wiadomości e-mail oraz podróżowaniem do pracy. Mówi o zwyczajach, nawykach oraz zdolnościach. Zastosowuje poznane słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).

4. Student poznaje zasady dotyczące porównania przymiotników, określenia ilości „much/many/little/few”. Każde zagadnienie gramatyczne podsumowane jest serią ćwiczeń praktycznych. Student systematyzuje i wzbogaca słownictwo związane z człowiekiem, pracą oraz czasem wolnym. Pyta o powody pewnych zachowań biznesowych oraz trendy. Zastosowuje poznane słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).

5. Student poznaje zaimki wskazujące (bliższe i dalsze), liczebniki do 100, nazwy dni tygodnia i miesięcy. Każde zagadnienie gramatyczne podsumowane jest serią ćwiczeń praktycznych. Student nabywa słownictwo dotyczące konstruowania notatki służbowej. Próbuje sporządzić prostą notatkę służbową wykorzystując dotychczasową wiedzę. Mówi o swoich życzeniach dotyczących pracy zawodowej. Zastosowuje poznane słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).

6. Student poznaje tryb rozkazujący, liczebniki do 1 000, czasowniki modalne „must/not need”. Każde zagadnienie gramatyczne podsumowane jest serią ćwiczeń praktycznych. Student poznaje liczebniki porządkowe, uczy się mówić o porach dnia. Zastosowuje poznane słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).

7. Student poznaje zasady dotyczące zastosowania podmiotu „it” w zdaniach bezosobowych oraz wykonuje stosowne ćwiczenia pozwalające zgłębić ten aspekt gramatyczny. Rozmawia na temat pogody i godzin oraz odgrywa biznesową rozmowę telefoniczną. Zastosowanie poznanego słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).

8. Student poznaje czas teraźniejszy ciągły i wykonuje praktyczne ćwiczenia gramatyczne utrwalające wybrane zagadnienie. Poznaje słownictwo związane z rodziną i relacjami międzyludzkimi. Zastosowanie poznanego słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).

9. Student poznaje budowę i zastosowanie konstrukcji „there is/are” oraz bezokolicznika celu. Każde zagadnienie gramatyczne podsumowane jest serią ćwiczeń praktycznych. Student przypomina i utrwala słownictwo dotyczące żywności oraz zwroty przydatne w restauracji i podczas zakupów. Zastosowanie poznanego słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).

10. Student poznaje tryb rozkazujący, zasady dotyczące użycia czasowników „have/has”. Każde zagadnienie gramatyczne podsumowane jest serią ćwiczeń praktycznych.

Powtórzenie omówionych zagadnień.

## SEMESTR II

1. Student poznaje konstrukcje wyrażającą przyszłość „to be going to” oraz sposób zapisu i wymowy dat. Każde zagadnienie gramatyczne podsumowane jest serią ćwiczeń praktycznych. Poznaje słownictwo dotyczące wyjazdów wakacyjnych. Zastosowuje poznane słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).

2. Student poznaje zasady dotyczące zastosowania konstrukcji bezokolicznikowych oraz wykonuje stosowne ćwiczenia pozwalające zgłębić ten aspekt gramatyczny. Poznaje słownictwo związane z przedmiotami codziennego użytku oraz z wykonywaniem obowiązków domowych. Zastosowanie poznanego słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).

3. Student poznaje czas przyszły prosty i wykonuje praktyczne ćwiczenia gramatyczne utrwalające wybrane zagadnienie. Student zapoznaje się ze słownictwem związanym z pracą i domem. Zastosowanie poznanego słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).

4. Student poznaje budowę i zastosowanie czasu przeszłego prostego z podziałem na czasownik „to be” oraz pozostałe czasowniki regularne i nieregularne. Każde zagadnienie gramatyczne podsumowane jest serią ćwiczeń praktycznych. Studenci budują dłuższą wypowiedź pisemną – praca w grupach. Zastosowanie poznanego słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).

5. Wykonywanie ćwiczeń utrwalających dotychczasowo omówiony materiał. Ćwiczenia gramatyczno-leksykalno-tłumaczeniowe. Tworzenie dialogów i scenek odbywających się zarówno w środowisku pracy, jak i poza nim. Przypomnienie zasad pisania i tworzenia własnej notatki służbowej. Rozmowa na temat aktualnie wykonywanej pracy i obowiązków z nią związanych oraz o planach na przyszłość i czynnościach wykonywanych w przeszłości będących częścią zdobytego doświadczenia zawodowego.

## SEMESTR III

1. Student poznaje czas przeszły ciągły oraz zasady dotyczące zastosowania tego czasu. Każdy aspekt zagadnienia gramatycznego podsumowany jest serią ćwiczeń praktycznych. Student zapoznaje się z różnicami w stosowaniu czasowników „say”, „tell” i „speak”. Zastosowuje poznane słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).

2. Student poznaje zasady dotyczące zastosowania zdania warunkowego typu pierwszego. Poznaje czasowniki modalne „should” i „have to”. Wykonuje stosowne ćwiczenia pozwalające zgłębić przedstawione aspekty gramatyczne.

3. Student poznaje czas Present Perfect i wykonuje praktyczne ćwiczenia gramatyczne utrwalające wybrane zagadnienie.

4. Student poznaje zasady dotyczące zastosowania i funkcjonowanie zaimków nieokreślonych w odniesieniu do rzeczy, miejsc i ludzi. Każde zagadnienie gramatyczne podsumowane jest serią ćwiczeń praktycznych oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).

5. Powtórzenie oraz utrwalenie materiału omówionego podczas poprzednich zajęć (ćwiczenia praktyczne, tłumaczenia, praca w parach i w grupach).

## SEMESTR IV

1. Student ćwiczy reakcje językowe, opracowuje dialogi przydatne w określonych sytuacjach społecznych. Przypomina i utrwalają wcześniej poznane zwroty i wyrażenia stosowane w mowie potocznej.
2. Student poznaje zasady dotyczące zastosowania konstrukcji „to be about to sth” oraz wykonuje stosowne ćwiczenia pozwalające zgłębić ten aspekt gramatyczny. Mówi o swoich planach, o podejmowaniu decyzji. Zastosowuje poznane słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).
3. Student poznaje zasady zastosowania czasownika modalnego „would” i wykonuje praktyczne ćwiczenia gramatyczne utrwalające wybrane zagadnienie. Przypomina i utrwalają wcześniej poznane czasowniki modalne (ćwiczenia praktyczne). Student poznaje zasady stosowania mowy zależnej oraz wykonuje stosowne ćwiczenia pozwalające zgłębić ten aspekt gramatyczny.
4. Student poznaje zasady oraz zastosowanie zdań warunkowych typu drugiego. Uczy się, jak udzielać porad z zastosowaniem konstrukcji „if I were you”. Zastosowuje poznane zagadnienia w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).
5. Ćwiczenia utrwalające materiał gramatyczno-leksykalny omówiony podczas całego semestru (ćwiczenia praktyczne, tłumaczenia, praca w parach i w grupach).
6. Student poznaje zasady dotyczące zastosowania zdań warunkowych typu trzeciego oraz wykonuje stosowne ćwiczenia pozwalające zgłębić ten aspekt gramatyczny. Poznaje słownictwo związane ze środowiskiem, roślinnością oraz ukształtowaniem terenu. Zastosowuje poznane słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).
7. Powtórzenie zagadnień gramatycznych omówionych w trakcie całego toku nauczania (ćwiczenia z lukami, tłumaczenia, praca indywidualna, w parach i w grupach). Wprowadzenie podstawowych struktur strony biernej wraz z ćwiczeniami.
8. Powtórzenie zagadnień leksykalnych omówionych w trakcie całego toku nauczania (ćwiczenia z lukami, tłumaczenia, praca z tekstem, dialogi, praca indywidualna, w parach i w grupach). Student poznaje słownictwo i zwroty przydatne podczas spotkań biznesowych oraz negocjacji. Zastosowuje poznane słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).
9. Student poznaje podstawowe słownictwo branżowe związane z kierunkiem studiów. Zastosowuje poznane słownictwo w dialogach oraz ćwiczeniach tłumaczeniowych (wyrażenia, zdania oraz tekst i dialogi).
10. Ćwiczenia utrwalające materiał gramatyczno-leksykalny omówiony podczas całego toku nauczania (ćwiczenia praktyczne, tłumaczenia, praca w parach i w grupach).

### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin pisemny i ustny

**Umiejętności:** egzamin pisemny i ustny

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie samooceny

### Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia egzaminu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

### A. Literatura podstawowa:

1. Donesch-Jeżo E.: English for nurses. Przegląd Lekarski, Kraków 2002
2. Check your English Vocabulary for Medicine.
3. Oxford English for Careers. Nursing 1. Tony Grice.
4. Oxender, C., Seligson, P.: New English File. Oxford University Press

### B. Literatura uzupełniająca:

Oxford Wordpower, słownik angielsko - polski z indeksem polsko - angielskim

### Kontakt



<b>Nazwa przedmiotu</b> PEDAGOGIKA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> mgr Wioletta Sulich - Świdnicka				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	40	2	2
praktyczne	ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja, praca w grupach	-	-	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	25	-	
<b>Rok / semestr</b>		I/ 2		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		Obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		Polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPBW17 podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania)			B.W17	
IPBW18 metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i osób dorosłych			B.W18	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPBU12 rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarskich			B.U12	
IPBU13 opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców			B.U13	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE7 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			III.A.7	
IPE5 dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			III.A.5	
<b>Treści programowe:</b>				
Zajęcia teoretyczne:				
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Przedmiot i zadania pedagogiki - pedagogika jako nauka, kierunki jej rozwoju, stan obecny, związki pedagogiki z naukami medycznymi. Osobowość jako przedmiot i podmiot oddziaływań pedagogicznych.</li> <li>2. Cele wychowania i kształcenia we współczesnym świecie.</li> <li>3. Zasady wychowania i kształcenia, metody wychowania i kształcenia.</li> </ol>				

4. Rodzaje i metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej.
5. Symptomatyka zaburzeń i deficytów rozwojowych. Elementy diagnostyki pedagogicznej. Trudności wychowawcze, zjawiska patologiczne wśród młodzieży i dorosłych.
6. Człowiek dorosły we współczesnym świecie. Wyzwania cywilizacji, postęp nauki i techniki, a warunki życia człowieka.
7. Wybrane zagadnienia z pedagogiki specjalnej: subdyscypliny pedagogiki specjalnej, metody pedagogiki specjalnej: oligofrenopedagogiki, surdopedagogiki, tyflop pedagogiki, pedagogiki przewlekle chorych i niepełnosprawnych ruchowo.
8. Wybrane zagadnienia geragogiki, pomoc ludziom starym i chorym terminalnie.
9. Pedagogiczne zadania i kompetencje pielęgniarek.
10. Prawne uwarunkowania działalności wychowawczej i opiekuńczej.
11. Kierunki i prądy współczesnej pedagogiki, pedagogika medyczna. Współczesne problemy edukacyjne i wychowawcze.
12. Charakterystyka środowisk wychowawczych (rodziny, szkoły, środowiska lokalnego, grup rówieśniczych, subkultur młodzieży i dorosłych).
13. Metody i techniki pracy umysłowej, współczesne metody samokształcenia, znaczenia kształcenia permanentnego.

#### Ćwiczenia:

1. Szkoła wyższa jako środowisko naukowo-wychowawcze.
2. Organizacja samodzielnej pracy studenta, przygotowanie prac pisemnych, cele kształcenia.
3. Taksonomia celów, zasady i metody nauczania.
4. Planowanie działalności dydaktycznej, kontrola i ocena w procesie kształcenia.
5. Edukacja ustawiczna położnych.

#### Praca własna:

1. Zasady wychowania, metody, cele wychowania w pracy położnej. Środowiska wychowawcze oraz możliwości ich wykorzystania w pracy położnej;
2. Pedagogika jako nauka; związki pedagogiki z innymi dziedzinami naukowymi, ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania.
3. Style pracy nauczyciela wychowawcy, podmiotowość w wychowaniu, środowiska wychowawcze w procesie wychowania, środowiska wychowawcze w procesie wychowania, rodzina, grupa rówieśnicza, szkoła, szpital, formy organizacyjne pracy szkolnej.
4. Środki dydaktyczne oraz ich znaczenie w procesie kształcenia, trudności dydaktyczno – wychowawcze oraz ich przezwyciężanie.

#### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** zaliczenie na podstawie projektu na zadany temat

**Umiejętności:** zaliczenie na podstawie projektu na zadany temat

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie opracowania projektu na wybrany temat

#### Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

Zaliczenie umiejętności: projekt grupowy na wybranych temat oceniany w kategoriach: zawartość merytoryczna 30 pkt., sposób prezentacji 15 pkt. (ocena wg skali j.w.).

#### A. Literatura podstawowa:

1. Śliwerski B. (red.): Pedagogika. GWP, Gdańsk 2006
2. Ciechanowicz W. (red.): Pedagogika. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2008

#### B. Literatura uzupełniająca:

1. Dryden G., Vos J.: Rewolucja w uczeniu. Wydawnictwo Moderski i Ska, Warszawa 2003
2. Hulek A. (red.): Pedagogika rewalidacyjna. PWN, Warszawa 1980
3. Sowa S.: Pedagogika specjalna w zarysie. Wydawnictwo FOSZE, Rzeszów 1999

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> PRAWO MEDYCZNE				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Dr Katarzyna Ziejka				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	30	2	2
praktyczne	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, praca w grupach	-	-	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	25	0	
<b>Rok / semestr</b>		I/ 2		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPBW19 podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy			B.W19	
IPBW20 podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej			B.W20	
IPBW21 podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków			B.W21	
IPBW22 zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej z związanej z wykonywaniem zawodu położnej			B.W22	
IPBW23 prawa człowieka, prawa dziecka, prawa pacjenta i prawa kobiety rodzącej			B.W23	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPBU14 stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki			B.U14	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE7 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			III.A.7	
IPE5 dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			III.A.5	

## Treści programowe:

### Wykłady:

1. Wprowadzenie do prawa - dziedzina, prawa, system prawa, podmioty prawa, stosowanie prawa, źródła prawa, wykładnia prawa, przepis a norma.
2. Podstawy prawa pracy (świadczenia przysługujące pracownikowi, obowiązki pracownika i pracodawcy).
3. Prawa człowieka (polskie i międzynarodowe akty prawne - rozwój praw człowieka, podział, rodzaj praw i obowiązków obywatela).
4. Prawa pacjenta.
5. Prawa dziecka.
6. Zasady wykonywania zawodu położnej w Polsce i krajach UE, odpowiedzialność i samorządność zawodowa.
7. Przepisy prawne dotyczące zakładów opieki zdrowotnej oraz ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Polsce i wybranych państwach UE.
8. Elementy prawa cywilnego, karnego handlowego mającego zastosowanie w pracy położnej i pielęgniarki.
9. Trendy w polityce ochrony zdrowia w Polsce i UE.

### Ćwiczenia:

1. Prawa pacjenta.
2. Związek zawodowy w zakładach opieki zdrowotnej.
3. Uwarunkowania prawne, a udział położnych

### Praca własna:

1. Samorząd zawodowy pielęgniarek i położnych.
2. Samodzielność i autonomia zawodowa położnej, a odpowiedzialność prawna położnej (karna, cywilna, zawodowa, służbowa).
3. Formy prawne wykonywania zawodu położnej.

## Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin pisemny - test

**Umiejętności:** egzamin pisemny – kazus

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach

## Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia testu i kazusu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

## A. Literatura podstawowa:

1. Balicki M.: Prawa pacjenta – wybrane zagadnienia. Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Warszawa 1996
2. Paździoch S.: Prawo zdrowia publicznego. Zarys problematyki. Zdrowie i Zarządzanie, Kraków 2004
3. Nowacki J., Tobor Z.: Wstęp do prawoznawstwa. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1993
4. Konstytucja RP
5. Kodeks pracy (aktualny)
6. Wybrane akty prawne krajowe i międzynarodowe wskazane przez prowadzącego

## B. Literatura uzupełniająca:

1. Kuźniar R.: Prawa człowieka. Prawo, instytucje, stosunki międzynarodowe. Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2002
2. Karkowska D.: Prawa pacjenta. Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2004

## Kontakt

<b>Nazwa przedmiotu</b> PSYCHOLOGIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> dr Ryszard Makarowski				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykląd informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	30	1,4	2
Ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, analiza przypadku, praca w grupach	20	0,6	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	15	0	
<b>Rok / semestr</b>		I / 1		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPBW1 psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone			B.W1	
IPBW2 problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych			B.W2	
IPBW3 etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości			B.W3	
IPBW4 pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe			B.W4	
IPBW5 podstawowe zagadnienia z zakresu psychologii prenatalnej i prokreacyjnej			B.W5	
IPBW6 etapy rozwoju dziecka od poczęcia do narodzin, czynniki psychospołeczne warunkujące jego rozwój w okresie prenatalnym i czynniki sprzyjające tworzeniu się więzi rodziców z dzieckiem poczętym			B.W6	
IPBW7 psychospołeczne aspekty kolejnych okresów w życiu kobiety od pokwitania do senu			B.W7	
IPBW8 istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej			B.W8	
IPBW9 specyficzne problemy występujące w poszczególnych okresach życia kobiety (okres dojrzewania, okołoporodowy, klimakterium), szczególnie wynikające z barier w komunikowaniu się			B.W9	
IPBW10 techniki redukcji lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego			B.W10	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				

IPBU1 rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	B.U1
IPBU2 oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka	B.U2
IPBU3 oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej	B.U3
IPBU4 rozpoznawać problemy psychospołeczne macierzyństwa małoletnich i kobiet w późnym wieku oraz wskazywać rolę wychowania seksualnego w życiu człowieka	B.U4
IPBU5 rozpoznawać problemy psychologiczne związane z prokreacją (zaburzenia płodności, aborcja, poronienie, utrata dziecka w okresie okołoporodowym) i udzielać wsparcia psychicznego	B.U5
IPBU6 rozpoznawać problemy psychologiczne i zaburzenia psychiczne występujące u kobiet w okresie ciąży, porodu i porodu oraz w okresie klimakterium	B.U6
IPBU7 identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się oraz wykazywać umiejętność aktywnego słuchania	B.U7
IPBU 8 wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece położniczej	B.U8
IPBU9 wskazywać i stosować właściwe techniki redukcji lęku i metody relaksacyjne	B.U9
IPBU10 stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego	B.U10

**Kompetencje społeczne (student jest gotów do):**

IPE7 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	III.A.7
IPE5 dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	III.A.5

**Treści programowe:**

Wykłady:

- Obszary zastosowania wiedzy psychologicznej w położnictwie.
- Pojęcie emocji i motywacji.
- Etapy rozwoju psychicznego człowieka.
- Typy osobowości. Zaburzenia osobowości.
- Psychologiczne koncepcje człowieka. Podejście psychoanalityczne. Rola więzi i urazów wczesnodziecięcych w kształtowaniu się emocjonalnych postaw wobec świata i siebie.
- Psychologiczne koncepcje człowieka. Podejście behawiorystyczne. Pojęcie warunkowania klasycznego i instrumentalnego oraz modelowania, procedura behawioralna, pojęcie wzmocnienia, przykłady modyfikacji zachowań.
- Psychologiczne koncepcje człowieka. Podejście poznawcze. Rola procesów poznawczych w kształtowaniu przebiegu zachowania człowieka. Syndrom wyuczonej bezradności M. Seligmiana.
- Psychologiczne koncepcje człowieka. Podejście humanistyczne. Pojęcie komunikacji i rozumienia w dialogu.
- Stres. Przejście od modelu medycznego w stronę psychologicznego. Poznawcza koncepcja stresu R. Lazarusa. Pojęcie sytuacji trudnej wg. T. Tomaszewskiego. Style i strategie radzenia sobie ze stresem.
- Choroba jako źródło stresu i kryzysu psychicznego. Przebieg reakcji adaptacyjnej w chorobie – koncepcja S. Taylor. Antycypowana utrata – koncepcja E. Kubler – Ross. Subiektywny obraz choroby – znaczenie przypisywane chorobie.
- Zależności somatopsychiczne i psychosomatyczne w chorobie.
- Koncepcja koherencji A. Antonovskiego i zasobów Hobfolla.

Ćwiczenia:

- Biomedyczny i biopsychospołeczny model choroby – konsekwencje dla postępowania leczniczo-pielęgniarskiego.
- Zasoby i deficyty odpornościowe, rola stylu życia w zdrowiu i chorobie. Zjawisko rozwoju osobowego skutkiem urazu psychicznego (PTG).
- Ból i psychologiczne doznanie bólu, leczenie i pomiar bólu.
- Kryzysy psychologiczne, choroba i niepełnosprawność jako źródła kryzysu, sposoby radzenia sobie z kryzysem.
- Formy pomocy psychologicznej.
- Relacja pielęgniarka – pacjent, rodzaje relacji. Cechy i znaczenie relacji pielęgnacji i leczenia.
- Komunikowanie się w relacji pielęgniarka – pacjent, empatia i asertywność.
- Wypalenie zawodowe. Objawy, źródła i zapobieganie.
- Techniki redukcji lęku i metody relaksacji.

Praca własna:

- Rozwój psychiczny człowieka w biegu życia (periodyzacja cyklu rozwoju - etapy, zadania rozwojowe, okresy krytyczne, uwarunkowania, prawidłowości, zaburzenia, dynamika rozwoju).

2. Pojęcie dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej.
3. Etapy rozwoju dziecka w okresie prenatalnym
4. Etapy rozwoju dziecka w okresie postnatalnym
5. Uwarunkowania psychiczne sprzyjające tworzeniu się więzi rodziców z dzieckiem poczętym w okresie prenatalnym, perinatalnym i postnatalnym.
6. Psychospołeczne aspekty kolejnych okresów rozwoju w biegu życia kobiety – dojrzewanie, menopauza, senium.
7. Komunikacja interpersonalna – definicja, poziomy, modele i style.
8. Bariery w procesie komunikacji (okres dojrzewania, okołoporodowy, klimakterium).
9. Rodzaje wsparcia psychologicznego i techniki pomocy psychologicznej w obszarze prokreacji.

#### **Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** egzamin pisemny, test

**Umiejętności:** zaliczenie na podstawie projektu grupowego

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie projektu grupowego

#### **Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia testu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

Zaliczenie umiejętności: projekt grupowy na wybranych temat oceniany w kategoriach: zawartość merytoryczna 20 pkt., sposób prezentacji 15 pkt. (ocena wg skali j.w.).

#### **A. Literatura podstawowa:**

1. Kubacka-Jasiecka D.: Kryzys, interwencja i pomoc psychologiczna. Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2003
2. Dolińska-Zygmunt G.: Podstawy psychologii zdrowia. Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2001
3. Jarosz M.: Psychologia lekarska. PZWL, Warszawa 1978
4. Sheridan Ch., Radmacher S.: Psychologia zdrowia. Inst. Psychol. Zdrowia, Warszawa 1998
5. Strelau J.(red.): Psychologia. T. 1 i T.3., GWP, Gdańsk 2016
6. Gierowski J., Bętkowska-Korpała B.(red): Psychologia lekarska w leczeniu chorych somatycznie. Wydawnictwo UJ, Kraków 2007

#### **B. Literatura uzupełniająca:**

1. Badura-Madej W.: Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej, Biblioteka Pracownika Socjalnego, Katowice 1999
2. James, R. K., Gilliland B.E.: Strategie interwencji kryzysowej. PARPA, Warszawa 2004
3. Hobfoll S.:Stres, kultura i społeczność. Psychologia i filozofia stresu. GWP, Gdańsk 2008

#### **Kontakt**



<b>Nazwa przedmiotu</b> SOCJOLOGIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> dr Magdalena Lemska, mgr Ewa Wojdak-Hasse				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Wiedza z zagadnień socjologicznych na poziomie szkoły średniej				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykląd informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	40	2	2
praktyczne	ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja, praca w grupach	-	-	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	25	-	
<b>Rok / semestr</b>		I / 2		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPBW11 pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu			B.W11	
IPBW12 wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych			B.W12	
IPBW13 zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu			B.W13	
IPBW14 pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej			B.W14	
IPBW15 zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć			B.W15	
IBW16 społeczne konsekwencje choroby, bezdzietności i ciąży niepożądananej oraz problemy małoletnich i samotnych matek;			B.W16	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPBU11 proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży			B.U11	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE7 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			III.A.7	
IPE5 dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			III.A.5	

## Treści programowe:

### Wykłady:

1. Podstawowe pojęcia z zakresu socjologii.
2. Zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu.
3. Interakcje społeczne. Socjalizacja.
4. Dewiacje, zaburzenia i patologie – rodzaje, przyczyny, działania zapobiegające.
5. Dyskryminacja – rodzaje, przyczyny, działania zapobiegające.
6. Kultura a zdrowie. Normy społeczno-kulturowe a normy zdrowotne. Zdrowie jako wartość. Symbole kulturowe. Kulturowe wyznaczniki stylu życia a stan zdrowia.
7. Pojęcie zdrowia i choroby w wymiarze psychospołecznym. Zdrowie jako element jakości życia. Socjologiczne koncepcje choroby, choroba jako rola społeczna, choroba jako zachowanie dewiacyjne.
8. Subiektywny wymiar zdrowia i choroby. Percepcja zdrowia a szukanie fachowej pomocy medycznej. Modele zachowań w zdrowiu i chorobie. Kulturowe wyznaczniki postaw i zachowań w chorobie.
9. Wpływ grup społecznych na stan zdrowia. Pojęcie grupy społecznej, klasyfikacja grup, grupy odniesienia. Proces socjalizacji a kształtowanie osobowości. Społeczne uwarunkowania choroby. Nierówności społeczne a stan zdrowia. Stres społeczny - zasoby społeczne, wsparcie a zmiany w stanie zdrowia.
10. Rodzina jako grupa społeczna i jako instytucja społeczna. Struktura rodziny i funkcje rodziny. Wpływ rodziny na stan zdrowia, patogenna rola rodziny. Występowanie choroby przewlekłej, niepełnosprawności a funkcjonowanie rodziny. Choroba przewlekła, niepełnosprawność a opiekuńczo-zabezpieczająca funkcja rodziny. Patologia życia rodzinnego.
11. Niepełnosprawność w perspektywie koncepcji socjologicznych. Wpływ choroby, niepełnosprawności na psychospołeczną aktywność jednostki. Psychospołeczne konsekwencje chorób przewlekłych, niepełnosprawności, procesu starzenia się. Choroba, niepełnosprawność a pozycja społeczna chorego.
12. Pojęcie stigmaty. Teoria naznaczenia społecznego a sytuacja osób chorych, niepełnosprawnych, starszych.
13. Jakości życia uwarunkowana stanem zdrowia. Obiektywne i subiektywne wyznaczniki jakości życia osób przewlekle chorych, niepełnosprawnych w podeszłym wieku. Socjomedyczne wskaźniki jakości życia (skale aktywności funkcjonalnej, aktywności społecznej, samopoczucia psychicznego).

### Ćwiczenia:

1. Socjogenne uwarunkowania zdrowia i choroby.
2. Postawy i zachowania zdrowotnych, grup i instytucji społecznych oraz kultury.
3. Praktyczny sposób pomiaru jakości życia i zdrowia pacjentów oraz wykorzystywania technik socjologicznych do analizy problemów społecznych swoich podopiecznych.

### Praca własna:

1. Działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży.

## Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin pisemny, test

**Umiejętności:** wykonanie i przedstawienie projektu

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie grupowe projektu

## Kryteria oceniania.

Bardzo dobry - wyczerpujące przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na zadane pytania.

Dobry plus - pełne przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, pełne zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na zadane pytania.

Dobry – niepełne przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, poprawne zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na pytania.

Dostateczny plus - podstawowe przedstawienie zagadnienia, wiadomości luźno ze sobą zestawione, podstawowe zrozumienie tematu, niezbyt jasne formułowanie odpowiedzi,

Dostateczny – podstawowe przedstawienie zagadnienia, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, podstawowe zrozumienie tematu, ograniczona umiejętność odpowiadania na pytania, błędy w odpowiedzi poprawiane pod wskazaniu ich przez nauczyciela.

Niedostateczny – brak odpowiedzi na zadane pytanie lub rażące błędy w odpowiedzi, które nie zostały poprawione nawet po wskazaniu przez nauczyciela.

**A. Literatura podstawowa:**

1. Taranowicz I., Majchrowska A., Kawczyńska-Butrym Z.: Elementy socjologii dla pielęgniarek. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2000
2. Szacka B.: Wprowadzenie do socjologii. Oficyna Naukowa, Warszawa 2003
3. Szczepański J.: Elementarne pojęcia socjologii. PWN, Warszawa 1970
4. Aronson E.: Człowiek – istota społeczna. PWN, Warszawa 1997

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Barański J., Piątkowski W. (red.): Zdrowie i choroba. Wybrane problemy socjologii medycyny. Wydawnictwo ATUT, Warszawa 2002
2. Piątek Z.: Zdrowie, choroba, społeczeństwo – studia z socjologii medycyny. Wydawnictwo UMCS, Lublin 2004
3. Jasińska-Kania A. (red.): Współczesne teorie socjologiczne. Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, 2006

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> ZDROWIE PUBLICZNE				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Dr n. med. Marzena Zarzeczna-Baran				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Wiedza z anatomii na poziomie szkoły średniej				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	80	3	3
praktyczne	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, praca w grupach	-	-	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	30	0	
<b>Rok / semestr</b>		I / 2		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPBW24 zadania z zakresu zdrowia publicznego			B.W24	
IPBW25 kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego			B.W25	
IPBW26 podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby			B.W26	
IPBW27 istotę profilaktyki i prewencji chorób			B.W27	
IPBW28 zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej			B.W28	
IPBW29 swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy			B.W29	
IPBW30 międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF)			B.W30	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPBU15 oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych			B.U15	
IPBU16 analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania			B.U16	
IPBU17 stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF)			B.U17	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				

IPE7 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	III.A.7
IPE5 dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	III.A.5

### Treści programowe:

#### Wykłady:

1. Zdrowie i choroba - pojęcie, koncepcje, modele.
2. Zdrowie publiczne – pojęcie, zakres, funkcje, strategie działania na poziomie krajowym, regionalnym, międzynarodowym.
3. Czynniki warunkujące zdrowie - społeczne, kulturowe, środowiskowe.
4. Pomiar zdrowia, zagrożenia zdrowotne w Polsce i na świecie, wybrane problemy zdrowotne.
5. Wybrane choroby cywilizacyjne stanowiące problem zdrowia publicznego - epidemiologia, czynniki ryzyka, działania prewencyjno – profilaktyczne.
6. System ochrony zdrowia w Polsce i na świecie - organizacja, funkcjonowanie, finansowanie, kontraktowanie świadczeń, zasoby w ochronie zdrowia, w tym w pielęgniarstwie.
7. Organizacje krajowe i międzynarodowe działające na rzecz zdrowia.
8. Międzynarodowe klasyfikacje statystyczne.
9. Światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia.

#### Ćwiczenia:

1. Udział społeczeństwa w kształtowaniu koncepcji zdrowia publicznego. Zachowania zdrowotne, style życia i ich związek ze zdrowiem. Czynniki kształtujące stan zdrowia.
2. Czynniki ekologiczne a zdrowie.
3. Czynniki psychiczne a zdrowie.
4. Relacje między rodziną a zdrowiem i chorobą.

#### Praca własna:

1. Koncepcja zdrowia w medycynie i naukach społecznych.
2. Założenia i zadania systemowego modelu ochrony zdrowia w Polsce.
3. Współczesne strategie opieki medycznej i programy zdrowotne.
4. Modele edukacji zdrowotnej – założenia teoretyczne i ich realizacja.
5. Model medycyny rodzinnej, zespół pomocy rodzinie; medycyna pracy

### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin pisemny, test

**Umiejętności:** zaliczenie na podstawie opracowanego projektu

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie samooceny i oceny grupy

### Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia egzaminu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

### A. Literatura podstawowa:

1. Czupryna A.: Zdrowie publiczne. Wydawnictwo Uniwersyteckie Vesalius, Kraków 2001
2. Kulig T., Latałski M.: Zdrowie publiczne. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002
3. Karski J.B., Pawlak J.: Środowisko i zdrowie. Centrum Organizacji i Ekonomiki Zdrowia, Warszawa 1995
4. Wskazane przez prowadzącego artykuły, raporty o stanie zdrowia, akty normatywne

### B. Literatura uzupełniająca:

1. Korczak C.W. (red.): Higiena ochrony zdrowia. PZWL, Warszawa 1990
2. Kolarzyk E. (red.): Wybrane problemy higieny i ekologii człowieka. Wydawnictwo UJ, Kraków 2000
3. Jethon Z., Grzybowski A.: Medycyna zapobiegawcza i środowiskowa. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2000

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> BADANIA FIZYKALNE				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> lek. Krystyna Karaś, mgr Nina Drewa, mgr Anna Kuter, mgr Piotr Janiewicz, mgr Marzena Miecznikowska				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy opieki położniczej				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	15	0,8	3
praktyczne	ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia w CSM, ćwiczenia w pracowni badań fizykalnych, analiza przypadku, dyskusja	40	2,2	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	20	0	
<b>Rok / semestr</b>	I / 2			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	Obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPCW29 zasady prowadzenia i dokumentowania badania podmiotowego i przedmiotowego			C.W29	
IPCW30 metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego, ze szczególnym uwzględnieniem kobiety i noworodka, dla potrzeb opieki położniczej			C.W30	
IPCW31 sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności			C.W31	
IPCW32 znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki położniczej			C.W32	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPCU40 przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki			C.U40	
IPCU41 rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu noworodka i osoby dorosłej, w tym kobiety w różnych okresach jej życia			C.U41	
IPCU42 wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta			C.U42	
IPCU43 prowadzić badania fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności			C.U43	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				

IPE1 kierowania się dobrem pacjenta	III.A.1.3.1										
IPE5 przestrzegania praw pacjenta	III.A.1.3.2										
<p><b>Treści programowe:</b></p> <p>Wykład:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wprowadzenie do problematyki badania fizykalnego, Rys historyczny.</li> <li>2. Ocena stanu zdrowia pacjenta - źródła i metody zbierania danych o chorym noworodku i matce.</li> <li>3. Badanie podmiotowe i przedmiotowe - zasady i schemat przebiegu badania oraz dokumentowania badania.</li> <li>4. Badanie przedmiotowe kobiety i noworodka dla potrzeb opieki położniczej.</li> <li>5. Badanie podmiotowe i przedmiotowe w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki położniczej.</li> </ol> <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>6. Wykonanie badania podmiotowego i przedmiotowego pacjenta.</li> <li>7. Badanie fizykalne gruczołów piersiowych.</li> <li>8. Badanie fizykalne klatki piersiowej i układu oddechowego</li> <li>9. Badanie fizykalne układu sercowo-naczyniowego i obwodowego układu krążenia.</li> <li>10. Badanie układu moczowo-płciowego.</li> <li>11. Badanie fizykalne jamy brzusznej.</li> <li>12. Badanie fizykalne Układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego</li> <li>13. Wykorzystanie systemów teleinformatycznych lub systemów łączności w przeprowadzaniu badania fizykalnego.</li> <li>14. Prowadzenie dokumentacji.</li> <li>15. Znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki położniczej.</li> <li>16. Interpretacja podstawowych odrębności w badaniu noworodka i osoby dorosłej, w tym kobiety w różnych okresach jej życia</li> </ol> <p>Praca własna:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zasady prowadzenia i dokumentowania badania podmiotowego i przedmiotowego.</li> <li>2. Metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego ze szczególnym uwzględnieniem kobiety i noworodka, dla potrzeb opieki położniczej.</li> <li>3. Technika zasady i przebieg badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo szkieletowego i układu nerwowego.</li> </ol>											
<p><b>Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.</b></p> <p><b>Wiedza:</b> zaliczenie pisemne, test</p> <p><b>Umiejętności:</b> zaliczenie praktyczne – wykonanie wskazanych czynności</p> <p><b>Praca własna:</b> praca samodzielna w oparciu o literaturę</p> <p><b>Kompetencje społeczne:</b> zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach</p>											
<p><b>Kryteria oceniania.</b></p> <p>Warunki zaliczenia testu (&gt;50% maksymalnej liczby punktów):</p> <table> <tr> <td>51-60% punktów – dostateczny</td> <td>[3,0]</td> </tr> <tr> <td>61-70% punktów – dostateczny plus</td> <td>[3,5]</td> </tr> <tr> <td>71-80% punktów – dobry</td> <td>[4,0]</td> </tr> <tr> <td>81-90% punktów – dobry plus</td> <td>[4,5];</td> </tr> <tr> <td>91-100% punktów – bardzo dobry</td> <td>[5,0]</td> </tr> </table> <p>Zaliczenie praktyczne: student losuje czynność, którą ma wykonać i omówić, maksymalna liczba punktów 50.</p>		51-60% punktów – dostateczny	[3,0]	61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]	71-80% punktów – dobry	[4,0]	81-90% punktów – dobry plus	[4,5];	91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]
51-60% punktów – dostateczny	[3,0]										
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]										
71-80% punktów – dobry	[4,0]										
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];										
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]										
<p><b>A. Literatura podstawowa:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dyk D. (red.): Badanie fizykalne w pielęgniarstwie. PZWL, Warszawa 2016</li> <li>2. Kózka M. (red.), Płaszewska – Żywko L.: Diagnostyka i interwencje pielęgniarstwa. PZWL, Warszawa 2016</li> <li>3. Krajewska-Kułak E., Szczepański M. Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarek i położnych. Wyd. Czelej Lublin 2009</li> <li>4. Maxwell A, James M. <i>Wywiad i badanie przedmiotowe</i>. Wyd. polskie pod red. F. Kokota Urban &amp; Partner. Wrocław 2005.</li> </ol> <p><b>B. Literatura uzupełniająca:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Atlas anatomiczny. Wydawnictwo Edukacyjne „Literat”, Toruń 2019</li> </ol>											



2. Ślusarska B. (red.), Zarzycka D., Zaharadniczek K.: Podstawy pielęgniarstwa. Tom II. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2013
3. Talarska D. (red.), Zozulińska – Ziółkiewicz D.: Pielęgniarstwo internistyczne. PZWL, Warszawa 2016

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> DIETETYKA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> mgr inż. dietetyki Natalia Ćwiklińska				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Fizjologia				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba go- dzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	15	0,4	1
praktyczne	ćwiczenia audytoryjne, analiza przypadku, praca w grupach, dyskusja	20	0,6	
praca własna	praca samodzielna	20	-	
<b>Rok / semestr</b>	I / 1			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	Obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPCW19 zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego			C.W19	
IPCW20 zasady żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży oraz zasady żywienia noworodków i niemowląt			C.W20	
IPCW21 zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii			C.W21	
IPCW22 środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego			C.W22	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPCU31 oceniać stan odżywienia i sposób żywienia, prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia zdrowych i chorych dzieci i dorosłych, w szczególności kobiet w różnych okresach ich życia i różnym stanie zdrowia			C.U31	
IPCU32 stosować diety terapeutyczne w wybranych chorobach, nadzorować odrębności żywienia zbiorowego i rozpoznawać powikłania dietoterapii			C.U32	
IPCU33 planować podstawowe diety pod względem ilościowym i jakościowym, w tym zalecenia żywieniowe dla kobiety w okresie ciąży i karmienia piersią			C.U33	
IPCU34 dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania			C.U34	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta			III.A.1.3.1	

IPE7 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	III.A.1.3.4										
IPE10 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	III.A.1.3.7										
<p><b>Treści programowe:</b></p> <p>Wykład</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Niezbędne składniki odżywcze i pokarmowe.</li> <li>2. Podstawowe pojęcia: wartość odżywcza, strawność, przyswajalność, biodostępność.</li> <li>3. Zapotrzebowanie na składniki odżywcze a normy żywienia i zalecenia żywieniowe.</li> <li>4. Przemiana materii i energii u człowieka, bilans energetyczny, nadwaga i otyłość, wskaźniki i zapobieganie.</li> <li>5. Rola i przemiany białka, węglowodanów, kwasów tłuszczowych oraz witamin.</li> <li>6. Zasady żywienia różnych grup populacyjnych, podobieństwa i różnice. Opieka dietetyczna nad ciężarną, ze szczególnym uwzględnieniem najczęściej występujących problemów żywieniowych.</li> <li>7. Dietoprofilaktyka i przykłady diet w wybranych schorzeniach.</li> <li>8. Żywność rekonwalescentów.</li> <li>9. Wzbogacanie żywności i suplementacja diety składnikami odżywczymi jako strategię racjonalizacji żywienia.</li> <li>10. Metody oceny stanu odżywienia organizmu.</li> <li>11. Gospodarka wodno – elektrolitowa oraz równowaga kwasowo – zasadowa organizmu.</li> <li>12. Propozycje jadłospisów z uwzględnieniem diet alternatywnych w różnych chorobach.</li> </ol> <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ocena sposobu żywienia i stanu odżywienia.</li> <li>2. Obliczanie zapotrzebowania na energię i podstawowe składniki odżywcze.</li> <li>3. Planowanie postępowania żywieniowego w okresie ciąży i karmienia piersią, ze szczególnym uwzględnieniem stanu odżywienia.</li> <li>4. Zasady doboru i zastosowań środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, które może ordynować położna, w konkretnej sytuacji klinicznej pacjenta.</li> <li>5. Dokumentacja medyczna prowadzona przez położną przy wypisywaniu recept na środki spożywcze. Zasady wystawiania recept na środki spożywcze.</li> <li>6. Nauka wypisywania recept na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego - wybrane przykłady.</li> </ol> <p>Praca własna:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zaplanuj przykładowy jadłospis dla kobiety karmiącej uwzględniając zapotrzebowanie na składniki pokarmowe i kaloryczność.</li> </ol>											
<p><b>Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.</b></p> <p><b>Wiedza:</b> zaliczenie na podstawie projektu indywidualnego na zadany temat</p> <p><b>Umiejętności:</b> zaliczenie na podstawie projektu indywidualnego na zadany temat</p> <p><b>Kompetencje społeczne:</b> zaliczenie na podstawie projektu indywidualnego na zadany temat</p>											
<p><b>Kryteria oceniania.</b></p> <p>Warunki zaliczenia (&gt;50% maksymalnej liczby punktów):</p> <table> <tr> <td>51-60% punktów – dostateczny</td> <td>[3,0]</td> </tr> <tr> <td>61-70% punktów – dostateczny plus</td> <td>[3,5]</td> </tr> <tr> <td>71-80% punktów – dobry</td> <td>[4,0]</td> </tr> <tr> <td>81-90% punktów – dobry plus</td> <td>[4,5];</td> </tr> <tr> <td>91-100% punktów – bardzo dobry</td> <td>[5,0]</td> </tr> </table> <p>Za projekt można uzyskać maksymalnie 60 punktów.</p>		51-60% punktów – dostateczny	[3,0]	61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]	71-80% punktów – dobry	[4,0]	81-90% punktów – dobry plus	[4,5];	91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]
51-60% punktów – dostateczny	[3,0]										
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]										
71-80% punktów – dobry	[4,0]										
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];										
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]										
<p><b>A. Literatura podstawowa:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Gawęcki J., Hryniewiecki L. (red.): Żywność człowieka. Podstawy nauki o żywieniu. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009</li> <li>2. Ciborowska H., Rudnicka A., Dietetyka. Żywność zdrowego i chorego człowieka PZWL, Warszawa 2007</li> <li>3. Jarosz M. (red.): Praktyczny podręcznik dietetyki. IŻŻ, Warszawa 2010.</li> <li>4. Praca zbiorowa (J. Gawęcki i L. Hryniewiecki): Żywność człowieka.T.1 Podstawy nauki o żywieniu. PWN, Warszawa 2000</li> <li>5. Praca zbiorowa ( red. J. Hasik i J. Gawęcki): Żywność człowieka.T.2 Żywność człowieka zdrowego i chorego. PWN, Warszawa 2000</li> </ol>											

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Jarosz M., Bułhak-Jachymczyk B.(red.): Normy żywienia człowieka. Podstawy prewencji otyłości i chorób niezakaźnych. Wydawnictwo LPZWL, Warszawa 2008
2. Gronowska-Senger A.: Zarys oceny żywienia, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2009
3. Gawęcki J., Roszkowski W. (red.): Żywność człowieka a zdrowie publiczne. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009
4. Kunachowicz H., Nadolna I., Przygoda B., Iwanow K.: Tabele składu i wartości odżywczej żywności. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005
5. Socha J. Żywność dzieci zdrowych i chorych. Wydawnictwa Lekarskie PZWL, Warszawa 1998

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> ETYKA ZAWODU POŁOŻNEJ				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> prof. dr hab. Krzysztof Kalka				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy pielęgniarstwa				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykląd informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	20	1	1
praktyczne	ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja, praca w grupach	-	-	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	10	0	
<b>Rok / semestr</b>		I / 1		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPCW9 przedmiot etyki ogólnej i zawodowej			C.W9	
IPCW10 problematyka etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy położnej			C.W10	
IPCW11 istota podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy położnej;			C.W11	
IPCW12 treść kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki i położnej			C.W12	
IPCW13 problemy bioetyczne w aspekcie: sztucznej prokreacji, transplantacji, eksperymentów medycznych (np. klonowanie embrionów ludzkich) i eutanazji			C.W13	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPCU24 rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarstwa			C.U24	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE6 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości o powinności moralnych w opiece nad pacjentem			III.A.1.3.3	

## Treści programowe:

### Wykład:

1. Wprowadzenie do filozofii i etyki: kiedy powstała filozofia, czym jest filozofia, filozofia teoretyczna a filozofia praktyczna, metafizyka, epistemologia, antropologia filozoficzna, etyka jako filozofia praktyczna.
2. Podstawowe pojęcia i zagadnienia etyki: etyka a moralność, deontologia zawodowa, bioetyka, wartości, normy, cnoty i wady, szczęście, sumienie, czyn ludzki i pojęcie odpowiedzialności, nihilizm, relatywizm i absolutyzm etyczny.
3. Początki refleksji etycznej. Pojęcie cnoty: intelektualizm etyczny – Sokrates, eudajmonizm perfekcjonistyczny – Arystoteles.
4. Eudajmonizm grecki – hedonizm (Arystyp i Epikur), cynizm, stoicyzm.
5. Etyka chrześcijańska – pojęcie zła wg św. Augustyna, etyka wg św. Tomasza z Akwinu – teoria cnoty oraz zagadnienie prawa naturalnego.
6. Utylitaryzm – etyka utilitarystyczna J. Benthama oraz koncepcja etyczna J.S. Milla.
7. Etyka deontologiczna I. Kanta – zagadnienie uniwersalnego i apriorycznego prawa moralnego; imperatyw praktyczny Kanta i jego implikacje bioetyczne.
8. Etyka aksjologiczna M. Schelera – pojęcia wartości i etosu; hierarchia wartości; poznawanie wartości i złudzenia aksjologiczne.
9. Wprowadzenie do bioetyki: potrzeba refleksji bioetycznej, początki bioetyki, najważniejsze nurty w bioetyce współczesnej.
10. Bioetyka początku życia – antykoncepcja, zapłodnienie in vitro, macierzyństwo zastępcze, aborcja; bioterapia – transplantologia, komórki macierzyste; zagadnienia tanatologiczne: eutanazja, uporczywa terapia, opieka paliatywna.
11. Etos zawodów medycznych (lekarza, pielęgniarki i położnej, ratownika medycznego, fizjoterapeuty) – deontologia zawodowa, kodeksy etyczne, zagadnienie powołania zawodowego.
12. Problemy w zawodzie położnej w sprawowaniu opieki nad osobami o różnych systemach wartości, wierzeniach religijnych lub obyczajach.
13. Problemy odmowy udziału położnej w zabiegu sprzecznym z wyznawanymi przez nią normami etycznymi.
14. Podstawowe prawa pacjenta i dylematy moralne z nimi związane: prawo do autonomii, do informacji, do poszanowania godności i intymności, do tajemnicy, do opieki zdrowotnej, do bezpieczeństwa, do dostępu do dokumentacji medycznej, do skarżenia się.
15. Obowiązek ratowania życia. Istota odpowiedzialności i jej rodzaje: odpowiedzialność moralna, prawna i zawodowa.
16. Problem korupcji w ochronie zdrowia: defraudacja, nepotyzm, kumoterstwo, łapownictwo; charakterystyka korupcji w ochronie zdrowia, obszary korupcyjne w ochronie zdrowia.

### Ćwiczenia:

1. Konflikty wartości w pracy położnej.
2. Etyczna analiza i metody podejmowanie decyzji w pracy położnej.
3. Problemy bioetyczne w aspekcie: sztucznej prokreacji, transplantacji, eksperymentów medycznych (np. klonowanie embrionów ludzkich) eutanazji.

### Praca własna:

1. Problemy i dylematy etyczne i moralne w pracy położnej. Podejmowanie decyzji etycznych.
2. Opieka holistyczna i wielokulturowość w położnictwie.
3. Odpowiedzialność zawodowa położnej. Podstawowe zasady etyczne w oparciu o kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej.

## Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin pisemny, test

**Umiejętności:** wykonanie projektu,

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** egzamin pisemny, pytania otwarte

## Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia egzaminu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

**A. Literatura podstawowa:**

1. Ingram D., Parks J.: Etyka dla złotodziobów: czyli wszystko, co powinieneś wiedzieć o.... Dom Wydawniczy „Rebis”, Poznań 2003
2. Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej
3. Ślipko Tadeusz SJ: Bioetyka. Najważniejsze problemy. Wyd. Petrus 2009
4. Tatariewicz W.: Historia filozofii. (różne wydania).
5. Wojtyła Kard. K.: Elementarz etyczny. Wyd. TUM, Wrocław 2000 (lub inne wydanie).

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Brzeziński T.: Etyka lekarska. WL PZWL, Warszawa 2002
2. Muszala A. (red.): Encyklopedia bioetyki. Polwen, Radom 2005
3. Wrońska I., Mariański J. (red.): Etyka w pracy pielęgniarskiej. Podręcznik dla studentów pielęgniarskich studiów licencjackich. Wydawnictwo „Czelej”, Lublin 2002.
4. Szawarski Z.: Mądrość i sztuka leczenia. Biblioteka Filozofii i Historii Filozofii, Wydawnictwo słowo/obraz terytoria, 2006
5. Woleński J., Hartman J.: Wiedza o etyce. WS PWN, Warszawa – Bielsko-Biała 2008

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> JĘZYK MIGOWY				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> mgr Anna Jabłońska				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, prezentacja, pokaz, praca w parach	15	1	1
praktyczne	ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja, praca w grupach	-	-	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	15	-	
<b>Rok / semestr</b>		II / 4		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		fakultatywny		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPCW38 podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta			C.W38	
IPCW39 zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym			C.W39	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPCU46 posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu			C.U46	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE8 zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem zadania			III.A.1.3.5	
<b>Treści programowe:</b>				
<b>Wykłady:</b>				
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Specyfika komunikowania się z osobami z uszkodzeniami słuchu.</li> <li>2. Język migowy. Język migany. System językowo – migowy.</li> <li>3. Daktylografia (alfabet palcowy).</li> <li>4. Ideografia.</li> </ol>				
<b>Ćwiczenia:</b>				
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ideografia – znaki pozwalające na powiadamianie rodziny i wzywanie pomocy oraz znaki pozwalające na poinformowanie o postępowaniu diagnostycznym, znaki pozwalające na ustalenie zachowania się pacjenta w szpitalu, w przychodni, lekarza w gabinecie zabiegowym. Znaki pozwalające na omówienie zachowania się pacjenta przy badaniu lekarskim</li> <li>2. Tworzenie zdań oznajmujących.</li> </ol>				



3. Tworzenie pytań ogólnych i szczegółowych.
4. Liczebniki.

**Praca własna:**

1. Sposoby i środki komunikowania się z osobą niesłyszącą.
2. Daktylografia.

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** zaliczenie praktyczne (posługiwanie się językiem migowym)

**Umiejętności:** zaliczenie praktyczne (posługiwanie się językiem migowym)

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie praktyczne (posługiwanie się językiem migowym)

**Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

**A. Literatura podstawowa:**

1. Szczepankowski B.: Język migowy. Pierwsza pomoc medyczna. Warszawa 1996
2. Szczepankowski B., Koncewicz D.: Język migowy w terapii. Łódź 2008

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Szczepankowski B.: Komunikowanie się z osobami z uszkodzonym słuchem. Poradnik dla służb społecznych. Warszawa – Krapkowice 2000
2. Szczepankowski B.: Niesłyszący – głusi – głuchoniemi. Wyrównywanie szans. Warszawa 1999

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> ORGANIZACJA PRACY POŁOŻNEJ				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> dr n. med. Anna Tałaj				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy opieki położniczej				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykląd informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	20	1	1
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja, praca w grupach	-	-	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	20	-	
<b>Rok / semestr</b>		I / 1		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPCW23 pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności			C.W23	
IPCW24 regulacje prawne dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarki i położnej			C.W24	
IPCW25 podstawowe metody organizacji opieki położniczej i ich znaczenie dla jakości tej opieki			C.W25	
IPCW26 etapy planowania pracy własnej i podległego personelu			C.W26	
IPCW27 możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego			C.W27	
IPCW28 problematykę jakości w opiece zdrowotnej			C.W28	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPCU35 monitorować zagrożenia w pracy położnej oraz czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych i wypadków przy pracy			C.U35	
IPCU36 planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy			C.U36	
IPCU37 współuczestniczyć w opracowywaniu standardów i procedur praktyki położniczej oraz monitorować jakość opieki położniczej			C.U37	
IPCU38 podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy i współpracy w zespole			C.U38	
IPCU39 nadzorować i oceniać pracę podległego zespołu			C.U39	

**Kompetencje społeczne (student jest gotów do):**

IPE8 zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	III.A.1.3.5
IPE10 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	III.A.1.3.7
IPE11 dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	III.A.1.3.7

**Treści programowe:****Wykłady:**

1. Organizacja i jej otoczenie. Cechy sprawnego działania. System opieki zdrowotnej i podsystem położnictwa.
2. Funkcje kierownicze, proces podejmowania decyzji, delegowanie zadań.
3. Style zarządzania, cechy kierowania i przywództwa.
4. Zarządzanie strategiczne, podstawowe metody analizy strategicznej.
5. Położna jako pracownik – uprawnienia, obowiązki, odpowiedzialność.
6. Planowanie pracy własnej, zarządzanie czasem, planowanie pracy organizacji. Cykl działania zorganizowanego.
7. Zasady ergonomii w środowisku pracy położnej.
8. Organizacja położniczego stanowiska pracy.
9. Rozwój zawodowy, ścieżki kariery.
10. Ocenianie i motywowanie pracowników.
11. Ocena jakości pracy, mierniki i sposoby oceny.
12. Uprawnianie pracy, wprowadzanie zmian.
13. Standardy i procedury w praktyce położnej.

**Ćwiczenia:**

1. Projektowanie położniczego stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności.
2. Metody organizacji pracy własnej i zespołowej w praktyce położniczej.
3. Analiza środowiska pracy- zagrożenia, wypadki przy pracy, choroby zawodowe.
4. Standardy i procedury w opiece położniczej.
5. Planowanie rozwoju zawodowego na stanowisku położnej.
6. Organizowanie pracy własnej; marketing usług położniczych.
7. Proces adaptacji zawodowej.

**Praca własna:**

1. Ocenianie i motywowanie pracowników. Ocena jakości pracy, mierniki i sposoby oceny pracy pracowników.
2. Regulacje prawne dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarki i położnej.

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** zaliczenie ustne

**Umiejętności:** realizacja projektu

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie ustne

**Kryteria oceniania.**

Bardzo dobry - wyczerpujące przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na zadane pytania.

Dobry plus - pełne przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, pełne zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na zadane pytania.

Dobry – niepełne przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, poprawne zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na pytania.

Dostateczny plus - podstawowe przedstawienie zagadnienia, wiadomości luźno ze sobą zestawione, podstawowe zrozumienie tematu, niezbyt jasne formułowanie odpowiedzi,

Dostateczny – podstawowe przedstawienie zagadnienia, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, podstawowe zrozumienie tematu, ograniczona umiejętność odpowiadania na pytania, błędy w odpowiedzi poprawiane pod wskazaniu ich przez nauczyciela.

Niedostateczny – brak odpowiedzi na zadane pytanie lub rażące błędy w odpowiedzi, które nie zostały poprawione nawet po wskazaniu przez nauczyciela.

**A. Literatura podstawowa:**

1. Ksykiewicz-Dorota A. (red.): Podstawy organizacji opieki pielęgniarskiej. Podręcznik dla studentów studiów licencyjnych Wydziałów Pielęgniarstwa oraz Wydziałów Nauk o Zdrowiu. Czelej, Lublin 2004
2. Ksykiewicz – Dorota A., Rusecki P. (red.): Doskonalenie organizacji opieki pielęgniarskiej w lecznictwie stacjonarnym. Oficyna Wydawnicza OBRYS, Kraków – Lublin 1996
3. Lenartowicz H.: Zarządzanie jakością w pielęgniarstwie. CEM, Warszawa 1998
4. Piątek A.: Standardy opieki pielęgniarskiej w praktyce. Przewodnik metodyczny. NRPiP, Warszawa 1999

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Griffin R. W.: Podstawy zarządzania organizacjami. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2000
2. Karkowski T., Pietrzak B. (red.): Zarządzanie personelem pielęgniarskim w podmiotach leczniczych. Zagadnienia wybrane. Wydawnictwo Wolters Kluwer 2013
3. Klich J., Kautsch M., Campbell P.: Zarządzanie w opiece zdrowotnej. Planowanie. Vesalius, Kraków 1998
4. Wykowska M.: Ergonomia. Wydawnictwo AGH, Kraków 2010

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> mgr Małgorzata Tabor				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy pielęgniarstwa				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	20	0,8	3
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, analiza przypadku	25	0,8	
praktyczne	ćwiczenia audytoryjne, analiza przypadku, praca w grupach, dyskusja	40	1,4	
praca własna	Praca samodzielna w oparciu o literaturę	20	-	
<b>Rok / semestr</b>	III / 5			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPCW17 organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach z uwzględnieniem zadań położnej i innych pracowników ochrony zdrowia;			C.W17	
IPCW18 kompetencje położnej podstawowej opieki zdrowotnej oraz warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń położniczych w podstawowej opiece zdrowotnej;			C.W18	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPCU27 realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zgodnie z kompetencjami położnej			C.U27	
IPCU28 diagnozować sytuację kobiety i jej rodziny w środowisku zamieszkania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i podejmować działania na rzecz ochrony zdrowia kobiety i jej rodziny;			C.U28	
IPCU29 współpracować z zespołem podstawowej opieki zdrowotnej sprawującym opiekę nad kobietą i jej rodziną (z pielęgniarką i lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej oraz asystentem rodziny);			C.U29	
IPCU 30 rozpoznawać przemoc domową i inne patologie społeczne oraz dokonywać interwencji w sytuacji kryzysu w rodzinie;			C.U30	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta			III.A.1.3.1	
IPE2 poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece			III.A.1.3.1	

IPE3 okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	III.A.1.3.1
IPE4 okazywania empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	III.A.1.3.1
IPE5 przestrzegania praw pacjenta	III.A.1.3.2
IPE7 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	III.A.1.3.4

#### **Treści programowe:**

##### Wykłady

1. Zdrowie, zdrowie środowiskowe, czynniki determinujące zdrowie i chorobę.
2. Koncepcja POZ w świetle podstawowych dokumentów WHO (Narodowy Program Zdrowia, zdrowie dla wszystkich, ustawy oraz rozporządzenia regulujące działalność POZ w ochronie zdrowia społeczeństwa polskiego).
3. Cele przekształceń i zadania zespołu podstawowej opieki zdrowotnej (praktyka indywidualna i grupowa pielęgniarki rodzinnej i lekarza rodzinnego, niepubliczny zakład opieki zdrowotnej).
4. Koncepcje i zadania pielęgniarstwa środowiskowo – rodzinnego w POZ. Sytuacja społeczno-demograficzna rodzin w Polsce. Funkcjonowanie rodziny w zdrowiu i chorobie.
5. Planowanie rodziny. Cykle życia rodziny. Wydolność opiekuńczo-pielęgnacyjna rodziny.
6. Pielęgniarstwo rodzinne – zadania w opiece nad zdrowym i chorym w środowisku domowym. Problematyka pracy położnej rodzinnej.
7. Badania profilaktyczne, bilanse zdrowia i szczepienia ochronne dzieci i młodzieży – obowiązkowe i zalecane.
8. Rodzina podopieczna – wieloaspektowe poznanie środowiska i metod pracy z rodziną
9. Zagrożenie patologią, rozpad rodziny (przemoc, uzależnienia).

##### Ćwiczenia i Zajęcia praktyczne

1. Opieka nad kobietą w poszczególnych fazach jej życia: opieka przedkoncepcyjna, opieka nad pacjentką w okresie menopauzy.
2. Środowiskowa opieka nad kobietą w okresie ciąży – edukacja przedporodowa
3. Jak przygotowywać kobietę i rodzinę do porodu naturalnego – zasady profesjonalnego doulowania.
4. Środowiskowa opieka poporodowa – ocena i interpretacja problemów w okresie połogu.
5. Laktacja – istotny proces połogu. Jak poprowadzić kobietę w kierunku efektywnego karmienia piersią?
6. Środowiskowa opieka nad noworodkiem – przygotowanie rodziców do sprawowania opieki nad dzieckiem.

#### **Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** egzamin ustny

**Umiejętności:** zaliczenie na zajęciach praktycznych

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na zajęciach praktycznych

#### **Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

Opanowanie całego materiału programowego, powiązanie wiedzy w logiczny układ, wyjaśnianie zjawisk oraz rozumienie związków między nimi, umiejętne wykorzystanie wiadomości w teorii i praktyce bez ingerencji nauczyciela, posługiwanie się poprawnym językiem i terminologią – 30 pkt. (max.)

Opanowanie materiału programowego w znacznym stopniu, powiązanie wiedzy w logiczny układ, stosowanie wiedzy w sytuacjach teoretycznych i praktycznych z pomocą nauczyciela, posługiwanie się poprawnym językiem i terminologią – 20 pkt.

Opanowanie materiału programowego w podstawowym zakresie, wiedza niepowiązana logicznie, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy w sytuacjach teoretycznych i praktycznych nawet przy pomocy nauczyciela, nieporadny styl, trudności w formułowaniu odpowiedzi i posługiwaniu się terminologią – 10 pkt.

Opanowanie materiału programowego poniżej podstawowego zakresu, brak powiązania wiedzy w logiczny układ, nieumiejętność wyjaśniania zjawisk, brak umiejętności stosowania wiedzy nawet przy pomocy nauczyciela, liczne błędy i duże trudności w formułowaniu odpowiedzi i posługiwaniu się terminologią – 0 pkt.

**A. Literatura podstawowa:**

1. Nowacka A., Kabala A., Pawłowska E.: POZ w Polsce struktura, zadania, funkcje. PZWL, Warszawa 2017
2. Kiliańska D. (red.): Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej t. I i II. Makmed, Lublin 2010
3. Brosowska B., Mielczarek-Pankiewicz E.: Pielęgniarstwo środowiskowe. Makmed, Lublin 2015
4. Biercewicz M.K., Bułat T, Czarnecki D.: Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej. PZWL, Warszawa 2010

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Kawczyńska-Butrym Z.: Rodzina-zdrowie-choroba. Koncepcje i praktyka pielęgniarstwa rodzinnego. Czelej, Lublin 2001
2. Wysocki J., Czajka H.: Szczepienia w pytaniach i odpowiedziach wyd. VI. Help Med, Kraków 2018

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> PODSTAWY OPIEKI POŁOŻNICZEJ				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b>	<b>stopień</b>	
		<b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> dr n. med. Anna Tałaj, mgr. Anna Kuter, mgr Ewelina Kupniewska, mgr Nina Drewa, mgr Marta Sroczyńska, mgr Małgorzata Michałowska, mgr Małgorzata Siwko, mgr Joanna Mendalka				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	15	0,8	14
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, analiza przypadku,	145	6	
praktyczne	dyskusja, analiza przypadku, praca w grupach, ćwiczenia w CSM	160	7,2	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	30	0	
<b>Rok / semestr</b>	I / 1,2			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	Obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPCW1 status i istotę zawodu położnej, rolę zawodową położnej w ujęciu historycznym i współczesnym oraz uwarunkowania rozwoju zawodu położnej			C.W1	
IPCW2 rolę, funkcje zawodowe i zadania położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia oraz nad jej dzieckiem i rodziną			C.W2	
IPCW3 rolę położnej w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia			C.W3	
IPCW4 istotę opieki pielęgniarskiej i położniczej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Dorothea Orem, Betty Neuman, Callista Roy, Madeleine Leininger, Ramona Mercer, Aaron Beck);			C.W4	
IPCW5 istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania przez położną podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych			C.W5	
IPCW6 metody, sposoby, zasady, techniki i procedury stosowane w pracy położnej, w specjalistycznej opiece nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie połoгу i jej dzieckiem oraz nad kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie;			C.W6	
IPCW7 zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w celu zapobiegania zakażeniom szpitalnym			C.W7	
IPCW8 zasady dokumentowania stanu zdrowia i prowadzenia dokumentacji medycznej			C.W8	



<b>Umiejętności (student potrafi):</b>	
IPCU1 posługiwać się właściwym nazewnictwem z zakresu opieki położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej oraz interpretować podstawowe pojęcia z zakresu praktyki zawodowej położnej	C.U1.
IPCU2 gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety chorej ginekologicznie, kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, kobiety w okresie połogu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy położniczej	C.U2.
IPCU3 prowadzić dokumentację medyczną i posługiwać się nią	C.U3
IPCU4 przygotowywać kobietę, jej dziecko, siebie i stanowisko pracy do przeprowadzenia badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii, a także uczestniczyć w ich przeprowadzaniu	C.U4
IPCU5 prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta	C.U5
IPCU6 wykonywać pulsoksymetrię, pomiary podstawowych parametrów życiowych, pomiary antropometryczne, w tym noworodka po porodzie, i gazometrię, w tym z krwi pępowinowej	C.U6
IPCU7 pobierać materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii	C.U7
IPCU8 pobierać wymaz do oceny biocenozy z pochwy i szyjki macicy oraz wymaz cytologiczny, a także zabezpieczać pobrany materiał	C.U8
IPCU9 wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi, a także inne testy paskowe	C.U9
IPCU10 wykonywać badania przesiewowe noworodka	C.U10
IPCU11 wykonywać badanie piersi i oceniać gruczoł piersiowy	C.U11
IPCU12 przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami, podawać pacjentom leki różnymi drogami oraz obliczać dawki leków i modyfikować dawki insuliny	C.U12
IPCU13 wykonywać szczepienia przeciwko grypie, WZW i HPV	C.U13
IPCU14 zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego	C.U14
IPCU15 zakładać cewnik do pęcherza moczowego i usuwać go oraz monitorować diurezę	C.U15
IPCU16 wykonywać zabiegi doodbytnicze	C.U16
IPCU17 zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować i usuwać ten zgłębnik, w tym u noworodka i niemowlęcia	C.U17
IPCU18 wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta, w tym noworodka i niemowlęcia	C.U18
IPCU19 wykonywać zabiegi higieniczne, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze	C.U19
IPCU20 dobierać metody, techniki i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji oraz oceniać ryzyko rozwoju odleżyn, a także stosować działania profilaktyczne	C.U20
IPCU21 przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod, wykonywać ćwiczenia czynne i bierne oraz gimnastykę oddechową, drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych	C.U21
IPCU22 stosować zabiegi przeciwwzpalne	C.U22
IPCU23 stosować zasady aseptyki i antyseptyki oraz planować i wdrażać postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie	C.U23
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>	

IPE1 kierowania się dobrem pacjenta	III.A.1.3.1
IPE2 poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece	III.A.1.3.1
IPE3 okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	III.A.1.3.1
IPE4 okazywania empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	III.A.1.3.1
IPE5 przestrzegania praw pacjenta	III.A.1.3.2
IPE7 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	III.A.1.3.4
IPE10dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	III.A.1.3.7

### **Treści programowe:**

#### Zajęcia teoretyczne:

- Status i istota zawodu położnej, rola zawodową położnej w ujęciu historycznym i współczesnym oraz uwarunkowania rozwoju zawodu położnej.
- Podstawowe pojęcia związane z istotą zawodu, z przygotowaniem położnej do pełnienia roli zawodowej, z pełnieniem przez położną roli zawodowej, z odbiorcami usług położnej.
- Filozofia zawodu położnej. Rola, funkcje (bezpośrednie i pośrednie) i zadania zawodowe położnej. Zakres samodzielności zawodu położnej.
- Kobieta i jej rodzina - odbiorca usług położniczych (kategorie odbiorców usług, miejsca realizacji świadczeń zdrowotnych).
- Rolę położnej w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia.
- Współczesne kierunki rozwoju opieki perinatalnej (warunki dobrej opieki nad matką i dzieckiem, integracja systemu opieki nad matką i dzieckiem).
  - Czynniki wpływające na rozwój praktyki położniczej
  - Czynniki odpowiedzialne za obecną sytuację w opiece okołoporodowej
  - Definicje pojęć dotyczących poronień, porodów, urodzeń oraz zgonów płodów, noworodków i matek - obowiązujące normy prawne.
  - Organizacja opieki perinatalnej - specyfika opieki zdrowotnej nad matką i noworodkiem, ocena aktualnego stanu organizacji opieki perinatalnej, cele programu poprawy opieki perinatalnej, schemat organizacyjny opieki perinatalnej w kraju, zasady trójpoziomowej organizacji opieki perinatalnej, udział i rola położnej w opiece perinatalnej.
- Pacjentka w środowisku szpitala (szpital jako zakład opieki zdrowotnej / podmiot leczniczy - świadczenia zdrowotne, działania medyczne; szpital jako środowisko pacjenta - środowisko materialne /fizyczne, oddział szpitalny, środowisko społeczne).
  - Przyjęcie ciężarnej, rodzącej, kobiety chorej ginekologicznie do szpitala i w oddział.
  - Adaptacja do warunków szpitalnych.
  - Prawa pacjenta w praktyce położnej.
- Modele organizowania opieki położniczej i pracy położnej. Podstawy działalności zawodowej położnej (ogólne zasady postępowania, procedury i algorytmy postępowania, normy praktyki zawodowej). Standardy opieki położniczej.
- Metody, sposoby, techniki i procedury stosowane w opiece realizowanej przez położną nad ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie.
- Metody, sposoby i techniki stosowane w procesie diagnozowania, leczenia i rehabilitacji - udział i odpowiedzialność położnej w procesie diagnozowania, leczenia i rehabilitacji.

#### Ćwiczenia:

#### **Działania higieniczno-pielęgnacyjne wobec położnicy i jej dziecka**

- jałowe mycie krocza
- kąpiel noworodka i niemowlęcia, toaleta noworodka niedojrzałego
- pielęgnacja kikutu pępowiny, przewijanie noworodków i niemowląt
- pielęgnacja noworodka dojrzałego i niedojrzałego w inkubatorze
- metody i techniki karmienia piersią, karmienie noworodka pipetą i przez zgłębnik,
- sztuczne karmienie noworodków i niemowląt
- dostępne metody karmienia pacjenta - osoby dorosłej (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze)
- transport noworodka

#### **Działania leczniczo-zapobiegawcze wynikające z opieki okołoporodowej, przed i pooperacyjnej**

- przygotowanie położnej do instrumentowania - higieniczne, chirurgiczne mycie rąk, nakładanie bielizny operacyjnej
- przygotowanie materiałów i narzędzi do sterylizacji:
- przygotowanie zestawu do porodu o przygotowanie zestawu do szycia krocza o przygotowanie zestawu do kontroli szyjki macicy
- przygotowanie zestawu do rewizji jamy macicy
- postępowanie ze sprzętem, narzędziami, materiałem opatrunkowych i bielizną po ich użyciu

- przygotowanie stolika zabiegowego, opatrunkowego

#### **Działania profilaktyczno - pielęgnacyjne i lecznicze w okresie porodu i połogu**

- udział położnej w opiece w okresie połogu
- badanie wysokości dna macicy,
- gojenie się i pielęgnacja ran porodowych,
- zmiana opatrunku na ranie,
- zdejmowanie szwów z krocza i innych ran pooperacyjnych,
- usprawnianie w połogu
- postępowanie z noworodkiem dojrzałym oraz niedojrzałym podczas porodu i bezpośrednio po urodzeniu
- oznakowanie,
- odępienie i zabezpieczenie kikuta pępowinowego,
- odśluzowanie,
- ocena wg skali Apgar,
- zabieg Credego,
- pobieranie gazometrii z krwi pępowinowej,
- mierzenie i ważenie.

#### **Działania leczniczo-diagnostyczne w pracy położnej wobec ciężarnej, rodzącej, położnicy, noworodka oraz kobiety zagrożonej chorobą i chorej ginekologicznie. Współdziałanie i udział położnej w badaniach, zabiegach diagnostycznych i operacyjnych**

- wywiad (ogólny, położniczy) i badanie fizykalne kobiety (badanie ogólne - przedmiotowe, badanie ginekologiczne - oglądanie, badanie przedsionka pochwy, badanie dwuręczne zestawione, badanie we wzierniku)
- dokonywanie i dokumentowanie pomiarów: temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, saturacji, pulso-symetrii, gazometrii i świadomości oraz pomiarów antropometrycznych {pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI)
- metody, techniki i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji oraz ocena ryzyka rozwoju odleżyn, a także podejmowane działania profilaktyczne;
- szczepienia przeciwko grypie, WZW, HPV;
- zakładanie i usuwanie cewnika z żył obwodowych, wykonywanie kroplowego wlewu dożylnego, monitorowanie i pielęgnowanie miejsca wkłucia obwodowego u osoby dorosłej;
- metody, techniki i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji, ocena ryzyka rozwoju odleżyn oraz działania profilaktyczne;
- pielęgnowanie pacjentów z przetoką jelitową i moczową;
- badanie i samobadanie piersi - technika badania gruczołów piersiowych i dołów pachowych;
- punkcja cienkoigłowa, biopsja otwarta gruczołu sutkowego
- pobieranie wymazów do oceny biocenozy z pochwy i szyjki macicy, badanie pH i KOH pochwy i szyjki macicy oraz wymaz cytoonkologiczny, zabezpieczenie pobranego materiału
- płukanie (irygacje) pochwy
- podawanie leków drogą dopochwową
- stosowanie barierowych (mechanicznych i chemicznych) środków antykoncepcyjnych
- stosowanie kinezyterapii w profilaktyce i leczeniu nietrzymania moczu
- przygotowanie fizyczne do zabiegów drogą pochwową
- próbne wyłóżeczskowanie jamy macicy, wyłóżeczko wanie jamy macicy, rewizja jamy macicy
- punkcja zagłębienia odbytniczno-macicznego (zatoki Douglasa)
- amnioskopia, przebiecie pęcherza płodowego (amniocenteza, amniotomia), amniopunkcja, kordocenteza, fetoskopia,
- pobieranie krwi pępowinowej do pozyskiwania komórek macierzystych - technika pobierania
- technika wykonywania wybranych zabiegów u noworodka (pomiar temperatury ciała, tętna, ciśnienia tętniczego, pulso-symetrii, masy ciała, wzrostu, pobieranie wymazu z okolicy oka noworodka, wykonywanie zabiegów ułatwiających wydalanie gazów i stolca, pobieranie krwi włośniczkowej, testy przesiewowe na fenyloketonurię, iniekcje domięśniowe, wkłucie dożylnie, cewnikowanie żyły pępowinowej, pobieranie moczu, fototerapia)

#### **Podstawy dokumentowania i dokumentacja ciężarnej, rodzącej, położnicy i jej dziecka oraz kobiety chorej ginekologicznie w szpitalu i środowisku**

- bio-psycho-społeczna ocena stanu pacjenta, ocena sytuacji położniczej
- formułowanie diagnozy pielęgniarstwo - położniczej
- dokumentacja - ciąży, przebiegu porodu i połogu, noworodka oraz w oddziale ginekologii

#### **Działania leczniczo-zapobiegawcze w zakresie udzielania I pomocy w stanach nagłych w położnictwie, neonatologii i ginekologii**

- intensywne terapię rzucawki
- postępowanie w krwotokach - krwotok poporodowy (wczesny, późny); wstrząs krwotoczny
- resuscytacja noworodka

#### **Wybrane stany wymagające opieki pielęgniarstwa i udziału położnej w badaniach i zabiegach diagnostycznych**

- pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami funkcji układu moczowego - zakładanie i usuwanie cewnika do pęcherza moczowego, pobieranie moczu do badań, monitorowanie diurezy
- prowadzenie, dokumentowanie i ocena bilansu płynów u pacjenta
- pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami pracy przewodu pokarmowego - zabiegi dorektalne {enema, sucha rurka do odbytu), pobieranie kału do badań.

#### **Zajęcia praktyczne**

- zapoznanie z topografią oddziału i specyfiką pracy w oddziale oraz regulaminem zakładu opieki zdrowotnej/podmiotu leczniczego i oddziału.
- Szpital, jako zakład opieki zdrowotnej / podmiot leczniczy. Szpital, jako środowisko pacjenta. Przyjęcie pacjenta do szpitala i w oddział.
- udział położnej w udzielaniu pacjentce pomocy w wykonywaniu czynności życia codziennego i zapewnienia komfortu życia codziennego.
- zakres i charakter działań położnej zapewniający pacjentce bezpieczeństwo - ogólne zasady postępowania na rzecz zapobiegania powikłaniom podczas pielęgnowania, w diagnozowaniu, leczeniu i rehabilitacji.
- zakres i charakter działań położnej zapewniający pacjentce bezpieczeństwo - szpital jako środowisko zakaźne.
- udział położnej w leczeniu dietetycznym - zadania położnej w leczeniu dietetycznym, zasady racjonalnego żywienia i leczenia dietetycznego, rodzaje diet leczniczych. Edukacja położnicy w zakresie diety matki karmiącej.
- udział położnej w stwarzaniu pacjentowi optymalnych warunków do podtrzymywania i zabezpieczenia biologicznych funkcji życiowych organizmu.
- pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu termoregulacji - zabezpieczanie funkcji termoregulacji.
- pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu pracy serca, układu krążenia oraz oddechowego - zabezpieczanie funkcji oddychania i krążenia.
- pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu pokarmowego - zabezpieczanie funkcji odżywiania.
- pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu moczowego - zapewnienie warunków do wydalania moczu i kału.
- pielęgnowanie pacjentów ze zmianami na skórze i błonach śluzowych - zabezpieczanie funkcji ochronnych skóry.
- udział położnej w przygotowaniu pacjentki do samoopieki i samopielęgnacji.
- przyjęcie noworodka w oddział po porodzie fizjologicznym i cięciu cesarskim. Pierwsza toaleta noworodka - udział położnej. Dokumentacja medyczna.
- pielęgnacja noworodka dojrzałego i przedwcześnie urodzonego.

#### Zajęcia w CSM:

- kontrola parametrów życiowych, badanie antropometryczne
- zakładanie kaniuli dożylniej
- cewnikowanie pęcherza moczowego
- zakładanie zgłębnika do żołądka
- odśluzowywanie górnych dróg oddechowych
- zabiegi higieniczne i pielęgnacja skóry
- zabiegi dorektalne
- przygotowywanie i podawanie leków różnymi drogami
- pobieranie materiału do badań
- pielęgnacja i badanie noworodka
- wykonanie iniekcji domięśniowych, podskórnych, dożylnych

#### Praca własna:

1. Postępowanie aseptyczne i antyseptyczne w pracy położnej.
2. Profilaktyka przeciw odleżynowa u pacjentki chorej ginekologicznie.
3. Szczepienie przeciwko HPV, WZW, grypie u ciężarnej.
4. Poradnictwo w pracy położnej - zadania położnej w edukacji zdrowotnej.
5. Sztuczne karmienie niemowląt. Karmienie noworodka pipetą i przez zgłębnik.
6. Metody i techniki karmienia piersią, zalety karmienia piersią dla matki i dziecka
7. Rola położnej w opiece nad pacjentką w poszczególnych okresach połogu. Dokumentacja przebiegu połogu
8. Edukacja położnicy w zakresie doboru odpowiedniej diety.
9. Usprawnianie w połogu - rola i zadania położnej
10. Rola położnej we wsparciu psychicznym wobec kobiet w okresie połogu.
11. Stosowanie kinezyterapii w profilaktyce i leczeniu nieotrzymania moczu.
12. Rola położnej we wstępnym rozpoznaniu ciąży fizjologicznej, ocenie wielkości ciąży oraz opiece medycznej nad kobietą w ciąży fizjologicznej.
13. Charakterystyka zmian zachodzących w organizmie kobiety w okresie ciąży.
14. Zalecenia dietetyczne dla kobiety ciężarnej- rola i zadania położnej.
15. Styl życia kobiety ciężarnej( praca zawodowa- najnowsze unormowania prawne, obowiązki domowe, aktywność seksualna, używki, aktywność fizyczna)- rola i zadania położnej.
16. Dolegliwości ciążowe- mechanizm ich powstawania oraz sposoby radzenia sobie z nimi
17. Postępowanie z noworodkiem dojrzałym i niedojrzałym podczas porodu i bezpośrednio po urodzeniu.
18. Pielęgnacja noworodka dojrzałego i niedojrzałego w inkubatorze.
19. Zasady i przebieg resuscytacji noworodka. Zasady obowiązujące przy transporcie noworodka.
20. Obowiązujące zasady i przebieg toalety noworodka niedojrzałego.
21. Odruchy noworodkowe. Stany przejściowe okresu noworodkowego.
22. Testy przesiewowe wykonywane w okresie noworodkowym.
23. Wywiad (ogólny, położniczy) i badanie fizykalne kobiety (badanie ogólne- przedmiotowe, badanie ginekologiczne- oglądanie, badanie przedstonka pochwy, badanie dwuręczne zestawione, badanie we wziernikach).
24. Badanie i samobadanie piersi- technika badania gruczołów piersiowych i dołów pachowych. Rola położnej w profilak-

tyce raka piersi.

25. Rodzaje i zasady stosowania barierowych (mechanicznych i chemicznych) środków antykoncepcyjnych.
26. Przygotowanie fizyczne i psychiczne pacjentki do zabiegu ginekologicznego drogą pochwową- rola i zadania położnej.  
Zalecenia dla pacjentek po przebytych zabiegach.
27. Przygotowanie fizyczne i psychiczne pacjentki do zabiegu ginekologicznego drogą brzuszno- rola i zadania położnej.  
Zalecenia dla pacjentek po przebytych zabiegach.
28. Zasady i przebieg pobierania wymazów do badań (cytologicznych, badanie pH i KOH pochwy, szyjki macicy).
29. Zasady opieki nad pacjentką w stanie przedrzucawkowym oraz intensywnej terapii rzucawki.

#### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin pisemny, test (standaryzowany, tradycyjny, problemowy), egzamin pisemny (eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania oraz testy wielokrotnego wyboru (Multiple Choice Questions, MCQ), testy wielokrotnej odpowiedzi (Multiple Response Questions, MRQ), testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi).

**Umiejętności:** Projekt, prezentacja; realizacja zleconego zadania; zaliczenie praktyczne: obiektywny Strukturyzowany Egzamin Kliniczny /OSCE/; Mini-CEX (mini - clinical examination);

**Zajęcia w CSM:** odtworzenie sytuacji klinicznej za pomocą scenariusza

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach esej refleksyjny; przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samo-ocena.

#### Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia testu oraz zaliczenia praktycznego (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

#### A. Literatura podstawowa:

1. Ciechaniewicz W. (red.): Pielęgniarstwo - ćwiczenia. Podręcznik dla studiów medycznych, (tom 1-2). PZWL, Warszawa 2019.
2. Ciechaniewicz W. Grochans E., Łoś E. (red.): Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylnie. Podręcznik dla studiów medycznych. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.
3. Klimaszewska K., Baranowska A., Krajewska-Kuak E. (red.): Podstawowe czynności medyczne i pielęgnacyjne. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
4. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. Procedury pielęgniarstwa, Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa, 2019.
5. Majda A., Ślusarska B., Zarzycka D. (red.): Umiejętności pielęgniarstwa. Katalog check-list. Materiały Ćwiczeniowe z podstaw pielęgniarstwa. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.
6. Szewczyk T., Jawień A.: Leczenie ran przewlekłych. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.
7. Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A. (red.): Podstawy pielęgniarstwa. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarstwa. Tom II. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
8. Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K. (red.): Podstawy pielęgniarstwa. Tom I i II. Wyd. Czelej, Lublin 2013.
9. Uchmanowicz I., Rosińczuk J.: Odleżyny - profilaktyka i leczenie. Wyd. Continuo, Warszawa 2014.

#### B. Literatura uzupełniająca:

1. Bałanda A. (red.): Opieka nad noworodkiem. Seria „Biblioteka położnej”. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
2. Bednarek A., Bartkowiak-Emeryk M., Wysocki J.: Szczepienia ochronne w profilaktyce chorób zakaźnych u dzieci. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa, 2018.
3. Bematowska E., Grzesiowski P.: Szczepienia ochronne. Obowiązkowe i zalecane od A do Z, Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa, 2019.
4. Bień A. (red.): Opieka nad kobietą ciężarną. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
5. Helwich E. (red. wyd. poi.): Resuscytacja noworodka. Wyd. Elsevier, Wrocław 2013.
6. Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M.: Pielęgowanie pacjentów w starszym wieku. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2018.
7. Pilewska-Kozak A. (red.): Opieka nad wcześniakiem. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
8. Stadnicka G. (red.): Opieka przedkoncepcyjna. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
9. Ścisło L., Walewska E. (red.): Procedury pielęgniarstwa w chirurgii. Podręcznik dla studiów medycznych. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.

10. Świetliński J. (red.): Neonatologia i opieka nad noworodkiem. Tom 1 i 2. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.
11. Zarzycka D., Ślusarska B. (red.): Podstawy pielęgniarstwa. Założenia koncepcyjno-empiryczne opieki pielęgniarstwiej. Tom I. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> PROMOCJA ZDROWIA PSYCHICZNEGO				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> mgr Adriana Pilarska				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, prezentacja, pokaz, praca w parach	15	1	<b>1</b>
praktyczne	-	0	-	
praca własna	-	15	-	
<b>Rok / semestr</b>	II / 4			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	fakultatywny			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPCW14 zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej			C.W14	
IPCW15 zadania położnej w promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia			C.W15	
IPCW16 strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym, światowym			C.W16	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPCU25 oceniać potencjał zdrowotny kobiety i jej rodziny z rozpoznaniem czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia oraz uczyć kobietę samokontroli stanu zdrowia			C.U25	
IPCU26 opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia jednostek, rodzin i grup społecznych			C.U26	
IPCU27 realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zgodnie z kompetencjami położnej			C.U27	
IPCU28 diagnozować sytuację kobiety i jej rodziny w środowisku zamieszkania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i podejmować działania na rzecz ochrony zdrowia kobiety i jej rodziny			C.U28	
IPCU29 współpracować z zespołem podstawowej opieki zdrowotnej sprawującym opiekę nad kobietą i jej rodziną (z pielęgniarką i lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej oraz asystentem rodziny)			C.U29	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE10 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			III.A.1.3.7	

**Treści programowe:**

1. Terminy podstawowe dla promocji zdrowia psychicznego
2. Czynniki warunkujące zdrowie i dbałość o zdrowie
3. Wybrane zagadnienia zdrowia psychospołecznego
4. Proces budowania zdrowia a radzenie sobie ze stresem
5. Postawa asertywna w zmaganiu się ze stresem
6. Metody i techniki relaksacji i aktywizacji w praktyce
7. Przygotowanie programu profilaktyki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** zaliczenie ustne

**Umiejętności:** zaliczenie ustne

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie ustne

**Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

**A. Literatura podstawowa:**

1. Dolińska-Zygmunt G: Podstawy psychologii zdrowia. Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego 2001.
2. Kaczmarek-Dylewska M.: Promocja zdrowia psychicznego. Wydawnictwo Continuo, Wrocław 2012
3. Woynarowska E.: Edukacja zdrowotna. PWN, Warszawa 2007

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. K.Okulicz\_Cezaryn, K. Osatszewski.: Promocja zdrowia psychicznego: badania i działania w Polsce cz. 1 i 2.2010
2. Turzańska-Szacoń.: Ochrona zdrowia psychicznego 2012.

**Kontakt**



<b>Nazwa przedmiotu</b> PROMOCJA ZDROWIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> mgr Danuta Stanicka, dr Marzena Zarzeczna - Baran				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Zdrowie publiczne				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	20	1	2
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, praca w grupach, dyskusja	5	-	
praktyczne	analiza przypadku, praca w grupach	20	1	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	20	-	
<b>Rok / semestr</b>	I / 2			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPCW14 zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej			C.W14	
IPCW15 zadania położnej w promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia			C.W15	
IPCW16 strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym, światowym			C.W16	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPCU25 oceniać potencjał zdrowotny kobiety i jej rodziny z rozpoznaniem czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia oraz uczyć kobiety samokontroli stanu zdrowia			C.U25	
IPCU26 opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia jednostek, rodzin i grup społecznych			C.U26	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE10 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			III.A.1.3.7	
IPE11 dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			III.A.1.3.7	

## Treści programowe:

### Wykłady:

1. Historia i idea promocji zdrowia. Obszary działania promocji zdrowia.
2. Siedliskowe podejście w promocji zdrowia.
3. Związki promocji zdrowia z profilaktyką chorób, higieną i zdrowiem publicznym.
4. Metody promocji zdrowia (edukacja zdrowotna, polityka w zakresie zdrowia, marketing społeczny).
5. Role zawodowe w promocji zdrowia Profilaktyka chorób jako szczególna procedura działania w obliczu zjawisk społecznych ocenianych jako szkodliwe i niepożądane. Wybrane koncepcje profilaktyki w zakresie określonych problemów.
6. Kompetencje i zadania położnej w promocji zdrowia i profilaktyce chorób.
7. Definicja, funkcje i struktura edukacji zdrowotnej.
8. Odbiorcy działań edukacyjnych (jednostki, społeczności i społeczeństwo).
9. Edukatorzy zdrowia (nauczyciele, lektorzy, konsultanci, doradcy, lekarza, pielęgniarki, edukatorzy nieprofesjonalni).
10. Edukacja zdrowotna a promocja zdrowia.
11. Edukacja zdrowotna jako element procesu pielęgnowania.
12. Specyfika edukacji zdrowotnej pacjenta z uwzględnieniem kryterium wieku i stanu zdrowia.
13. Projekty i programy promocji zdrowia Światowej Organizacji Zdrowia i ich rozwój w Polsce. Siedliskowe podejście do zdrowia: Zdrowe Miasto, Zdrowe Miejsce Pracy, Szpital Promujący Zdrowie, Szkoła Promująca Zdrowie.
14. Znaczenie promocji zdrowia w rozwiązywaniu głównych problemów zdrowotnych. Promocja zdrowia a profilaktyka i poradnictwo w praktyce opieki nad kobietą i jej rodziną.
15. Edukacja do dbałości o ciało, do zdrowia prokreacyjnego oraz dbałości o rozwój życia płodowego, edukacja żywieniowa, do zwiększenia aktywności fizycznej, edukacja do bezpieczeństwa, edukacja w zapobieganiu zachowaniom ryzykownym, edukacja do zdrowia psychicznego.
16. Źródła i zasady finansowania oraz pozyskiwania środków na promocję zdrowia. Podstawowe zagadnienia z organizacji promocji zdrowia na różnych poziomach systemu ochrony zdrowia. Zadania administracji samorządowej w zakresie ochrony zdrowia.
17. Technologie informacyjne w edukacji zdrowotnej, zdrowotne aplikacje mobilne - zakres i wiarygodność stosowania w promocji zdrowia w opiece nad kobietą i jej rodziną.

### Ćwiczenia:

1. Program zdrowotny: klasyczne strategie konstruowania programów promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej, metody oceny, źródła finansowania, wyniki realizacji.
2. Analiza różnych uwarunkowań zdrowia; diagnoza i pomiar zachowań zdrowotnych - charakterystyka wybranych przypadków. Rodzinne uwarunkowania zdrowia i ich znaczenie w promocji zdrowia kobiety i rodziny
3. Promocja zdrowia w miejscu pracy: realizacja wybranych programów zdrowotnych i profilaktycznych antynikotynowy, antyalkoholowy, aktywności fizycznej, profilaktyka otyłości, schorzeń kręgosłupa, wypadków)

### Zajęcia praktyczne:

1. Promocja zdrowia w środowisku szkolnym: realizacja wybranych programów zdrowotnych (zdrowe żywienie, higiena psychiczna i pracy umysłowej, aktywność fizyczna, zapobieganie zachowaniom ryzykownym, profilaktyka otyłości, stosowania używek, urazów).
2. Ocena wiedzy, zachowań zdrowotnych i stylu życia oraz motywacji, diagnoza dla potrzeb promocji zdrowia oraz planowanie i realizacja programu edukacji zdrowotnej.
3. Samokontrola stanu zdrowia dla wybranych grup odbiorców.

### Praca własna:

1. Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna kobiet w różnych okresach życia.
2. Czynniki warunkujące prawidłowy rozwój noworodka i niemowlęcia.

### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** zaliczenie na podstawie projektu grupowego (przygotowanie i przedstawienie programu promocji zdrowia)

**Umiejętności:** zaliczenie na podstawie projektu grupowego (przygotowanie i przedstawienie programu promocji zdrowia)

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie projektu grupowego (przygotowanie i przedstawienie programu promocji zdrowia)

**Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5]
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

Za projekt można uzyskać maksymalnie 100 punktów ( 60 – zawartość merytoryczna, 30 – sposób prezentacji, 10 – zastosowanie ciekawych rozwiązań promocyjnych)

**A. Literatura podstawowa:**

1. Andruszkiewicz A, Banaszekiewicz M. (red.) Promocja zdrowia dla studentów studiów licencjackich kierunku pielęgniarstwo i położnictwo. Tom I i II. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2010.
2. Karski J. B.: Praktyka i teoria promocji zdrowia. Wybrane zagadnienia. CeDeWu, Warszawa 2003
3. Lwow F., Milewicz A.: Promocja zdrowia. Podręcznik dla studentów i lekarzy rodzinnych. Urban & Partner, Wrocław 2004
4. Woynarowska B. Edukacja zdrowotna. Podstawy teoretyczne, metodyka, praktyka. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2017.

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Cianciara D. Zarys współczesnej promocji zdrowia. PZWL. Warszawa. 2010.
2. Ostrowska A.: Styl życia a zdrowie. Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 1999

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> SYSTEM INFORMACJI W OCHRONIE ZDROWIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> mgr Emilia Boczarska				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Zdrowie publiczne, Promocja zdrowia				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykląd informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	20	1	1
praktyczne	ćwiczenia audytoryjne, praca w grupach, dyskusja	-	-	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	10	-	
<b>Rok / semestr</b>		III / 5		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		Obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPCW36 zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzicznych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania			C.W36	
IPCW37 metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych			C.W37	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPCU47 interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych			C.U47	
IPCU48 posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej			C.U48	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE7 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe			III.A.1.3.4	
<b>Treści programowe:</b>				
<b>Wykłady:</b>				
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. System informacyjny opieki zdrowotnej.</li> <li>2. Dane i informacje w systemie opieki zdrowotnej.</li> <li>3. System informacyjny oparty na elektronicznej dokumentacji medycznej.</li> <li>4. Standardy zapisu i transmisji danych w formie elektronicznej.</li> <li>5. Podstawowa wiedza o instytucjach przetwarzających dane w ochronie zdrowia.</li> <li>6. Elektroniczne rejestry medyczne.</li> <li>7. Bezpieczeństwo i poufność danych.</li> <li>8. Standaryzacja podmiotów świadczących usługi publiczne.</li> </ol>				

9. Podpis elektroniczny i e-dokumentacja.
10. Gromadzenie i przetwarzanie danych.
11. Zarządzanie bazami danych w medycznych systemach informatycznych.

**Ćwiczenia:**

1. Zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej
2. Dziedzinowe systemy teleinformatyczne, rodzaje rejestrów medycznych.
3. Zasady współdziałania rejestrów medycznych.

**Praca własna:**

1. Metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych.

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** zaliczenie pisemne, pytania otwarte

**Umiejętności:** zaliczenie pisemne, pytania otwarte

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie pisemne, pytania otwarte

**Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

**A. Literatura podstawowa:**

1. Kącki E., Kulikowski J. L., Nowakowski A.: Systemy komputerowe i teleinformatyczne w służbie zdrowia. W: Biocybernetyka i inżynieria biomedyczna pod red. M. Nałęcza. Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT, 2002
2. Piętka E.: Zintegrowany system informacyjny w pracy szpitala. Wyd. PWN, Warszawa 2004
3. Tadeusiewicz R. Informatyka medyczna. Instytut Informatyki UMCS, Lublin 2011

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Rudowski R.: Informatyka medyczna. Wyd. PWN, Warszawa 2003
2. Marion J. Ball, Donald W. Simborg. Systemy zarządzania informacją w opiece zdrowotnej. Wyd. PWN, Warszawa

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> WSPÓLPRACA W ZESPOŁACH OPIEKI ZDROWOTNEJ				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> dr Katarzyna Ziejka				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, prezentacja, pokaz, praca w parach	15	1	1
praktyczne	ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia w pracowni, dyskusja, praca w grupach	-	-	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	15	-	
<b>Rok / semestr</b>		II / 4		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		fakultatywny		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		Polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPCW40 priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu			C.W40	
IPCW41 znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy			C.W41	
IPCW42 rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety			C.W42	
IPCW43 proces podejmowania decyzji w zespole			C.W43	
IPCW44 metody samooceny pracy zespołu			C.W44	
IPCW45 czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów			C.W45	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPCU49 analizować korzyści wypływające z pracy zespołowej			C.U49	
IPCU50 korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu			C.U50	
IPCU51 wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu			C.U51	
IPCU52 planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy			C.U52	
IPCU53 identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększania efektywności w pracy zespołowej			C.U53	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				

**Treści programowe:****Wykłady:**

1. Płaszczyzny, zasady i efekty współpracy w zespole.
2. Modele współpracy.
3. Modele przywództwa w sektorze ochrony zdrowia. Prowadzenie dialogu, budowanie relacji oraz delegowanie zadań w zakresie opieki nad pacjentem.
4. Budowanie zasad dobrej współpracy w oparciu o znajomość kompetencji i zakresu odpowiedzialności poszczególnych pracowników.
5. Rodzaje zespołów. Fazy rozwoju zespołu.
6. Warunki skutecznej pracy zespołowej.
7. Zachowania blokujące pracę zespołu.
8. Zachowania sprzyjające efektywnej pracy zespołu.
9. Zalety i wady pracy zespołowej.
10. Planowanie pracy zespołu.
11. Motywowanie członków zespołu.
12. Rozwiązywanie problemów w zespole.

**Ćwiczenia:**

1. Czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu: zawieranie kontraktu z grupą, modele komunikacji w zespole, narzędzia komunikacyjne.
2. Rola przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej- wady i zalety.
3. Metody i techniki pracy z grupą: znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy.
4. Metody samooceny pracy zespołu- konstruktywna krytyka

**Praca własna:**

1. Priorytety pracy zespołowej: proces grupowy, fazy rozwoju grupy, role grupowe.
2. Metody i techniki pracy z grupą; proces podejmowania decyzji w zespole; twórcze myślenie.
3. Zespołowe rozwiązywanie problemów: czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole.

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.****Wiedza:** zaliczenie ustne**Umiejętności:** zaliczenie ustne**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę**Kompetencje społeczne:** zaliczenie ustne**Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia (&gt;50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

**A. Literatura podstawowa:**

1. Gellert M., Nowak K.: Zespół. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2008
2. Katzenbach J.R., Smith D.K.: Siła zespołów. Oficyna Ekonomiczna, Dom Wydawniczy ABC, Kraków

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Stewart J.: Mosty zamiast murów. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> ZAKAŻENIA SZPITALNE				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> dr Krystyna Paszko				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Zdrowie publiczne				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba go- dzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	15	0,7	1
praktyczne	ćwiczenia audytoryjne, praca w grupach, dyskusja	5	0,3	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	20	0	
<b>Rok / semestr</b>		III / 5		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		Obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		Polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPCW33 pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia			C.W33	
IPCW34 sposoby kontroli szerzenia się i zwalczania zakażeń szpitalnych			C.W34	
IPCW35 mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego			C.W35	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPCU44 wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym			C.U44	
IPCU45 stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami			C.U45	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta			III.A.1.3.1	
IPE7 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe			III.A.1.3.4	
<b>Treści programowe:</b>				
<b>Wykład:</b>				
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Epidemiologia zakażeń szpitalnych.</li> <li>2. Zespół kontroli zakażeń szpitalnych (skład, zadania).</li> <li>3. Rodzaje rejestracji zakażeń szpitalnych.</li> <li>4. Pobieranie i transportowanie materiałów do badań diagnostycznych.</li> </ol>				



5. Metody profilaktyki chorób zakaźnych — metody swoiste. Metody profilaktyki chorób zakaźnych — metody nieswoiste.
6. Zasady izolacji zmniejszające ryzyko powstawania wybranych zakażeń wirusowych (HIV, HBV, HCV) i bakteryjnych (MRSA).
7. Drogi przenoszenia się biologicznych czynników chorobotwórczych.
8. Ochrona zdrowia personelu: badania okresowe, szczepienia ochronne, środki ochrony osobistej.
9. Profilaktyka zakażeń w pracy położnej.
10. Podstawy prawne kontroli zakażeń szpitalnych — Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.  
Patogeny alarmowe.

#### Ćwiczenia:

1. Dekontaminacja rąk.
2. Postępowanie z narzędziami po zabiegach operacyjnych i ze użytym sprzętem jednorazowego użytku.
3. Higiena szpitalna (dezynfekcja, sterylizacja).
4. Epidemiologiczne podstawy nadzoru nad zakażeniami szpitalnymi, definicja zakażeń.
5. Profilaktyka zakażeń szpitalnych, organizacja systemu profilaktyki i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych.
6. Wdrażanie standardów postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym w praktyce.
7. Stosowane środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami.
8. Wybrane procedury postępowania w zakresie profilaktyki zakażeń szpitalnych.
9. Zasady izolacji pacjenta.
10. Zasady postępowania z odpadami medycznymi, zasady postępowania z brudną bielizną szpitalną..

#### Praca własna:

1. Mikrobiologia środowiska szpitalnego.
2. Ochrona zdrowia personelu medycznego (profilaktyka zakażeń wśród personelu medycznego, postępowanie po-ekspozycyjne).
3. Sposoby szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych.
4. Zakażenia szpitalne w różnych obszarach klinicznych.
5. Standardy postępowania w zakażeniach szpitalnych np. nadzór nad wkluciem obwodowym

#### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** zaliczenie pisemne, pytania otwarte, zamknięte

**Umiejętności:** realizacja projektu

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie ustne

#### Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

#### A. Literatura podstawowa:

1. Bulanda M.: Zakażenia szpitalne w Polsce. Wydawnictwo Kontekst, Kraków 2003
2. Bulanda M., Wójkowska-Mach J.: Zakażenia szpitalne w jednostkach ochrony zdrowia. PZWL, Warszawa 2016.
3. Kancelerski K., Kuszewski K., Tadeusiak B.: Wybrane zasady ochrony pracowników medycznych przed zawodowymi zagrożeniami biologicznymi. PZH, Warszawa 2001

#### B. Literatura uzupełniająca:

1. Bzdęga J., Magdzik W., Naruszewicz — Lesiuk D., Zieliński A. (red.); Leksykon epidemiologiczny. Wyd. a- medica press, Bielsko-Biała 2008.

#### Kontakt

<b>Nazwa przedmiotu</b> ANESTEZJOLOGIA I STANY ZAGROŻENIA ŻYCIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> dr n. med. Andrzej Czerniewski, mgr Dariusz Turczyk , mgr Anna Polaska				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy pielęgniarstwa, Farmakologia, Anatomia, Fizjologia				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba go- dzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	20	1	<b>4</b>
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja,	10	0,5	
praktyczne	analiza przypadku, praca w grupach, ćwiczenia w CSM, pokaz	40	2,5	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	30	-	
<b>Rok / semestr</b>	III/ 5			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	Obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW58 zasady resuscytacji krążeniowo-oddechowej			D.W58	
IPDW59 zasady prowadzenia intensywnej opieki medycznej bezprzyrządowej i przyrządowej			D.W59	
IPDW60 farmakologiczne sposoby łagodzenia bólu porodowego			D.W60	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU47 wykonywać resuscytację krążeniowo-oddechową			D.U47	
IPDU48 wdrażać konieczne postępowanie w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia			D.U48	
IPDU49 przygotowywać pacjentkę do znieczulenia i monitorować jej stan w trakcie znieczulenia			D.U49	
IPDU50 uczestniczyć w farmakoterapii i leczeniu bólu			D.U50	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta			III.A.1.3.1	
IPE5 przestrzegania praw pacjenta			III.A.1.3.2	

IPE6 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	III.A.1.3.3
IPE7 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	III.A.1.3.4

### Treści programowe:

#### Wykłady:

1. Specjalizacja lekarska i pielęgniarska w zakresie anestezjologii i intensywnej terapii, intensywna opieka medyczna - definicje, organizacja, regulacja prawna w Polsce i UE. Standardy i procedury postępowania pielęgniarskiego stosowane w opiece nad chorymi w stanach zagrożenia życia ze szczególnym uwzględnieniem stanu zagrożenia życia u ciężarnej, rodzącej i noworodka.
2. Przygotowanie pacjentów do znieczulenia i operacji w trybie planowym i ze wskazań nagłych; ocena stanu pacjentów i ryzyka znieczulenia i operacji. Wskazania i przeciwwskazania w zakresie wyboru rodzaju i metod znieczulenia.
3. Znieczulenie ogólne: rodzaje znieczulenia, stosowane środki. Znieczulenie ogólne stosowane w ginekologii i położnictwie.
4. Znieczulenie przewodowe: podpajęczynówkowe i zewnątrzoponowe. Stosowane środki, wskazania i przeciwwskazania.
5. Zastosowanie w ginekologii i położnictwie. Znieczulenie porodu i cięcia cesarskiego.
6. Odrębności znieczulenia dzieci. Stany nagłego zagrożenia życia u dzieci ze szczególnym uwzględnieniem wieku noworodkowego
7. Rola pielęgniarki w znieczuleniu ogólnym do zabiegów ginekologicznych i położniczych
8. Rola pielęgniarki w znieczuleniu przewodowym do zabiegów ginekologicznych i położniczych. Leczenie bólu porodowego.
9. Podstawowe czynności reanimacyjne z uwzględnieniem resuscytacji noworodka i kobiety w ciąży. Wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji.
10. Ostra niewydolność nerek
11. Ostra niewydolność oddechowa – patofizjologia, objawy, zasady tlenoterapii i terapii respiratorem
12. Opieka nad pacjentem we wstrząsie (przyczyny, rodzaje wstrząsu, konsekwencje, DIC)
13. Opieka nad pacjentem nieprzytomnym.
14. Udział pielęgniarki w intensywnym nadzorze bezprzyrządowym i przyrządowym. Monitorowanie funkcji życiowych i rozpoznawanie ich zaburzeń.
15. Profilaktyka zakażeń szpitalnych w OIT
16. Żywienie chorych w OIT

#### Ćwiczenia:

1. Ból - definicja, patomechanizm, metody oceny natężenia bólu. Podziały bólu pooperacyjnego.
2. Leczenie bólu ostrego i przewlekłego: stosowane środki i metody.
3. Podział znieczuleń, stosowany sprzęt i środki znieczulenia ogólnego. Przygotowanie pacjenta do znieczulenia. Okołooperacyjne monitorowanie funkcji życiowych. Znieczulenie ogólne.
4. Podział znieczuleń, stosowany sprzęt i środki znieczulenia miejscowego. Znieczulenie przewodowe.
5. Opieka nad pacjentem po znieczuleniu i operacji: monitorowanie, w tym ocena bólu pooperacyjnego. Powikłania analgezji. Pooperacyjne nudności i wymioty. Nadzór nad chorym po znieczuleniu ogólnym i przewodowym.
6. Bezpośrednie zagrożenie życia - rozpoznawanie. Zatrzymanie krążenia i oddychania. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa wg obowiązujących wytycznych Europejskiej Rady Resuscytacji. Resuscytacja kobiety w ciąży i noworodka.

#### Zajęcia praktyczne:

1. Przyjęcie pacjenta w oddziale, dokumentowanie stanu pacjenta i wykonywanych czynności.
2. Zasady pracy pielęgniarki anestezjologicznej na sali operacyjnej. Anestezjologiczne czynności pielęgniarskie w czasie znieczulenia do porodu oraz w czasie znieczulenia kobiet ciężarnych do zabiegów nie położniczych.
3. Wady i zalety znieczulenia ogólnego i blokad centralnych. Stanowisko znieczulenia.
4. Budowa aparatu do znieczulenia wziewnego. Podstawowy sprzęt do monitorowania funkcji życiowych chorego, sposób działania, podłączenie, kalibrowanie, interpretacja wskazań.
5. Przyjęcie pacjenta na blok operacyjny, dokumentowanie stanu pacjenta i wykonywanych czynności.
6. Opieka pielęgniarska nad pacjentem po znieczuleniu w sali wybudzeń. Ocena stanu chorego, monitorowanie podstawowych parametrów życiowych. Ocena bólu i sposoby jego zwalczania, stosowane leki przeciwbólowe i ich działania niepożądane. Sposoby zapobiegania pooperacyjnym nudnościom i wymiotom. Prowadzenie podstawowej dokumentacji.
7. Opieka pielęgniarska nad chorym w stanie zagrożenia życia. Monitorowanie podstawowych parametrów życiowych, dostępy naczyniowe, zabiegi pielęgnacyjne.
8. Opieka nad pacjentem oddychającym za pomocą respiratora – Centrum Symulacji Medycznej.
9. Pielęgnowanie pacjenta nieprzytomnego.
10. Działania diagnostyczne pielęgniarki w OIT. Ocena stanu chorego na podstawie zachowania, objawów klinicznych, dolegliwości i mierzalnych parametrów funkcji życiowych i rozpoznawanie zaburzeń.
11. Monitorowanie podstawowych funkcji życiowych (aparatura monitorująca, przygotowanie do pracy, kalibracja, sposób podłączenia, interpretacja wskazań).
12. Rozpoznawanie objawów bezpośredniego zagrożenia życia i stosowanie zasad prowadzenia resuscytacji krążeniowo-

oddechowej.

13. Zadania pielęgniarki w stanach ostrego zagrożenia życia.

#### Samokształcenie:

1. Przygotowanie pacjentki do cięcia cesarskiego w znieczuleniu podpajęczynówkowym, monitorowanie stanu pacjentki w jego przebiegu.
2. Metody łagodzenia bólu porodowego farmakologiczne i niefarmakologiczne, działania niepożądane stosowanych leków.
3. Metody oceny bólu pooperacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem okresu noworodkowego oraz sposoby postępowania w bólu ostrym.
4. Zasady opieki nad noworodkiem w oddziale intensywnej terapii.
5. Opieka nad pacjentem po znieczuleniu: ogólnym, podpajęczynówkowym i zewnątrz oponowym.
6. Opieka nad noworodkiem urodzonym z niską punktacją w skali Apgar i zaburzeniami oddechowymi.
7. Opieka nad pacjentem z zaburzeniami krzepnięcia.
8. Opieka nad pacjentem po resuscytacji krążeniowo-oddechowej.
9. Opieka nad pacjentem wymagającym leczenia przy pomocy respiratora.
10. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa noworodka.
11. Zapobieganie zakażeniom w oddziale intensywnej terapii.

#### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin pisemny

**Umiejętności:** zaliczenie praktyczne: zapewnienie pacjentowi opieki pielęgniarskiej zgodnie z obowiązującymi standardami pielęgnowania, omówienie planu opieki przydzielonego pacjenta, prowadzenie dokumentacji

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach

#### Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia egzaminu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

Zaliczenie praktyczne:

punkty	2	1	0
<b>zasady</b>	przestrzega zasad, właściwa technika i kolejność wykonywania czynności	przestrzega zasad po ukierunkowaniu	nie przestrzega zasad, chaotycznie wykonuje czynności
<b>sprawność</b>	czynności wykonuje sprawnie, energicznie	czynności wykonuje mało pewnie, po krótkim zastanowieniu	czynności wykonuje niepewnie, bardzo wolno
<b>skuteczność</b>	postępowanie uwzględnia sytuację pacjenta, osiąga cel	nie zawsze uwzględnia sytuację pacjenta, osiąga cel po ukierunkowaniu	nie bierze pod uwagę sytuacji pacjenta, nie osiąga celu
<b>samodzielność</b>	działania wykonuje całkowicie samodzielnie	wymagani ukierunkowania w niektórych działaniach	wymaga stałego naprowadzania i przypominania w każdym działaniu
<b>komunikowanie się</b>	poprawny, samodzielny, skuteczny dobór treści	wymaga ukierunkowania w wyborze treści	nie potrafi utrzymać kontaktu werbalnego z pacjentem
<b>postawa</b>	potrafi krytycznie ocenić swoje postępowanie, współpracuje z zespołem, identyfikuje się z rolą zawodową	ma trudności w krytycznej ocenie swojego postępowania, we współpracy z zespołem oraz w identyfikacji z rolą zawodową	nie potrafi krytycznie ocenić swojego postępowania, nie współpracuje z zespołem, nie identyfikuje się z rolą zawodową

Źródło: Ciechaniewicz W.: Kształtowanie umiejętności praktycznych słuchaczy szkół pielęgniarskich. CKPPIP Warszawa

Ocena bardzo dobra: 12-11 punktów  
Ocena dobra: 10 – 8 punktów  
Ocena dostateczna: 7 – 6 punktów  
Ocena niedostateczna: 5 – 0 punktów

**A. Literatura podstawowa:**

1. Wołowicka L., Dyk D.: Anestezjologia i intensywne opieka. PZWL, Warszawa 201
2. Kułak - Krajewska E., Rolka H., Jankowiak B.: Standardy anestezjologicznej opieki pielęgniarskiej. PZWL, Warszawa 2014
3. Macksey L.F., Witt P., Szreter T.: Anestezjologia dla pielęgniarek praktyczne zasady postępowania. Medisfera, Warszawa 2012
4. Kubler A. , Kamiński B.: Anestezjologia i intensywne terapia podręcznik dla studentów. PZWL, Warszawa 2014

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Smith F.G., Yeung J., Gaszyński T.: Intensywne terapia. Najważniejsze zagadnienia. PZWL, Warszawa 2013
2. Gaszyński W.: Intensywne terapia i wybrane zagadnienia medycyny ratunkowej. Repetytorium. PZWL, Warszawa 2013

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> BADANIA NAUKOWE W POŁOŻNICTWIE				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> POŁOŻNICTWO	<b>stopień</b> PIERWSZY	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> dr n. med. Anna Tałaj				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	Wykład audytoryjny	10	0,3	0,5
Ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, analiza przypadku, praca w grupach, pokaz	10	0,2	
praca własna	Praca własna	5	-	
<b>Rok / semestr</b>	II/3			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW67 przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty położnictwa			D.W67	
IPDW68 metody i techniki prowadzenia badań naukowych			D.W68	
IPDW69 zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej			D.W69	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU58 krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych			D.U58	
IPDU59 przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi			D.U59	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE10 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			III.A.1.3.7	
<b>Treści programowe:</b>				
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Nauka - rodzaje, funkcje nauki. Zasady poznania naukowego.</li> <li>2. Etapy i zasady badania naukowego.</li> <li>3. Przedmiot badań naukowych w pielęgniarstwie.</li> <li>4. Faza koncepcji badań: temat, cel, problemy badawcze, hipotezy badawcze.</li> <li>5. Metody, techniki i narzędzia badawcze. Dobór grupy i terenu badań.</li> <li>6. Faza wykonawcza badań naukowych. Metody analizy wyników badań i opracowywania materiału badawczego.</li> <li>7. Etyczne i deontologiczne zasady badań w pielęgniarstwie.</li> <li>8. Rodzaje czasopism naukowych z uwzględnieniem czasopism pielęgniarstkich- charakterystyka punktacji czasopism: IF, KBN, IC.</li> </ol>				

9. Analiza artykułu naukowego zgodnie z przyjętymi kryteriami.
10. Formułowanie celu badań i problemów badawczych na wybranych przykładach tematów badań.
11. Dobór grupy do badań: losowy, celowy, incydentalny.

Praca własna:

1. Metody badań, techniki badawcze i narzędzia badawcze – charakterystyka i zasady konstruowania narzędzi badawczych.

#### **Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** zaliczenie pisemne

**Umiejętności:** zaliczenie praktyczne na zajęciach: postępowanie ratownicze

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności i postawy na zajęciach

#### **Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

#### **A. Literatura podstawowa:**

1. Dutkiewicz W.: Podstawy metodologii badań. Wydawnictwo Stachurski. Kielce 2001
2. Nowak S.: Metodologia badań społecznych, PWN, Warszawa 1985
3. Wrońska I.: Badania naukowe w pielęgniarstwie. Pielęgniarstwo 2000. 1997, 2 (31),

#### **B. Literatura uzupełniająca:**

1. Pilch T.: Zasady badań pedagogicznych. PWN, Warszawa 1995
2. Sztumski J.: Wstęp do metod i technik badań społecznych, PWN, Warszawa 1984

#### **Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> CHIRURGIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> lek. chirurg ogólny i naczyniowy Jacek Wiśniewski, mgr Piotr Janiewicz, mgr Helena Dziekańska, mgr Beata Skoczeń, mgr Maria Burdova				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy opieki położniczej, Farmakologia, Anatomia, Fizjologia				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	25	1	4
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, prezentacje, analizy przypadków, praca w grupach	10	0,5	
praktyczne	analiza przypadku, praca w grupach, ćwiczenia, pokaz	40	2,5	
praca własna	Praca własna w oparciu o literaturę	30	-	
<b>Rok / semestr</b>	II/ 3			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	Obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPD.W51 czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne i profilaktykę zakażeń chirurgicznych			D.W51	
IPD.W52 zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz specyfikę pracy na bloku operacyjnym, a także zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom			D.W52	
IPD.W53 zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową oraz pacjentem objętym terapią żywieniową			D.W53	
IPD.W54 zasady postępowania z kobietą ciężarną z urazem, zakażeniem tkanek miękkich i chorobami chirurgicznymi			D.W54	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU43 planować opiekę nad pacjentem w przebiegu chorób chirurgicznych, rozpoznawać wczesne i późne powikłania po zabiegach operacyjnych i zapobiegać im oraz pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową			D.U43.	
IPDU44 prowadzić intensywną opiekę pooperacyjną			D.U44	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				



IPE1 kierowania się dobrem pacjenta	III.A.1.3.1
IPE2 poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece	III.A.1.3.1
IPE5 przestrzegania praw pacjenta	III.A.1.3.2
IPE6 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	III.A.1.3.3
IPE7 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	III.A.1.3.4
IPE9 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6

### Treści programowe:

#### Zajęcia teoretyczne:

1. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowanym z uwzględnieniem kobiety ciężarnej.
2. Diagnoza pielęgniarska w wybranych schorzeniach chirurgicznych.
3. Diagnoza sytuacji oraz planowanie postępowania opiekuńczego wobec pacjenta leczonego chirurgicznie z powodu zapalenia wyrostka robaczkowego oraz przepukliny brzusznej.
4. Plan opieki pielęgniarskiej wobec chorego z niedrożnością przewodu pokarmowego. Rola położnej w wyrównywaniu zaburzeń wodno - elektrolitowych.
5. Pielęgnowanie pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego wyłonienia odbytu brzuszego.

#### Ćwiczenia i Zajęcia praktyczne:

1. Zasady przygotowywania pacjentów do inwazyjnych badań diagnostycznych i zabiegu operacyjnego.
2. Ustalenie procesu pielęgnowania u pacjentów leczonych chirurgicznie, wykonywanie czynności pielęgnacyjno-leczniczych zgodnie ze zleceniem lekarskim (zaliczenie czynności praktycznych, wyszczególnionych w obowiązującym Dzienniku Kształcenia Zawodowego studenta).
3. Kompetencje pielęgniarki/położnej w przygotowaniu do zabiegu operacyjnego i zapobieganiu powikłaniom pooperalnym.
4. Pielęgnowanie pacjenta w zależności od rodzaju zabiegu operacyjnego (ostre zapalenie wyrostka robaczkowego, kamica pęcherzyka żółciowego, żyłki podudzi, hemoroidy, kamica układu moczowego). (zaliczenie czynności praktycznych, wyszczególnionych w obowiązującym Dzienniku Kształcenia Zawodowego studenta)
5. Ocena kliniczna schorzeń chirurgicznych w okresie ciąży

#### Praca własna:

1. Przedstaw proces pielęgnowania pacjenta w pierwszej dobie po zabiegu usunięcia narządów rodnych.
2. Zaplanuj opiekę nad pacjentem z przetoka jelitową.

### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin pisemny

**Umiejętności:** zaliczenie praktyczne: zapewnienie pacjentowi opieki pielęgniarskiej zgodnie z obowiązującymi standardami pielęgnowania, omówienie planu opieki przydzielonego pacjenta, prowadzenie dokumentacji

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach

### Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia egzaminu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

#### Zaliczenie praktyczne:

punkty	2	1	0
<b>zasady</b>	przestrzega zasad, właściwa technika i kolejność wykonywania czynności	przestrzega zasad po ukierunkowaniu	nie przestrzega zasad, chaotycznie wykonuje czynności
<b>sprawność</b>	czynności wykonuje sprawnie, energicznie	czynności wykonuje mało pewnie, po krótkim zastanowieniu	czynności wykonuje niepewnie, bardzo wolno

<b>skuteczność</b>	postępowanie uwzględnia sytuację pacjenta, osiąga cel	nie zawsze uwzględnia sytuację pacjenta, osiąga cel po ukierunkowaniu	nie bierze pod uwagę sytuacji pacjenta, nie osiąga celu
<b>samodzielność</b>	działania wykonuje całkowicie samodzielnie	wymagani ukierunkowania w niektórych działaniach	wymaga stałego naprowadzania i przypominania w każdym działaniu
<b>komunikowanie się</b>	poprawny, samodzielny, skuteczny dobór treści	wymaga ukierunkowania w wyborze treści	nie potrafi utrzymać kontaktu werbalnego z pacjentem
<b>postawa</b>	potrafi krytycznie ocenić swoje postępowanie, współpracuje z zespołem, identyfikuje się z rolą zawodową	ma trudności w krytycznej ocenie swojego postępowania, we współpracy z zespołem oraz w identyfikacji z rolą zawodową	nie potrafi krytycznie ocenić swojego postępowania, nie współpracuje z zespołem, nie identyfikuje się z rolą zawodową
Źródło: Ciechaniewicz W.: Kształtowanie umiejętności praktycznych słuchaczy szkół pielęgniarstwa. CKPPIP Warszawa			
Ocena bardzo dobra: 12-11 punktów Ocena dobra: 10 – 8 punktów Ocena dostateczna: 7 – 6 punktów Ocena niedostateczna: 5 – 0 punktów			

#### A. Literatura podstawowa:

1. Walewska E.(red.): Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012
2. Kapała W.: Pielęgniarstwo w chirurgii. Wybrane problemy z praktyki pielęgniarstwa oddziałów chirurgii ogólnej. Wydanie II, Czelej, Lublin 2006
3. Walewska E., Ścisło L. (red.): Procedury pielęgniarstwa w chirurgii. Podręcznik dla studentów. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013.

#### B. Literatura uzupełniająca:

1. Noszczyk W. (red): Chirurgia Tom I, II. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2018
2. Fibak. J.: Chirurgia. Repetytorium, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.
3. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.): Diagnostyka i interwencje pielęgniarstwa. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.

#### Kontakt

<b>Nazwa przedmiotu</b> CHOROBY WEWNĘTRZNE				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Lek. Krystyna Karaś, mgr. Katarzyna Bałdyga				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy pielęgniarstwa, Farmakologia, Anatomia, Fizjologia				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	20	1	<b>4</b>
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, analiza przypadku	10	0.8	
praktyczne	analiza przypadku, praca w grupach, ćwiczenia w CSM, pokaz	40	2,2	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	30	-	
<b>Rok / semestr</b>	II/ 3			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	Obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW48 etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowania oraz zasady opieki pielęgniarskiej w najczęstszych chorobach układów i narządów organizmu			D.W48	
IPDW49 rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia oraz zasady wykonywania badania elektrokardiograficznego			D.W49	
IPDW50 właściwości grup leków oraz ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta z różnymi chorobami, a także w zależności od jego wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania			D.W50	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU40 rozpoznawać problemy zdrowotne i planować opiekę nad pacjentem w przebiegu najczęściej występujących chorób wewnętrznych			D.U40.	
IPDU41 rozpoznawać wskazania do wykonania badań diagnostycznych i wystawiać skierowanie na wykonanie określonych badań diagnostycznych oraz wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu			D.U41.	
IPDU42 przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem albo na jego zlecenie			D.U42.	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta			III.A.1.3.1	

IPE2 poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece	III.A.1.3.1
IPE3 okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	III.A.1.3.1
IPE4 okazywania empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	III.A.1.3.1
IPE5 przestrzegania praw pacjenta	III.A.1.3.2
IPE6 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	III.A.1.3.3
IPE7 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	III.A.1.3.4
IPE9 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6

### **Treści programowe:**

#### **Zajęcia teoretyczne:**

1. Wprowadzenie w tematykę przedmiotu.
2. Udział pielęgniarki w diagnostyce i terapii chorób wewnętrznych. Specyfika kontaktu terapeutycznego w relacjach z pacjentem leczonym zachowawczo i jego rodziną. Edukacja zdrowotna pacjentów.
3. Etiologia, patogeneza i obraz kliniczny chorób:
4. Układu krążenia, w tym: chorobą niedokrwienną serca, nadciśnieniem, niewydolnością krążenia, zaburzeniem rytmu serca, miażdżycą naczyń obwodowych i niewydolnością żylną
5. Układu oddechowego, w tym: zapaleniem oskrzeli i płuc, astmą, przewlekłą obturacyjną chorobą płuc i zapaleniem opłucnej
6. Układu pokarmowego, w tym: biegunkami, zaparciami, stanami zapalnymi, krwawieniami, chorobą wrzodową, zapaleniem i niewydolnością wątroby, zapaleniem trzustki, kamicą i zapaleniem pęcherzyka żółciowego
7. Układu moczowego, w tym: stanami zapalnymi, kamicą i niewydolnością nerek
8. Układu krwiotwórczego, w tym: niedokrwistością, białaczką, skazą krwotoczną i zespołami wykrzepiania wewnątrz-naczyniowego
9. Układu dokrewnego, w tym zaburzeniami czynności tarczycy, nadnerczy i trzustki
10. Układu ruchu, w tym: chorobą reumatyczną, reumatoidalnym zapaleniem stawów i osteoporozą
11. Leki stosowane w różnych chorobach i ich wpływ na pacjenta.

#### **Ćwiczenia:**

1. Specyfika oddziałów oraz rola i zadania pielęgniarki w oddziałach chorób wewnętrznych.
2. Dokumentacja procesu pielęgnowania. Proces pielęgnowania dorosłych leczonych w oddziałach wewnętrznych.
3. Opieka pielęgniarska i przygotowanie pacjenta do specjalistycznych badań diagnostycznych.
4. Opieka pielęgniarska nad osobami z chorobami układu krążenia.
5. Pielęgnowanie pacjentów z powikłaniami sercowo-naczyniowymi nadciśnienia tętniczego. Wskazówki edukacyjne dla pacjentów ze schorzeniami układu krążenia.

#### **Zajęcia praktyczne:**

1. Problemy pielęgniarsko - opiekuńcze u pacjentów z chorobami układu oddechowego. Pielęgnowanie chorych z zapaleniem oskrzeli i płuc, astmą oskrzelową, niewydolnością oddechową.
2. Udział pielęgniarki w rozpoznawaniu, leczeniu, diagnostyce i opiece nad pacjentami z chorobami wątroby i trzustki.
3. Pielęgnowanie pacjentów ze schorzeniami układu wewnątrzwydzielniczego w tym tarczycy.
4. Zadania pielęgniarki i rozwiązywanie problemów zdrowotnych pacjentów z chorobami układu pokarmowego. Pielęgnowanie chorych z chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy, chorobami trzustki, wątroby i pęcherzyka żółciowego.
5. Postępowanie pielęgniarskie w przypadkach krwawienia z przewodu pokarmowego.
6. Opieka pielęgniarska nad osobami z chorobami układu moczowego.
7. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta w stanie bezpośredniego zagrożenia życia.

#### **Praca własna:**

1. Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku.
2. Rodzaje badań diagnostycznych i zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach.
3. Standardy i procedury położnicze stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia.
4. Reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację.
5. Zasady organizacji opieki specjalistycznej internistycznej.

## Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin pisemny

**Umiejętności:** zaliczenie praktyczne: zapewnienie pacjentowi opieki pielęgniarskiej zgodnie z obowiązującymi standardami pielęgnowania, omówienie planu opieki przydzielonego pacjenta, prowadzenie dokumentacji

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach

### Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

Zaliczenie praktyczne

<b>punkty</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>0</b>
<b>zasady</b>	przestrzega zasad, właściwa technika i kolejność wykonywania czynności	przestrzega zasad po ukierunkowaniu	nie przestrzega zasad, chaotycznie wykonuje czynności
<b>sprawność</b>	czynności wykonuje sprawnie, energicznie	czynności wykonuje mało pewnie, po krótkim zastanowieniu	czynności wykonuje niepewnie, bardzo wolno
<b>skuteczność</b>	postępowanie uwzględnia sytuację pacjenta, osiąga cel	nie zawsze uwzględnia sytuację pacjenta, osiąga cel po ukierunkowaniu	nie bierze pod uwagę sytuacji pacjenta, nie osiąga celu
<b>samodzielność</b>	działania wykonuje całkowicie samodzielnie	wymagani ukierunkowania w niektórych działaniach	wymaga stałego naprowadzania i przypominania w każdym działaniu
<b>komunikowanie się</b>	poprawny, samodzielny, skuteczny dobór treści	wymaga ukierunkowania w wyborze treści	nie potrafi utrzymać kontaktu werbalnego z pacjentem
<b>postawa</b>	potrafi krytycznie ocenić swoje postępowanie, współpracuje z zespołem, identyfikuje się z rolą zawodową	ma trudności w krytycznej ocenie swojego postępowania, we współpracy z zespołem oraz w identyfikacji z rolą zawodową	nie potrafi krytycznie ocenić swojego postępowania, nie współpracuje z zespołem, nie identyfikuje się z rolą zawodową

Źródło: Ciechaniewicz W.: Kształtowanie umiejętności praktycznych słuchaczy szkół pielęgniarskich. CKPPIP Warszawa

Ocena bardzo dobra: 12-11 punktów  
Ocena dobra: 10 – 8 punktów  
Ocena dostateczna: 7 – 6 punktów  
Ocena niedostateczna: 5 – 0 punktów

### A. Literatura podstawowa:

1. Taklarska D.: Pielęgniarstwo internistyczne. Podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2019
2. Czupryna A., Wilczek – Różycka E.: Wybrane zagadnienia pielęgniarstwa specjalistycznego. Wolters Kluwer Polska – ABC, 2010
3. Kokot F.: Choroby wewnętrzne. Podręcznik dla studentów. PZWL, Warszawa 2006

### B. Literatura uzupełniająca:

1. Jurkowska G., Łagoda K.: Pielęgniarstwo internistyczne. Podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, 2019
2. Danieluk J., Jurkowska G. (red.): Pielęgniarstwo internistyczne. Podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2019
3. Pączek L.: Choroby wewnętrzne. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa. PZWL, Warszawa 2009
4. Szczeklik A. (red.): Choroby wewnętrzne. Tom 1 i 2. Medycyna Praktyczna, Kraków 2006
5. Kózka M., Płaszewska – Żwyko L.: Diagnozy i interwencje pielęgniarskie. PZWL, Warszawa 2019

<b>Kontakt</b>

<b>Nazwa przedmiotu</b> GINEKOLOGIA I OPIEKA GINEKOLOGICZNA					
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU					
<b>Studia</b>					
			<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> dr hab. Małgorzata Świątkowska – Freund, mgr Joanna Mendalka, lic Ewa Kaczmarska					
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy opieki położniczej, Farmakologia, Anatomia, Fizjologia, położnictwo i opieka położnicza					
	<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
	teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	35	1,2	8,5
	ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja,	30		
	praktyczne	analiza przypadku, praca w grupach, pokaz, instruktaż, aktywność własna studenta, zadania do rozwiązania, analiza dokumentacji chorej	120	7,3	
	praca własna	praca własna na podstawie literatury	30	-	
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>					
<b>Rok / semestr</b>		III/ 5 i 6			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		Obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>					<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>					
IPDW23 zmiany zachodzące w organizmie kobiety w różnych okresach jej życia i nieprawidłowości w budowie narządów płciowych					D.W23
IPDW24 prawidłowy przebieg cyklu miesięczkowego i jego zaburzenia					D.W24
IPDW25 naturalne metody regulacji poczęć i rodzaje antykoncepcji					D.W25
IPDW26 granice norm i patologii seksualnych oraz zaburzenia seksualne występujące u kobiet w okresie rozrodczym					D.W26
IPDW27 cele i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz rolę położnej w opiece prekoncepcyjnej					D.W27
IPDW28 czynniki wpływające na płodność kobiety i mężczyzny oraz metody diagnozowania i leczenia niepłodności					D.W28
IPDW29 etiologię dysfunkcji mięśni dna miednicy oraz zasady profilaktyki zaburzeń statyki narządu rodno i nietrzymania moczu					D.W29
IPDW30 postępowanie diagnostyczne, lecznicze i pielęgnacyjne u pacjentek ze stanami zapalnymi narządów rodnych, chorobami przenoszonymi drogą płciową, zaburzeniami statyki narządu rodno i wysiłkowym nietrzymaniem moczu					D.W30
IPDW31 zasady postępowania z pacjentką przed przeprowadzeniem zabiegów ginekologicznych i po ich przeprowadzeniu oraz w trakcie radioterapii i chemioterapii, a także rolę i zadania położnej w tym zakresie					D.W31
IPDW32 zmiany zachodzące w organizmie kobiety w okresie menopauzy					D.W32
IPDW33 udział położnej w badaniach diagnostycznych pacjentek z chorobami ginekologicznymi i ze zmianami w gruczole piersiowym					D.W33

IPDW34 etiologię i patogenezę chorób nowotworowych narządów płciowych żeńskich i gruczołu piersiowego oraz postępowanie leczniczo-pielęgnacyjne i rehabilitacyjne w tych chorobach	D.W34
IPDW35 charakterystykę poszczególnych nowotworów narządu rodowego pod względem etiologii, rozpoznania histopatologicznego, objawów klinicznych, podziału na stopnie kliniczne według Międzynarodowej Federacji Ginekologów i Położników (International Federation of Gynecology and Obstetrics, FIGO) oraz zaawansowania nowotworu według klasyfikacji TNM (tumor modus metastases)	D.W35
IPDW36 zasady i programy profilaktyki chorób nowotworowych narządu rodowego i piersi	D.W36
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>	
IPDU26 przygotowywać kobietę i jej partnera do funkcji prokreacyjnej i do rodzicielstwa oraz prowadzić edukację w zakresie właściwych zachowań prekonceptyjnych	D.U26
IPDU27 prowadzić działania edukacyjne w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć oraz w zakresie środków antykoncepcyjnych	D.U27
IPDU28 sprawować opiekę ginekologiczną nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia	D.U28
IPDU29 planować i sprawować opiekę nad kobietą i jej partnerem w okresie prekonceptyjnym i w przypadku wystąpienia problemu niepłodności	D.U29
IPDU30 planować i sprawować opiekę nad pacjentami doświadczającymi niepowodzeń w prokreacji i nad rodziną obciążoną chorobami genetycznymi	D.U30
IPDU31 rozpoznawać choroby gruczołu piersiowego oraz edukować pacjentkę w zakresie samobadania i samoobserwacji	D.U31
IPDU32 rozpoznawać wczesne objawy chorób nowotworowych i stany przednowotworowe narządów płciowych	D.U32
IPDU33 rozpoznawać zaburzenia statyki narządu rodowego oraz uczestniczyć w leczeniu i profilaktyce nietrzymania moczu	D.U33
IPDU34 rozpoznawać zaburzenia i patologie seksualne	D.U34
IPDU35 przygotowywać pacjentkę do zabiegów operacyjnych ginekologicznych przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik oraz planować opiekę po takich zabiegach, przygotowując do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z rodziną pacjentki	D.U35
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>	
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta	III.A.1.3.1
IPE8 zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem zadania	III.A.1.3.5
<b>Treści programowe:</b>	
Wykłady	
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Fizjologia cyklu miesięczkowego i jego zaburzenia.</li> <li>2. Wady rozwojowe narządów płciowych. Diagnostyka i leczenie wad i chorób narządów kobiecych płciowych.</li> <li>3. Płodność kobiety i mężczyzny, współczesne metody diagnostyczne, leczenie.</li> <li>4. Zmiany zachodzące w organizmie kobiety w różnych okresach jej życia i nieprawidłowości w budowie narządów płciowych.</li> <li>5. Techniki wspomagania rozrodu. Psychologiczne aspekty niepłodności.</li> <li>6. Problemy seksuologiczne u kobiet w okresie rozrodczym.</li> <li>7. Profilaktyka, diagnostyka, leczenie chorób przenoszonych drogą płciową.</li> <li>8. Profilaktyka, diagnostyka, leczenie wysiłkowego nietrzymania moczu.</li> <li>9. Profilaktyka, diagnostyka, leczenie stanów zapalnych narządu rodowego.</li> <li>10. Diagnostyczne i terapeutyczne zabiegi operacyjne.</li> <li>11. Problemy kobiet w okresie okołomenopauzalnym, możliwości lecznicze.</li> <li>12. Wybrane schorzenia ginekologiczne – postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i pielęgnacyjne.</li> <li>13. Rodzaje powikłań pooperacyjnych.</li> <li>14. Stany nagłe w ginekologii.</li> </ol>	
Ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> <li>1 Okresy życia kobiety i zmiany zachodzące w organizmie kobiety w poszczególnych okresach życia.</li> <li>2 Zaburzenia okresu pokwitania oraz przygotowanie kobiety do samoopieki w tym zakresie.</li> <li>3 Zmiany zachodzące w okresie menopauzy, ich wpływ na stan zdrowia kobiety i możliwości zapobiegania (choroby układu krążenia, zaburzenia metaboliczne, zaburzenia psychiczne).</li> </ol>	



- 4 Postępowanie diagnostyczne, lecznicze i pielęgnacyjne u kobiet z osteoporozą.
- 5 Profilaktyka raka sutka - metody rozpoznawania chorób sutka metody edukacji kobiet w zakresie samobadania i samo-  
obserwacji.
- 6 Metody diagnozowania pacjentek ze schorzeniami ginekologicznymi (ocena ekosystemu pochwy, cytodiagnostyka,  
kolposkopia, badania patomorfologiczne, diagnostyka endokrynologiczna).
- 7 Rola położnej w przygotowaniu pacjentki do operacji ginekologicznej.
- 8 Sposoby monitorowania stanu pooperacyjnego u pacjentki po operacji ginekologicznej (kontrola parametrów życio-  
wych, profilaktyka przeciwzakrzepowa, gimnastyka ruchowa, gimnastyka oddechowa, profilaktyka przeciwbólowa).
- 9 Rozpoznanie i zapobieganie powikłaniom mogącym wystąpić po zabiegach operacyjnych w oddziale ginekologii i gi-  
nekologii onkologicznej
- 10 Zmiany zachodzące w okresie senu, ich wpływ na stan zdrowia kobiety i możliwości zapobiegania.

#### Zajęcia praktyczne

- 1 Wprowadzenie studentek w zagadnienia i specyfikę oddziału Ginekologii:
  - a. zapoznanie z Instrukcją BHP, regulaminem studentów, zakresem czynności położnej odcinkowej i zabiegowej;
  - b. zapoznanie studentów z treścią programu nauczania i warunkami zaliczenia praktyk;
  - c. - zapoznanie z topografią oddziału, organizacją pracy oraz personelem.
- 2 Zaburzenia cyklu miesięczkowego u kobiet - diagnostyka, postępowanie.
- 3 Diagnostyka i metody leczenia zmian w piersiach: mammografia, sonomammografia, biopsja aspiracyjna cienkoigłowa  
(BAC), rezonans magnetyczny.
- 4 Profilaktyka, diagnostyka i zasady postępowania w przypadku raka szyjki macicy.
- 5 Profilaktyka, diagnostyka i zasady postępowania w przypadku raka endometrium.
- 6 Antykoncepcja jako współczesna metoda regulacji poczęć.
- 7 Niepłodność małżeńska, możliwości leczenia.
- 8 Rola położnej w propagowaniu samobadania piersi i przygotowaniu kobiety do przeprowadzenia tego badania samo-  
dzielnie.

#### Praca własna:

1. Postępowanie diagnostyczne i pielęgnacyjne u pacjentek ze stanami zapalnymi narządu rodowego oraz chorobami prze-  
noszonymi drogą płciową.

#### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin ustny (standaryzowany, tradycyjny, problemowy), egzamin pisemny (eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowa-  
ne pytania oraz testy wielokrotnego wyboru (Multiple Choice Questions, MCQ), testy wielokrotnej odpowiedzi (Multiple Re-  
sponse Questions, MRQ), testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi).

**Umiejętności:** Projekt, prezentacja; realizacja zleconego zadania; zaliczenie praktyczne: obiektywny Strukturyzowany Egza-  
min Kliniczny /OSCE/; Mini-CEX (mini - clinical examination);

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach esej refleksyjny; przedłużona obserwacja przez  
opiekuna / nauczyciela prowadzącego; ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowni-  
ków); samoocena.

#### Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia testu oraz zaliczenia praktycznego (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

#### A. Literatura podstawowa:

1. Berek J.S., Novak E.: Ginekologia Tom 1-4; MediPage, Warszawa 2008.
2. Bręborowicz G.H.(red.): Położnictwo i ginekologia, t. 2, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
3. Łepecka-Klusek C. (red): Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii. Wydawnictwo Czelej, Lublin  
2010.
4. Hackenberg R.: 80 przypadków ginekologiczno - położniczych. Urban & Partner, Wrocław 2007.
5. Opala T.: Ginekologia. Podręcznik dla położnych, pielęgniarek i fizjoterapeutów. Wydawnictwo Lekarskie PZWL,  
Warszawa 2006.
6. Słomko Z. (red.): Ginekologia Tom 1 i 2. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.

#### B. Literatura uzupełniająca:

1. Bieber E.J., Sanfilippo J.S., Horowitz I.R.: Ginekologia kliniczna. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław  
2009.
2. Chazan B.: Ginekologia w praktyce lekarza rodzinnego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 1997.
3. Datta M., Randal R., Holmes N.: Położnictwo i ginekologia błyskawicznie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warsza-  
wa 2006.

4. Govan A.D.T., McKay Hart D, Callander R.: Ginekologia ilustrowana. Wydawnictwo Libramed sc, Warszawa 1995.
5. Hart D.,Norman J.: Ginekologia. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2006.
6. Jakowicki J.(red.): Klimakterium, HTZ - poradnik terapeutyczny. BiFolium, Lublin 2001.
7. Komorowska A. (red): Ginekologia wieku rozwojowego. PZWL, Warszawa 2000.
8. Majak B.M.: Podręczny atlas cytologii ginekologicznej. Urban&Partner, Wrocław 2005.
9. Majewski S., Sikorski M. : Szczepienia przeciw HPV. Profilaktyka raka szyjki macicy i innych zmian związanych z zakażeniami HPV. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2006.
10. Martius G, Beckwold M, Pflaiderer A.: Ginekologia i położnictwo. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner,
11. Pschyrembel W. (red.): Ginekologia praktyczna. PZWL, Warszawa 2014  
a. Wrocław 2007.
12. Panay N, Dutta R, Ryan A, Broadbent J.A.M.: Położnictwo i ginekologia - crash course. Wydawnictwo Medyczne Urban& Partner, Wrocław 2006.
13. Paszkowski T.: Wybrane zagadnienia z ginekologii i położnictwa w praktyce lekarza rodzinnego. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2005.
14. Pisarski T.: Położnictwo i ginekologia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2002.
15. Pertyński T. (red.): Diagnostyka i terapia wieku menopauzalnego. Urban & Partner, Wrocław 2004.
16. Rechberger T.: Uroginekologia praktyczna. Wydawnictwo BiFOLIUM, Lublin 2007.
17. Speroff L., Fritz M.A.: Kliniczna endokrynologia, ginekologia i niepłodność. Medi Page, Warszawa 2007
18. Śpiewankiewicz B.: Powikłania pooperacyjne w ginekologii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009

## **Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> NEONATOLOGIA I OPIEKA NEONATOLOGICZNA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> mgr Elżbieta Winiarczyk				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy opieki położniczej, Farmakologia, Anatomia, Fizjologia				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	20	0,8	5
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, analiza przypadku, praca w grupach,	10	0,2	
praktyczne	dyskusja, analiza przypadku, praca w grupach, pokaz, instruktaż, aktywność własna studenta, zadania do rozwiązania, analiza dokumentacji chorej	80	4	
praca własna	Praca własna w oparciu o literaturę	25	-	
<b>Rok / semestr</b>		II/ 3 i 4		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		Obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		Polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW37 czynniki warunkujące prawidłowy rozwój prenatalny i postnatalny			D.W37	
IPDW38 patofizjologię i objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka oraz żywienie i specyfikę opieki nad noworodkiem w zależności od jego dojrzałości i stanu klinicznego			D.W38	
IPDW39 zasady pielęgnowania noworodka zdrowego, chorego oraz z wadami i urazami okołoporodowymi, w tym noworodka pacjentki chorej na AIDS lub zakażonej wirusem HIV			D.W39	
IPDW40 zasady prowadzenia fototerapii i tlenoterapii noworodka			D.W40	
IPDW41 zasady organizacji opieki neonatologicznej i intensywnego nadzoru nad noworodkiem			D.W41	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU36 planować i sprawować specjalistyczną opiekę nad noworodkiem w zależności od jego dojrzałości, masy urodzeniowej ciała i stanu klinicznego w warunkach szpitalnych i pozaszpitalnych			D.U36	
IPDU37 dokonywać oceny stanu noworodka i uczestniczyć w badaniach diagnostycznych noworodka			D.U37	

IPDU38 oceniać wydolność opiekuńczą rodziców noworodka zdrowego, chorego i z wadami rozwojowymi oraz podejmować wobec rodziców noworodka działania edukacyjne promujące zdrowie, przygotowując ich do opieki nad dzieckiem w domu	D.U38
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>	
IPE1 poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece	III.A.1.3.1
IPE2 okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	III.A.1.3.1
IPE3 okazywania empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	III.A.1.3.1
IPE4 poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece	III.A.1.3.1
IPE6 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	III.A.1.3.3
IPE7 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	III.A.1.3.4
IPE8 zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem zadania	III.A.1.3.5
IPE9 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
IPE10 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	III.A.1.3.7
<p><b>Treści programowe:</b></p> <p>Wykłady</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Czynniki warunkujące prawidłowy rozwój prenatalny i postnatalny.</li> <li>2. Zasady organizacji opieki neonatologicznej.</li> <li>3. Metody oceny i kwalifikacji noworodków w zależności od dojrzałości, masy urodzeniowej, oceny stanu klinicznego po urodzeniu.</li> <li>4. Patofizjologia i objawy kliniczne chorób u noworodka (ZZO, żółtaczki patologiczne, zakażenia, hiper- i hipoglikemia, niedokrwistość, drgawki, krwawienia śródczaszkowe, wady wrodzone i rozwojowe).</li> <li>5. Stany zagrożenia życia noworodka i wcześniaka -postępowanie.</li> <li>6. Żywienie wcześniaka i noworodka chorego (enteralne, parenteralne, sztuczne, suplementacja witaminami i pierwiastkami śladowymi).</li> </ol> <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Przyjęcie noworodka donoszonego w oddział.</li> <li>2. Przyjęcie wcześniaka na oddział wcześniaków.</li> <li>3. Zasady postępowania z noworodkiem po porodzie zabiegowym.</li> <li>4. Postępowanie z noworodkiem/wcześniakiem urodzonym w zamartwicy.</li> <li>5. Postępowanie i rola położnej w przypadku występowania stanów przejściowych u noworodka.</li> <li>6. Zasady prawidłowego przystawienia noworodka do piersi.</li> <li>7. Postępowanie ze sprzętem laktacyjnym w Punkcie Laktacyjnym.</li> </ol> <p>Zajęcia praktyczne</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Planowanie i sprawowanie specjalistycznej opieki nad noworodkiem w zależności od jego dojrzałości, masy urodzeniowej ciała i stanu klinicznego w warunkach szpitalnych i pozaszpitalnych.</li> <li>2. Specyfika opieki nad wcześniakiem - zasady intensywnego nadzoru.</li> <li>3. Resuscytacja noworodka.</li> <li>4. Badania diagnostyczne wykonywane u noworodków.</li> <li>5. Sposoby podawania leków u noworodków.</li> <li>6. Transport noworodka.</li> <li>7. Ocena wydolności opiekuńczej rodziców noworodka zdrowego, chorego i z wadami rozwojowymi.</li> <li>8. Prowadzenie wobec rodziców noworodka działań edukacyjnych, promujących zdrowie i przygotowujących ich do opieki nad dzieckiem w domu.</li> </ol> <p>Praca własna:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pielęgnacja noworodka zdrowego.</li> <li>2. Sztuczne i naturalne karmienie noworodka.</li> </ol>	

### **Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** egzamin ustny (standaryzowany, tradycyjny, problemowy), egzamin pisemny (eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania oraz testy wielokrotnego wyboru (Multiple Choice Questions, MCQ), testy wielokrotnej odpowiedzi (Multiple Response Questions, MRQ), testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi).

**Umiejętności:** Projekt, prezentacja; realizacja zleconego zadania; zaliczenie praktyczne: obiektywny Strukturyzowany Egzamin Kliniczny /OSCE/; Mini-CEX (mini - clinical examination);

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach esej refleksyjny; przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena.

### **Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia testu oraz zaliczenia praktycznego (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

### **A. Literatura podstawowa:**

1. Bałanda A. (red.): Opieka nad noworodkiem. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
2. Pilewska-Kozak A. (red.): Opieka nad wcześniakiem. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
3. Szczapa J. (red.): Neonatologia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
4. Salamończyk M., Łozińska-Czerniak A., Dmoch-Gajzlerska E.: Neonatologia. Praktyczne umiejętności w opiece nad noworodkiem. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014.
5. Swietliński J.: Neonatologia i opieka nad noworodkiem. Tom 1, 2. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018.

### **B. Literatura uzupełniająca:**

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej.
2. Standardy Opieki Medycznej Nad Noworodkiem W Polsce. Zalecenia Polskiego Towarzystwa Neonatologicznego. Polskie Towarzystwo Neonatologiczne 2017.
3. Łepecka - Klusek C. (red.): Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.

### **Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> PEDIATRIA I PIEŁĘGNIARSTWO PEDIATRYCZNE				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> mgr Barbara Głowacka, mgr Jolanta Gawel				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy opieki położniczej, Farmakologia, Anatomia, Fizjologia				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	20	1	<b>4</b>
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, analiza przypadku,	10	0,2	
praktyczne	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, analiza przypadku, praca w grupach, ćwiczenia w CSM, pokaz	40	2,8	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	30	-	
<b>Rok / semestr</b>		II/ 4		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		Obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		Polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW42 działania profilaktyczne podejmowane wobec osób w wieku rozwojowym, z uwzględnieniem noworodków i niemowląt			D.W42	
IPDW43 metody diagnostyczne i terapeutyczne chorób wieku rozwojowego			D.W43	
IPDW44 zasady racjonalnego żywienia dziecka i zaburzenia w odżywianiu			D.W44	
IPDW45 metody oceny rozwoju fizycznego i psychoruchowego dziecka			D.W45	
IPDW46 zasady opieki pielęgniarskiej nad dzieckiem w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych			D.W46	
IPDW47 zasady udzielania pierwszej pomocy w oparzeniach i sposoby pielęgnowania rany oparzeniowej			D.W47	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU39 rozpoznawać problemy zdrowotne dziecka i planować opiekę w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych			D.U39	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				

IPE1 kierowania się dobrem pacjenta	III.A.1.3.1
IPE2 poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece	III.A.1.3.1
IPE3 okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	III.A.1.3.1
IPE4 okazywania empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	III.A.1.3.1
IPE5 przestrzegania praw pacjenta	III.A.1.3.2
IPE6 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	III.A.1.3.3
IPE7 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	III.A.1.3.4
IPE9 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
IPE10 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	III.A.1.3.7

**Treści programowe:**

**Zajęcia teoretyczne:**

1. Rozwój dziecka:

- a) definicja,
- b) czynniki wpływające na rozwój dziecka,
- c) okresy rozwojowe,
- d) rozwój morfologiczny i odrębności czynnościowe narządów i układów,
- e) rozwój psychofizyczny,
- f) ocena wieku rozwojowego.

2. Żywnienie dziecka:

- a) karmienie naturalne i sztuczne,
- b) zasady racjonalnego żywienia dzieci ze szczególnym uwzględnieniem okresu niemowlęcego,
- c) zaburzenia w odżywianiu (żywnienie parenteralne, karmienie piersią, karmienie sztuczne)
- d) choroby układu pokarmowego (ze szczególnym uwzględnieniem chorób okresu noworodkowego oraz niemowlęcego)

3. Profilaktyka w pediatrii:

- a) I, II, III rzędowa,
- b) działania profilaktyczne w populacji wieku rozwojowego (badania przesiewowe, badania w kierunku wrodzonej dysplazji stawu biodrowego, szczepienia ochronne)
- c) Profilaktyka i opieka nad dzieckiem ze zwiększonym ryzykiem krzywicy.
- d) Profilaktyka i opieka nad dzieckiem w wybranych chorobach zakaźnych (ospa wietrzna, świnka, różyczka, odra, płonica).
- e) zasady opieki nad dzieckiem z atopowym zapaleniem skóry (AZS).
- f) zasady kompleksowej opieki nad dzieckiem z mózgowym porażeniem dziecięcym (MPDz).

4. Metody oceny rozwoju fizycznego i psychoruchowego dziecka (ocena wzrastania, BMI, siatki centylowe, ocena dojrzewania)

5. Odrębności anatomiczne i czynnościowe okresu noworodkowego (w tym u wcześniaka) oraz okresu niemowlęcego

6. Objawy najczęstszych schorzeń w poszczególnych okresach rozwojowych:

- a) ocena stanu ogólnego dziecka,
- b) interpretacja podstawowych badań dodatkowych,

7. Choroby okresu noworodkowego:

- a) podstawy klinicznej oceny dojrzałości noworodka,
- b) organizacja opieki nad noworodkiem zdrowym i chorym,
- c) problemy noworodka z małą urodzeniową masą ciała,
- d) adaptacja noworodka do życia pozamacicznego,
- e) zaburzenia oddychania u noworodka,
- f) zaburzenia ośrodkowego układu nerwowego (w tym drgawki, padaczka),
- g) wrodzone wady serca oraz patologie układu krążenia u wcześniaków
- h) choroby układu moczowego u dzieci (czynniki ryzyka, symptomatologia, diagnostyka i terapia)

8. Choroby uwarunkowane genetycznie i wady rozwojowe:

- a) klasyfikacja chorób dziedzicznych,
- b) genetyczne podłoże chorób,
- c) najczęstsze aberracje chromosomowe,
- d) choroby metaboliczne.

## Ćwiczenia:

### 1. Neonatologia:

- a) fizjologia noworodka,
- b) ocena stanu noworodka,
- c) rola położnej w diagnostyce zaburzeń noworodka,
- d) adaptacja do życia pozamacicznego,
- e) najczęstsze stany patologiczne występujące w okresie noworodkowym,
- f) zaburzenia oddychania u noworodka i choroby układu oddechowego (z uwzględnieniem podstaw terapii inhalacyjnej)
- g) organizacja opieki nad zdrowym i chorym noworodkiem.
- h) ocena wydolności opiekuńczej rodziców noworodka zdrowego, chorego i z wadami rozwojowymi
- i) podejmowanie wobec rodziców noworodka działania edukacyjne promujące zdrowie, przygotowując ich do opieki nad dzieckiem w domu

### 2. Pediatria:

- a) szpital jako środowisko chorego dziecka,
- b) dokumentacja w opiece nad dzieckiem,
- c) diety stosowane w różnych stanach chorobowych u dzieci,
- d) działania profilaktyczne i pielęgnacyjne w infekcjach dróg oddechowych,
- e) problemy pielęgnacyjne w chorobach układu krążenia u dzieci,
- f) stany niedoborowe u dzieci i młodzieży (w tym niedokrwistość)
- g) zabiegi usprawniające funkcje narządów i układów w zakresie oddychania, odżywiania, wydalania, poruszania się,
- h) choroby alergiczne u dzieci (czynniki ryzyka, symptomatologia, diagnostyka i terapia)

### Zajęcia praktyczne:

1. rozpoznaje problemy zdrowotne dziecka z uwzględnieniem noworodków i niemowląt
2. przygotowuje do sprawowania opieki pielęgniarskiej nad dzieckiem i noworodkiem w warunkach szpitalnych
3. rozpoznaje problemy zdrowotne dziecka i planowanie opieki nad dzieckiem, niemowlęciem i noworodkiem
4. przygotowuje pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych, oraz asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych
5. pielęgnuje i wykonuje zabiegi higieniczne u dzieci i noworodków

### Praca własna:

1. Opieka nad noworodkiem donoszonym w szpitalu i w domu.
2. Odżywianie naturalne noworodka. Odżywianie dzieci i młodzież.
3. Choroba i hospitalizacja jako sytuacja trudna w życiu dziecka i jego rodziny.
4. Krzywdzenie dziecka w rodzinie. Pomoc krzywdzonym.
5. Pielęgnowanie dzieci w chorobach układu krążenia.
6. Pielęgnowanie dzieci w chorobach układu oddechowego.
7. Pielęgnowanie dzieci w chorobach układu pokarmowego.
8. Pielęgnowanie dzieci w chorobach układu moczowego.
9. Pielęgnowanie dzieci w chorobach układu nerwowego.
10. Pielęgnowanie dzieci w chorobach krwi.
11. Pielęgnowanie dzieci w choroby alergiczne i zakaźne skóry.

### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin pisemny, test

**Umiejętności:** egzamin praktyczny; Obiektywny Strukturyzowany Egzamin Kliniczny /OSCE/; Mini-CEX (mini - clinical examination); Realizacja zleconego zadania; Projekt, prezentacja

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach



**Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia egzaminu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

Zaliczenie praktyczne:

**A. Literatura podstawowa:**

1. Muscari M.E.: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne. Czelej, Lublin 2005
2. Pawlaczyk B.: Pielęgniarstwo pediatryczne. PZWL, Warszawa 2014
3. Wojnarowska B. (red.): Profilaktyka w pediatrii. Biblioteka Pediatriy, PZWL, Warszawa 2019

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Gadzinowski J., Bręborowicz G.H.: Rekomendacje postępowania w medycynie prenatalnej. OWN, Poznań 2002
2. Rakowska – Różewicz D. (red.): Wybrane standardy i procedury w pielęgniarstwie pediatrycznym. Czelej, Lublin 2000
3. Standardy opieki nad noworodkiem w Polsce. PTN, 2017
4. Tkaczyk M.: Stany nagłe w pediatrii. Medical Tribune Polska, Warszawa 2018
5. Zalecenia konsultanta krajowego w dziedzinie pediatrii i neonatologii

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> PODSTAWY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Mgr Katarzyna Rychcik, lic. rat. med. Aneta Nogal				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy pielęgniarstwa, Farmakologia, Anatomia, Fizjologia				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	10	0,8	2
praktyczne	ćwiczenia audytorijne, dyskusja, analiza przypadku, praca w grupach, pokaz	15	1,2	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	30	-	
<b>Rok / semestr</b>	III/ 5			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW64 zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne			D.W64	
IPDW65 procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych			D.W65	
IPDW66 zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (Advanced Life Support, ALS)			D.W66	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU54 udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia			D.U54	
IPDU55 doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu w takich przypadkach			D.U55	
IPDU56 doraźnie tamować krwawienia i krwotoki			D.U56	
IPDU57 wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (Automated External Defibrillator, AED) i bezprzewodowe udrażnianie dróg oddechowych			D.U57	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta			III.A.1.3.1	

## Treści programowe:

### Wykłady

1. Przedstawienie światowych systemów ratowniczych i standardów funkcjonowania służb ratownictwa medycznego.
2. System zintegrowanego ratownictwa medycznego w Polsce.
3. Funkcjonowanie przedszpitalnego ratownictwa medycznego i szpitali podczas wypadków jednostkowych, mnogich, masowych i katastrof.
4. Przygotowanie szpitala na sytuację kryzysową.
5. Prewencja obrażeń i promocję zdrowia.
6. Segregację medyczną.
7. Postępowanie ratownicze w sytuacji nagłego zagrożenia zdrowotnego i zagrożenia życia.
8. Postępowanie w sytuacjach szczególnych - zagrożeń biologicznych, chemicznych i radiacyjnych.
9. Zasady udzielania pierwszej pomocy (BLS, ALS).
10. Podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u dorosłych, a w szczególności kobiet w ciąży
11. Rola i zadania położnej w systemie ratownictwa.

### Ćwiczenia

1. Ocena stanu chorego po urazie. Badanie wstępne i powtórne. Rozpoznawanie stanów bezpośredniego zagrożenia życia.
2. RKO osoby dorosłej.
3. RKO dziecka i niemowlęcia.
4. Automatyczna defibrylacja zewnętrzna. Program publicznego dostępu do defibrylacji.
5. Postępowanie ratunkowe w krwawieniach i krwotokach.
6. Doraźne tamowanie krwawień i krwotoków.
7. Doraźne unieruchamianie kości.
8. Transport osób poszkodowanych
9. Zadławienia i zakrzuszenia - postępowanie u dorosłych i dzieci.
10. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne.

### Praca własna:

1. Postępowanie na miejscu zdarzenia. Ocena miejsca zdarzenia.
2. Ocena osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.
3. Algorytm ALS. Postępowanie w obrażeniach ciała z opieki przedszpitalnej.
4. Bezprzryłkowe i przrządowe przywracanie i utrzymanie drożności górnych dróg oddechowych.
5. Elektroterapia w stanach nagłego zagrożenia życia.
6. Postępowanie w stanach nagłego zagrożenia życia.
7. Zdarzenie masowe, katastrofy – zasady segregacji medycznej.

## Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** zaliczenie pisemne

**Umiejętności:** zaliczenie praktyczne na zajęciach: postępowanie ratownicze

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności i postawy na zajęciach

## Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

## A. Literatura podstawowa:

1. Aktualne wytyczne resuscytacji 2015r. wg Europejskiej Rady Resuscytacji ( dostępne na stronie Polskiej Rady Resuscytacji <http://www.prc.krakow.pl>)
2. Andres J. (red.): Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo – oddechowa. Podręcznik dla studentów. Kraków 2006
3. Ciećkiewicz J. (red.): Ratownictwo medyczne w wypadkach masowych. Medycyna katastrof w zarysie.

## B. Literatura uzupełniająca:

1. Briggs S. M. ( red.) Wczesne medyczne postępowanie w katastrofach. PZWL 2007
2. Goniewicz M. (red.) Medycyna katastrof. Problemy organizacyjno- diagnostyczne. WSEiP Kielce 2012

3. Jakubaszko J. ( red.) Ratownik medyczny. Wydawnictwo medyczne Górnicki Wrocław 2003
4. Campell J. E. Ratownictwo przedmedyczne w urazach. Medycyna Praktyczna 2008

---

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> POŁOŻNICTWO I OPIEKA POŁOŻNICZA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> prof. Krzysztof Preis, mgr Nina Drewa, mgr Małgorzata Siwko, mgr Anna Kuter, lic Elżbieta Dzierawska				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy opieki położniczej, Farmakologia, Anatomia, Fizjologia				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	50	2	15
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, analiza przypadku, praca w grupach,	25	1	
praktyczne	analiza przypadku, praca w grupach, pokaz, instruktaż, aktywność własna studenta, zadania do rozwiązania, analiza dokumentacji chorej	120	12	
praca własna	Praca własna na podstawie literatury	25	-	
<b>Rok / semestr</b>	II/ 3 i 4			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	Obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW9 zadania położnej w monitorowaniu ciąży fizjologicznej i ocenie ryzyka położniczego			D.W9	
IPDW10 etiologię, patogenezę, metody diagnostyczne, leczenie i postępowanie pielęgnacyjno-położnicze w patologicznym przebiegu ciąży i porodu			D.W10	
IPDW11 zasady monitorowania i metody oceny dobrostanu płodu w ciąży o przebiegu fizjologicznym, o nieprawidłowym czasie trwania oraz w wybranych stanach klinicznych matki i płodu, a także wydolności łożyska, oraz udział położnej w procesie diagnostyki w okresie okołoporodowym			D.W11	
IPDW12 rekomendacje, wytyczne i algorytm postępowania diagnostycznego i profilaktyczno-leczniczego oraz standardy sprawowania opieki położniczej nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie porodu oraz patomechanizm, diagnostykę i sposoby terapii w przebiegu ciąży, porodu i porodu w przypadku współistnienia chorób niepołożniczych, chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę oraz zaburzeń psychicznych;			D.W12	
IPDW13 udział położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno- leczniczych w przypadku powikłanego przebiegu ciąży, porodu i porodu oraz występowania chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę i chorób niepołożniczych;			D.W13	
IPDW14 definicję porodu prawidłowego i nieprawidłowego oraz zakres opieki sprawowanej przez położną nad kobietą w okresie porodu, noworodkiem i ich rodziną			D.W14	
IPDW15 proces laktacji i czynniki ryzyka niepowodzeń w karmieniu piersią;			D.W15	

IPDW16 działania edukacyjne dotyczące promocji karmienia piersią i rozwiązywania problemów laktacyjnych;	D.W16
IPDW17 zasady postępowania w sytuacjach nagłych występujących podczas ciąży, porodu i porodu oraz udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru położniczego;	D.W17
IPDW18 metody diagnostyczne w położnictwie oraz zadania położnej w przygotowaniu pacjentki i sprzętu do ich stosowania;	D.W18
IPDW19 wpływ chorób zakaźnych i infekcyjnych na płodność kobiety, zasady profilaktyki nieswoistej i swoistej chorób zakaźnych, stosowanej u kobiet w okresie ciąży i porodu, mechanizmy zakażenia płodu w przebiegu chorób bakteryjnych, pasożytniczych i wirusowych oraz wytyczne dotyczące postępowania z kobietą ciężarną kobietą rodzącą i noworodkiem w przypadku wystąpienia takich chorób;	D.W19
IPDW20 wskazania do poradnictwa genetycznego i zakres diagnostyki wewnątrzmacicznej płodu;	D.W20
IPDW21 techniki wspomaganego rozrodu i zasady monitorowania ciąży po zapłodnieniu pozaustrojowym;	D.W21
IPDW22 przyczyny krwawienia w pierwszej i drugiej połowie ciąży oraz zasady postępowania we wstrząsie i koagulopatii w położnictwie;	D.W22
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>	
IPDU15 rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu ciąży i porodu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów;	D.U15
IPDU16 ustalać indywidualny plan opieki prenatalnej w odniesieniu do kobiety ciężarnej, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji;	D.U16
IPDU17 planować postępowanie położnicze i obejmować opieką położniczą kobietę ciężarną i kobietę w okresie porodu, w zależności od rozpoznanej sytuacji położniczej	D.U17
IPDU18 wdrażać standardy dotyczące opieki nad kobietą ciężarną z zagrożeniem porodu przedwczesnego i w przebiegu porodu przedwczesnego;	D.U18
IPDU19 promować karmienie naturalne, prowadzić poradnictwo laktacyjne w okresie przygotowania do laktacji i jej przebiegu, rozpoznawać problemy laktacyjne i podejmować działania prewencyjne w tym zakresie;	D.U19
IPDU20 realizować zadania położnej w opiece profilaktycznej, diagnostycznej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej nad kobietami w ciąży i w okresie porodu;	D.U20
IPDU21 rozpoznawać ciążę na podstawie objawów domyślnych, prawdopodobnych i pewnych;	D.U21
IPDU22 stosować profilaktykę ogólną i swoistą chorób zakaźnych wobec kobiet przygotowujących się do macierzyństwa i kobiet ciężarnych;	D.U22
IPDU23 planować i sprawować opiekę położniczą nad kobietą ciężarną kobietą rodzącą i kobietą w okresie okołoporodowym, powikłanym współistniejącymi chorobami położniczymi i niepołożniczymi;	D.U23
IPDU24 monitorować stan matki i dziecka oraz zapewniać wsparcie w sytuacji ciężkiej choroby lub wady noworodka, poronienia, urodzenia dziecka martwego, niezdolnego do życia lub z urazem okołoporodowym	D.U24
IPDU25 sprawować opiekę psychologiczną nad pacjentką po stracie ciąży, matką małoletnią i w innych sytuacjach szczególnych w położnictwie;	D.U25
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>	
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta	III.A.1.3.1
IPE2 poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece	III.A.1.3.1
IPE3 okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	III.A.1.3.1
IPE4 okazywania empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	III.A.1.3.1
IPE5 przestrzegania praw pacjenta	III.A.1.3.2
IPE6 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	III.A.1.3.3
IPE7 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	III.A.1.3.4

IPE9 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
IPE10 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	III.A.1.3.7

### Treści programowe:

#### Wykłady

1. Ciąża fizjologiczna - objawy, zmiany zachodzące w organizmie kobiety.
2. Ciąża biologiczna przenoszona i przeterminowana.
3. Diagnostyka prenatalna w ciąży, metody nieinwazyjne i inwazyjne, terapia wewnątrzmaciczna płodu. Wskazania do poradnictwa genetycznego.
4. Specyfika prowadzenia wczesnej ciąży po zapłodnieniu pozaustrojowym.
5. Ciąża wielopłodowa.
6. Poród przedwczesny zagrażający - kryteria rozpoznania, zapobieganie, postępowanie lecznicze.
7. Udział położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno-leczniczych w przypadku powikłanego przebiegu ciąży, porodu oraz występowania chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę i chorób niepołożniczych - małowodzie – wielowodzie.
8. Mechanizmy zakażenia płodu podczas chorób bakteryjnych, pasożytniczych i wirusowych - zasady postępowania diagnostyczno-leczniczego.
9. Nowoczesne metody postępowania diagnostycznego i preferowane leczenie w przypadku współistnienia chorób niepołożniczych - choroby układu oddechowego.
10. Nowoczesne metody postępowania diagnostycznego i preferowane leczenie w przypadku współistnienia chorób niepołożniczych – choroby tarczycy
11. Wybrane internistyczne stany nagłe w położnictwie (przełom tarczycowy, astma oskrzelowa, stan padaczkowy, hip- i hiperglikemia).
12. Choroby układu moczowego w ciąży (zakażenia dróg moczowych w ciąży, kamica nerkowa, wodonercze).
13. Zasady profilaktyki ogólnej i swoistej chorób zakaźnych w położnictwie. Postępowania z ciężarną, rodzącą i noworodkiem zakażonymi wirusami HIV, HBV, HSV i HCV.
14. Wstrząs i koagulopatie w położnictwie - postępowanie.

#### Wykłady pielęgniarские

1. Opieka przedkoncepcyjna jako forma promocji zdrowia.
2. Opieka profilaktyczna nad kobietą podczas ciąży fizjologicznej.
3. Organizacja i prowadzenie szkoły rodzenia - rola położnej.
4. Rola położnej w sprawowaniu opieki nad kobietą ciężarną i rodzącą w ciąży o przebiegu prawidłowym.
5. Rola położnej w sprawowaniu opieki nad kobietą ciężarną i rodzącą w ciąży o przebiegu powikłanym.
6. Proces laktacji i współczesne trendy w karmieniu naturalnymi.
7. Udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru w stanach nagłych u ciężarnej, rodzącej i położnicy.
8. Połóg prawidłowy i patologia położu.

#### Ćwiczenia

1. Wprowadzenie w zagadnienia i specyfikę oddziału Ginekologii (zapoznanie z Instrukcją BHP, zakresem czynności położnej odcinkowej i zabiegowej; z treścią programu nauczania i warunkami zaliczenia praktyk; z topografią oddziału, organizacją pracy oraz personelem).
2. Monitorowanie ciąży fizjologicznej i ocena ryzyka położniczego.
3. Obserwacja i pielęgnacja ciężarnej z zagrożeniem poronieniem.
4. Postępowanie położnej w przypadku niepomyślnego zakończenia ciąży.
5. Metody diagnostyczne w położnictwie: USG, KTG.
6. Ocena dobrostanu płodu w czasie ciąży i porodu: testy biofizyczne, liczenie ruchów płodu, test NST i CST, EKG wewnątrzmaciczne płodu, badania krwi włośniczkowej płodu.
7. Krwawienia w ciąży wczesnej - etiologia, różnicowanie, postępowanie.
8. Krwawienia w ciąży późnej - etiologia, różnicowanie, postępowanie.
9. Postępowanie położnej w przypadku niepomyślnego zakończenia ciąży.
10. Obserwacja i pielęgnacja ciężarnej z porodem przedwczesnym.
11. Obserwacja i pielęgnacja ciężarnej z przedwcześnie pękniętym pęcherzem płodowym.
12. Opieka nad kobietą w ciąży wielopłodowej.
13. Rola położnej w opiece nad ciężarną z cukrzycą.
14. Rola położnej w opiece nad kobietą z nadciśnieniem indukowanym ciążą.
15. Obserwacja i pielęgnacja położnej po terminie – postępowanie położnicze.
16. Profilaktyka konfliktu serologicznego.
17. Opieka nad matką nieletnią i samotną.

#### Zajęcia praktyczne:

1. Wprowadzenie w zagadnienia oddziału Patologii Ciąży (zapoznanie z Instrukcją BHP, zakresem czynności położnej odcinkowej i zabiegowej, wstępne informacje o pracy studentek na oddziale; zapoznanie studentów z treścią programu

- nauczania i warunkami zaliczenia praktyk, zapoznanie z topografią oddziału, organizacją pracy oraz personelem).
- Zadania położnej w opiece nad pacjentką z zaawansowaną ciążą w czasie dyżuru dziennego w oddziale Patologii Ciąży.
  - Przyjęcie pacjentki w Oddział Patologii Ciąży – obowiązki położnej. Prowadzenie dokumentacji.
  - Udział położnej w przygotowaniu sal i pacjentek do obchodu lekarskiego, rola położnej podczas obchodu lekarskiego.
  - Wysłuchanie czynności serca płodu za pomocą detektora tętna i słuchawki położniczej w poszczególnych tygodniach ciąży. Określenie wysokości dna macicy w zależności od stopnia zaawansowania ciąży.
  - Kardiogram przedporodowy - wykonanie oraz interpretacja i ocena zapisu.
  - Edukacja ciężarnej w zakresie właściwego trybu życia w przypadku wystąpienia krwawienia w ciąży, cukrzycy ciężarnych, ciąży wielopłodowej.
  - Przygotowanie ciężarnej do badania położniczego, badania USG i Dopplera.
  - Przygotowanie ciężarnej do porodu (drogami i siłami natury oraz cięcia cesarskiego).
  - Zadania położnej w opiece nad ciężarną z cholestazą
  - Przygotowanie ciężarnej do założenia szwu Mc Donalda oraz opieka po zabiegu.
  - Przygotowanie pacjentki oraz narzędzi i materiałów do zabiegu wyłyżczkowania jamy macicy i opieka po zabiegu
  - Opieka nad ciężarną z reżimem łóżkowym.
  - Przygotowanie i prowadzenie tokolizy u ciężarnej.
  - Amniopunkcja i amniotomizacja - przygotowanie zestawu i ciężarnej do zabiegu.
  - Opieka nad pacjentką z niepowściągliwymi wymiotami ciężarnych.

Przypomnienie zagadnienia oddziału Położnictwa

- Opieka i pielęgnacja położnicy z współistniejącymi chorobami występującymi przed ciążą
- Opieka i pielęgnacja położnicy z problemami laktacyjnymi
- Opieka i pielęgnacja położnicy w stanach wnikających poród.
- Przygotowanie położnicy w zakresie samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych.

Samokształcenie:

- Opracowanie programu edukacji dla kobiet w okresie przedkoncepcyjnym, w czasie ciąży lub podczas porodu.

#### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin ustny (standaryzowany, tradycyjny, problemowy), egzamin pisemny (eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania oraz testy wielokrotnego wyboru (Multiple Choice Questions, MCQ), testy wielokrotnej odpowiedzi (Multiple Response Questions, MRQ), testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi).

**Umiejętności:** Projekt, prezentacja; realizacja zleconego zadania; zaliczenie praktyczne: obiektywny Strukturyzowany Egzamin Kliniczny /OSCE/; Mini-CEX (mini - clinical examination);

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach esej refleksyjny; przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena.

#### Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia testu oraz zaliczenia praktycznego (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

#### A. Literatura podstawowa:

- Bręborowicz G.H.(red.): Położnictwo i ginekologia, t. 2, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
- Bień A. (red.): Opieka nad kobietą ciężarną. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
- Łepecka-Klusek C. (red.): Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2010.
- Hackenberg R.: 80 przypadków ginekologiczno - położniczych. Urban & Partner, Wrocław 2007.

#### B. Literatura uzupełniająca:

- Bręborowicz G.H.: Ciąża wysokiego ryzyka. Ośrodek Wydawnictw Naukowych, Poznań 2010
- Datta M., Randal R., Holmes N.: Położnictwo i ginekologia błyskawicznie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
- Kalita J. (red.): Wybrane zagadnienia intensywnego nadzoru położniczego. Wydawnictwo Przegląd Lekarski. Kraków 2001
- Martius G, Beckwold M, Pfeleiderer A.: Ginekologia i położnictwo. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner,
- Pschyrembel W. (red.): Ginekologia praktyczna. PZWL, Warszawa 2014
- Panay N, Dutta R, Ryan A, Broadbent J.A.M.: Położnictwo i ginekologia - crash course. Wydawnictwo Medyczne Urban& Partner, Wrocław 2006.



7. Paszkowski T.: Wybrane zagadnienia z ginekologii i położnictwa w praktyce lekarza rodzinnego. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2005.
8. Pisarski T.: Położnictwo i ginekologia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2002.
9. Pertyński T. (red.): Diagnostyka i terapia wieku menopauzalnego. Urban & Parter, Wrocław 2004.
10. Rechberger T.: Uroginekologia praktyczna. Wydawnictwo BiFOLIUM, Lublin 2007.
11. Speroff L., Fritz M.A.: Kliniczna endokrynologia, ginekologia i niepłodność. Medi Page, Warszawa 2007
12. Śpiewankiewicz B.: Powikłania pooperacyjne w ginekologii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009

<b>Nazwa przedmiotu</b> PSYCHIATRIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> mgr Adriana Pilarska				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy opieki położniczej, Farmakologia, Anatomia, Fizjologia, psychologia				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	20	1	3,5
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, prezentacje, analizy przypadków, praca w grupach	10	0,5	
praktyczne	analiza przypadku, praca w grupach, ćwiczenia w CSM, pokaz	40	2	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	30	-	
<b>Rok / semestr</b>	III/ 6			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	Obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW55 etiopatogenezę, objawy kliniczne i zasady postępowania w podstawowych zaburzeniach psychicznych, w tym depresji poporodowej i psychozach okołoporodowych oraz zaburzeniach psychicznych w okresie klimakterium i senium			D.W55	
IPDW56 zasady postępowania psychoterapeutycznego w sytuacji poronienia, urodzenia dziecka martwego, z niepełnosprawnością lub nieuleczalnie chorego			D.W56	
IPDW57 psychologiczne konsekwencje porodu matki małej, w późnym wieku i samotnej oraz rodzaje i formy jej wsparcia			D.W57	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU45 rozpoznawać problemy pacjenta z najczęściej występującymi zaburzeniami psychicznymi, określać cel działania medycznego i planować interwencje terapeutyczne			D.45	
IPDU46 prowadzić rozmowę terapeutyczną			D.46	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta			III.A.1.3.1	
IPE2 poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece			III.A.1.3.1	
IPE3 okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych			III.A.1.3.1	

IPE4 okazywania empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	III.A.1.3.1
IPE5 przestrzegania praw pacjenta	III.A.1.3.2
IPE6 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	III.A.1.3.3
IPE7 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	III.A.1.3.4
IPE9 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6

### Treści programowe:

#### Zajęcia teoretyczne:

1. Psychopatologia i badanie chorego.
2. Stany nagłe w psychiatrii.
3. Zaburzenia afektywne.
4. Zaburzenia lękowe.
5. Zaburzenia odżywiania się.
6. Uzależnienia od substancji psychoaktywnych.
7. Ośpienia i organiczne zaburzenia psychiczne.
8. Zaburzenia psychiczne związane ze stanem somatycznym.
9. Zaburzenia osobowości.
10. Schizofrenia.
11. Leki stosowane w psychiatrii: antypsychotyczne, przeciwdepresyjne, przeciw lękowe i stabilizujące nastrój.

#### Ćwiczenia:

1. Zapoznanie studentów z topografią oddziału psychiatrycznego.
2. Nawiązanie kontaktu z pacjentem.
3. Zebranie wywiadu.
4. Diagnostyka różnicowa, Ocena objawów psychopatologicznych u wybranych pacjentów.
5. Proces pielęgnowania pacjenta z zaburzeniami psychicznymi.
6. Postępowanie pielęgnacyjne u pacjentów ze schizofrenią.
7. Przygotowanie i podawanie leków psychotropowych.
8. Analiza dokumentacji medycznej.
9. Pacjentka z zaburzeniem lękowym.
10. Pacjentka z depresją.
11. Pacjentka z anoreksją lub bulimią.
12. Pacjentka ze schizofrenią.
13. Pacjentka z psychozą poporodową.
14. Ustawodawstwo i konwencje dotyczące zdrowia psychicznego

#### Zajęcia praktyczne:

1. Rola położnej promocji i profilaktyce zdrowia psychicznego.
2. Kontakt werbalny i niewerbalny położnej z pacjentem zaburzonym psychicznie.
3. Zaburzenia i choroby psychiczne okresu ciąży.
4. Zaburzenia psychiczne okresu klimakterium i senium. Ćwiczenia:.
- 5.
6. Zapoznanie studentów z topografią oddziału psychiatrycznego.
7. Nawiązanie kontaktu z pacjentem.
8. Zebranie wywiadu.
9. Diagnostyka różnicowa, Ocena objawów psychopatologicznych u wybranych pacjentów.
10. Proces pielęgnowania pacjenta z zaburzeniami psychicznymi.
11. Postępowanie pielęgnacyjne u pacjentów ze schizofrenią.
12. Przygotowanie i podawanie leków psychotropowych.
13. Analiza dokumentacji medycznej.

#### Samokształcenie:

1. Pielęgnowanie pacjentki z depresją okołoporodową
2. Pielęgnowanie pacjentki z depresją okołomenopauzalną
3. Znaczenie prawidłowych więzi interpersonalnych w rodzinie dla zdrowia psychicznego
4. Kontakt terapeutyczny z pacjentem –rola w relacji pielęgniarka –pacjent
5. Rola pielęgniarki w przygotowaniu chorego z zaburzeniami psychicznymi do badań
6. Rola pielęgniarki w indywidualnej i zbiorowej opiece nad pacjentem uzależnionym od środków psychoaktywnych

7. Edukacyjna rola pielęgniarki w stosunku do rodziny pacjenta z zaburzeniami psychicznymi

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** egzamin pisemny – student generuje / rozpoznaje odpowiedź (esej, raport; krótkie strukturyzowane pytania /SSQ/; test wielokrotnego wyboru /MCQ/; test wielokrotnej odpowiedzi /MRQ/; test dopasowania; test T/N; test uzupełniania odpowiedzi)

**Umiejętności:** zaliczenie praktyczne: zaliczenie praktyczne: zapewnienie pacjentowi opieki pielęgniarskiej zgodnie z obowiązującymi standardami pielęgnowania, omówienie planu opieki przydzielonego pacjenta, prowadzenie dokumentacji

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach, esej refleksyjny, przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego, ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników) Samoocena ( w tym portfolio)

**Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia egzaminu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

Zaliczenie praktyczne:

<b>punkty</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>0</b>
<b>zasady</b>	przestrzega zasad, właściwa technika i kolejność wykonywania czynności	przestrzega zasad po ukierunkowaniu	nie przestrzega zasad, chaotycznie wykonuje czynności
<b>sprawność</b>	czynności wykonuje sprawnie, energicznie	czynności wykonuje mało pewnie, po krótkim zastanowieniu	czynności wykonuje niepewnie, bardzo wolno
<b>skuteczność</b>	postępowanie uwzględnia sytuację pacjenta, osiąga cel	nie zawsze uwzględnia sytuację pacjenta, osiąga cel po ukierunkowaniu	nie bierze pod uwagę sytuacji pacjenta, nie osiąga celu
<b>samodzielność</b>	działania wykonuje całkowicie samodzielnie	wymagani ukierunkowania w niektórych działaniach	wymaga stałego naprowadzania i przypominania w każdym działaniu
<b>komunikowanie się</b>	poprawny, samodzielny, skuteczny dobór treści	wymaga ukierunkowania w wyborze treści	nie potrafi utrzymać kontaktu werbalnego z pacjentem
<b>postawa</b>	potrafi krytycznie ocenić swoje postępowanie, współpracuje z zespołem, identyfikuje się z rolą zawodową	ma trudności w krytycznej ocenie swojego postępowania, we współpracy z zespołem oraz w identyfikacji z rolą zawodową	nie potrafi krytycznie ocenić swojego postępowania, nie współpracuje z zespołem, nie identyfikuje się z rolą zawodową

Źródło: Ciechaniewicz W.: Kształtowanie umiejętności praktycznych słuchaczy szkół pielęgniarskich. CKPPiP Warszawa

Ocena bardzo dobra: 12-11 punktów  
 Ocena dobra: 10 – 8 punktów  
 Ocena dostateczna: 7 – 6 punktów  
 Ocena niedostateczna: 5 – 0 punktów

**A. Literatura podstawowa:**

1. Jarema M.: Psychiatria. Podręcznik dla studentów medycyny. Wyd. II, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.
2. Jarema M., Rabe-Jabłońska J.: Psychiatria. Podręcznik dla studentów medycyny. Wyd. 1, Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2011.
3. Rybakowski J., Pużyński S., Wciórka J. (red): Psychiatria. Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2010.
4. Makara – Studzińska M., Iwanowicz – Palus G.: Psychologia w położnictwie i ginekologii. Warszawa, Wydawnictwo

Lekarskie Pzwl, 2009.

5. Górna K., Jaracz K., Rybakowski J. (red.): Pielęgniarstwo psychiatryczne, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012.

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Freyberger H.J., Schneider W., Stieglitz R.D.: Kompendium psychiatrii psychoterapii medycyny psychosomatycznej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005.
2. Bilikiewicz A., Landowski J., Radziwiłowicz P.: Psychiatria. Repetytorium. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
3. Bilikiewicz A.: Psychiatria. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
4. Bilikiewicz A., Landowski J., Radziwiłowicz P.: Psychiatria. Repetytorium. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
5. Heitzman J (red.): Psychiatria. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> REHABILITACJA W POŁOŻNICTWIE NEONATOLOGII i GINEKOLOGII				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> dr Rafał Pluszyński, mgr Lucyna Umpirowicz				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy pielęgniarstwa, Farmakologia, Anatomia, Fizjologia				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	20	1	<b>4</b>
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja,	15	0,5	
praktyczne	analiza przypadku, praca w grupach, ćwiczenia w CSM, pokaz	40	2,5	
praca własna	Praca własna w oparciu o literaturę	30	-	
<b>Rok / semestr</b>	III/ 6			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	Obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW61 metody rehabilitacji i fizjoterapii stosowane w ginekologii, położnictwie i neonatologii			D.W61	
IPDW62 rolę i zadania położnej oraz instytucji rządowych i pozarządowych w podejmowaniu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami			D.W62	
IPDW63 zasady usprawniania pacjentek po operacjach ginekologicznych			D.W63	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU51 prowadzić rehabilitację przyłożkową w usprawnianiu po operacjach ginekologicznych, po porodzie drogami natury i po cięciu cesarskim			D.U51	
IPDU52 stosować różne formy aktywności ruchowej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, w szczególności nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą i pacjentką chorą ginekologicznie			D.U52	
IPDU53 przeprowadzać ćwiczenia usprawniające w chorobach ginekologicznych oraz prowadzić rehabilitację późną kobiet po mastektomii i operacjach w onkologii ginekologicznej			D.U53	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta			III.A.1.3.1	
IPE5 przestrzegania praw pacjenta			III.A.1.3.2	

IPE6 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	III.A.1.3.3
IPE7 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	III.A.1.3.4

### Treści programowe:

#### Wykłady:

1. Kalectwo, dysfunkcja, niepełnosprawność - definicje, klasyfikacje. Przyczyny, skutki zdrowotne i społeczne niepełnosprawności.
2. Rehabilitacja - jako proces medyczno -społeczny dawniej i obecnie. Aktualna koncepcja rehabilitacji wg WHO, ONZ. Bariery w rehabilitacji.
3. Podstawowe unormowania prawne organizacji procesu rehabilitacji w Polsce. Zadania i zasady współpracy realizatorów rehabilitacji medycznej, społecznej i zawodowej w rehabilitacji dzieci. Rodzaje i stopnie niepełnosprawności. Orzecznictwo o niepełnosprawności.
4. Podstawowe metody i techniki usprawniania chorych: kinezyterapia - rodzaje i zasady wykonywania ćwiczeń. Profilaktyka następstw unieruchomienia pacjenta - rola położnej.
5. Zadania fizykoterapii w rehabilitacji chorych. Rehabilitacja Uzdrowiskowa.
6. Zasady i taktyka postępowania rehabilitacyjnego u dzieci z różnymi rodzajami niepełnosprawności.
7. Problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej i jej rodziny. Następstwa niepełnosprawności.
8. Współpraca z rodziną dziecka niepełnosprawnego, jego środowiskiem oraz instytucjami wspierającymi proces rehabilitacji.
9. Rola położnej w promowaniu działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz kształtowaniu pozytywnych postaw w stosunku do niepełnosprawnych..
10. Zasady fizjoprofilaktyki w szkole rodzenia.
11. Zasady fizjoterapii w okresie noworodkowym - rola położnej.
12. Problemy w rehabilitacji pacjentek po amputacji gruczołu piersiowego. Rola położnej.
13. Zasady postępowania z pacjentami z niepełnosprawnością zmysłową i intelektualną.
14. Rola organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.
15. Ustawodawstwo dotyczące osób niepełnosprawnych. Polityka społeczna wobec osób niepełnosprawnych. Karta praw osób niepełnosprawnych.

#### Ćwiczenia

1. Ćwiczenia ogólnokondycyjne i specjalne w szkole rodzenia. Poród aktywny. Fizjoterapii w okresie ciąży, porodu.
2. Ocena dziecka i jego środowiska pod kątem rehabilitacji leczniczej. Metody i techniki wykonywania wybranych ćwiczeń i zabiegów w programie rehabilitacji na dzieckiem. Stymulacja rozwoju psychoruchowego noworodków i niemowląt. Fizjoterapia w okresie noworodkowym.
3. Zasady fizjoterapii w położu fizjologicznym i po cięciu cesarskim. Program usprawniania.
4. Fizjoterapia po mastektomii. Zasady doboru ćwiczeń.
5. Rehabilitacja psychospołeczna chorych onkologicznie.
6. Usprawnianie po operacjach ginekologicznych wykonanych drogą brzuszna i pochwową.
7. Kinezyterapia w leczeniu nietrzymania moczu.
8. Dziecko niepełnosprawne w rodzinie. Rola położnej w akceptacji przez matkę niepełnosprawnego dziecka.

#### Zajęcia praktyczne

1. Znaczenie wykonywania wybranych ćwiczeń leczniczych i stosowania czynników fizykalnych w pracy położnej.
2. Profilaktyka zakrzepów i przykurczów, elementy gimnastyki oddechowej. Ćwiczenia bierne i ułożenia. Znaczenie fizykoterapii.
3. Ocena dziecka i jego środowiska pod kątem rehabilitacji leczniczej. Metody i techniki wykonywania wybranych ćwiczeń i zabiegów w programie rehabilitacji na dzieckiem. Wczesna interwencja wobec dziecka z problemami rozwojowymi.
4. Fizjoterapia po mastektomii. Zasady doboru ćwiczeń. Wskazania i przeciwwskazania do zabiegów fizykoterapii i kinezyterapii. Usprawnianie po operacjach ginekologicznych wykonanych drogą brzuszna i pochwową. Kinezyterapia w leczeniu nietrzymania moczu.
5. Fizjoterapii w okresie ciąży, porodu. Zasady fizjoterapii w okresie położu i po cięciu cesarskim.
6. Edukacja zdrowotna dla wybranej grupy odbiorców w zakresie następstw związanych z brakiem aktywności fizycznej.

#### Samokształcenie:

1. Podstawy fizykoterapii i kinezyterapii.
2. Wskazania i przeciwwskazania do zabiegów fizykoterapii i kinezyterapii.
3. Formy rekreacji dla kobiet w ciąży.
4. Organizacja procesu rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych.
5. Współpraca z rodziną w procesie rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.
6. Edukacja zdrowotna dla wybranej grupy odbiorców w zakresie następstw związanych z brakiem aktywności fizycznej.

## Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** egzamin pisemny

**Umiejętności:** zaliczenie praktyczne: zapewnienie pacjentowi opieki pielęgniarskiej zgodnie z obowiązującymi standardami pielęgnowania, omówienie planu opieki przydzielonego pacjenta, prowadzenie dokumentacji

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach

### Kryteria oceniania.

Warunki zaliczenia egzaminu (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

Zaliczenie praktyczne:

<b>punkty</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>0</b>
<b>zasady</b>	przestrzega zasad, właściwa technika i kolejność wykonywania czynności	przestrzega zasad po ukierunkowaniu	nie przestrzega zasad, chaotycznie wykonuje czynności
<b>sprawność</b>	czynności wykonuje sprawnie, energicznie	czynności wykonuje mało pewnie, po krótkim zastanowieniu	czynności wykonuje niepewnie, bardzo wolno
<b>skuteczność</b>	postępowanie uwzględnia sytuację pacjenta, osiąga cel	nie zawsze uwzględnia sytuację pacjenta, osiąga cel po ukierunkowaniu	nie bierze pod uwagę sytuacji pacjenta, nie osiąga celu
<b>samodzielność</b>	działania wykonuje całkowicie samodzielnie	wymagani ukierunkowania w niektórych działaniach	wymaga stałego naprowadzania i przypominania w każdym działaniu
<b>komunikowanie się</b>	poprawny, samodzielny, skuteczny dobór treści	wymaga ukierunkowania w wyborze treści	nie potrafi utrzymać kontaktu werbalnego z pacjentem
<b>postawa</b>	potrafi krytycznie ocenić swoje postępowanie, współpracuje z zespołem, identyfikuje się z rolą zawodową	ma trudności w krytycznej ocenie swojego postępowania, we współpracy z zespołem oraz w identyfikacji z rolą zawodową	nie potrafi krytycznie ocenić swojego postępowania, nie współpracuje z zespołem, nie identyfikuje się z rolą zawodową
Źródło: Ciechaniewicz W.: Kształtowanie umiejętności praktycznych słuchaczy szkół pielęgniarskich. CKPPiP Warszawa			
Ocena bardzo dobra: 12-11 punktów			
Ocena dobra: 10 – 8 punktów			
Ocena dostateczna: 7 – 6 punktów			
Ocena niedostateczna: 5 – 0 punktów			

### A. Literatura podstawowa:

1. Bręborowicz G.H. (red.): Położnictwo i ginekologia. Tom 1 i 2. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005.
2. Kozłowska J., Rehabilitacja w położnictwie i ginekologii, AWF Kraków 2006
3. Rabiej M., Barbara Mazurkiewicz B. Pielęgnowanie w położnictwie, ginekologii i neonatologii PZWL Wydawnictwo Lekarskie 2018.  
Szukiewicz D. Fizjoterapia w ginekologii i położnictwie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.

### B. Literatura uzupełniająca:

1. Mika T. Kasprzak W, Fizykoterapia. Wyd. PZWL, 2006.
2. Red. Górski J. Fizjologia wysiłku i treningu fizycznego. Wyd. PZWL, 2011.
3. Zembaty. A. Kinezyterapia tom I. Wyd. Kasper, Kraków 2002.
4. Zembaty A. Kinezyterapia tom II. Wyd. Kasper, Kraków 2002.



**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> SEMINARIUM DYPLOMOWE				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> dr n. med. Anna Tałaj, mgr Małgorzata Michałowska				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	-	0	-	5
Ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, analiza przypadku, praca w grupach, pokaz	60	5	
praca własna	-	0	-	
<b>Rok / semestr</b>	III/5,6			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW70 zasady pisania pracy dyplomowej			-	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU60 przygotować pracę dyplomową zgodnie z zasadami			-	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE10 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			III.A.1.3.7	
<b>Treści programowe:</b>				
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wstęp. Określanie problematyki badawczej i tematu pracy. Analiza indywidualnego przypadku.</li> <li>2. Zasady formułowania celów pracy.</li> <li>3. Techniki poszukiwania literatury przedmiotu.</li> <li>4. Technika pisania pracy.</li> <li>5. Koncepcja pracy – konstrukcja i plan.</li> <li>6. Dokładne opracowywanie wcześniej wytyczonych celów pracy w oparciu o zebrany materiał badawczy.</li> <li>7. Usystematyzowanie wyników badań i ocena wniosków płynących z pracy pod kątem wcześniej założonych celów pracy.</li> <li>8. Poznanie dodatkowych form przedstawienia wiarygodności wyników badań i metod statystycznych.</li> <li>9. Poznanie metod stosowania piśmiennictwa naukowego i różnych technik cytowania włącznie z piśmiennictwem internetowym.</li> <li>10. Sposoby wykorzystania zasobów bibliotecznych, specjalistycznych przeglądarek.</li> </ol>				

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** przygotowanie pracy dyplomowej

**Umiejętności:** przygotowanie pracy dyplomowej

**Kompetencje społeczne:** przygotowanie pracy dyplomowej

**Kryteria oceniania.**

W zależności od tematyki pracy

**A. Literatura podstawowa:**

1. Babbie E.: Badania społeczne w praktyce. Warszawa 2003
2. Kamiński S.: Nauka i metoda. Pojęcie nauki i klasyfikacja nauk, Lublin 1992
3. Cabarelli G., Łucki Z.: Jak przygotować pracę dyplomową lub doktorską. Universitas, Kraków 199
4. Pułło A.: Prace magisterskie i licencjackie. Wskazówki dla studentów. WP PWN, Warszawa 2000
5. Literatura dostosowana do wybranego tematu pracy

**B. Literatura uzupełniająca:**

1. Boć J.: Jak pisać pracę magisterską. Kolonia, Wrocław 2001.
2. Urban S., Ładoński W.: Jak napisać dobrą pracę magisterską. Wydawnictwo AE im. Oskara Langego, Wrocław 1997

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> TECHNIKI POŁOŻNICZE I PROWADZENIE PORODU				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>Kierunek</b> POŁOŻNICTWO	<b>stopień</b> PIERWSZY	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Mgr Nina Drewa, mgr Beata Czurak, mgr Małgorzata Michałowska, lic. Monika Kaśkiewicz, lic. Ewa Kaczmarska				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	wykład informacyjny, wykład problemowy, prezentacja multimedialna	10	-	<b>13</b>
ćwiczenia	ćwiczenia audytoryjne, dyskusja, analiza przypadku,	145	-	
praktyczne	praca w grupach	330	13	
praca własna	praca samodzielna w oparciu o literaturę	60	-	
<b>Rok / semestr</b>		II / 3, II / 4, III/6		
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>		Obowiązkowy		
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>		Polski		
<b>Efekty uczenia się.</b>		<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>		
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
DW1 zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego, porodu przedwczesnego i porodu patologicznego oraz zasady prowadzenia i przyjmowania porodu w warunkach pozaszpitalnych		D.W1		
DW2 mechanizmy porodów w położeniu podłużnym główkowym, w ułożeniach odgięciowych, przy nieprawidłowym ułożeniu główki (asynklyzm przedni i tylny), w położeniach miednicowych, przy nieprawidłowej budowie miednicy kostnej i porodów bliźniaczych		D.W2		
DW3 nefarmakologiczne i farmakologiczne metody indukcji i stymulacji czynności skurczowej		D.W3		
DW4 zadania położnej podczas porodu o nieprawidłowym przebiegu i porodu zabiegowego		D.W4		
DW5 zasady postępowania w sytuacjach nagłych w opiece okołoporodowej (krwotoki położnicze, dystocja barkowa, wypadnięcie pępowiny i części drobnego płodu)		D.W5		
DW6 zasady psychoprofilaktyki porodu, ze szczególnym uwzględnieniem metod łagodzenia bólu porodowego		D.W6		
DW7 standardy prowadzenia porodu przez położną zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi		D.W7		
DW8 zasady opieki nad noworodkiem po porodzie		D.W8		
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
D.U1 dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, płodu, kobiety w okresie połogu i noworodka oraz sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań, wdrażać interwencje położnicze oraz dokonywać ewaluacji opieki położniczej		D.U1		

D.U2 rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu porodu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę	D.U2
D.U3 podejmować działania profilaktyczne i w zakresie promocji zdrowia w stosunku do kobiet w okresie okołoporodowym oraz stosować w opiece okołoporodowej zasady wynikające z regulacji prawnych	D.U3
D.U4 wykorzystywać założenia psychoprofilaktyki położniczej oraz dokonywać wyboru niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego i stosować te metody	D.U4
D.U5 ustalać indywidualny plan porodu, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji	D.U5
D.U6 rozpoznawać początek porodu i oceniać jego postęp na podstawie badania położniczego zewnętrznego, wewnętrznego i obserwacji zachowania kobiety rodzącej oraz prognozować prawdopodobny przebieg porodu i oceniać możliwości odbycia porodu siłami natury	D.U6
D.U7 monitorować i oceniać różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu oraz interpretować wyniki tej oceny, w tym wykonywać badanie KTG i interpretować jego wynik oraz rozpoznawać zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego wyniku badania KTG	D.U7
D.U8 sprawować opiekę położniczą nad kobietą rodzącą w poszczególnych okresach porodu i stosować konieczne procedury zgodne ze standardem opieki okołoporodowej	D.U8
D.U9 naciąć krocze, rozpoznawać pęknięcie krocza różnego stopnia i szyć krocze nacięte lub pęknięte I stopnia	D.U9
D.U10 przyjmować poród fizjologiczny i miednicowy	D.U10
D.U11 wdrażać standardy opieki położniczej w przypadku porodu pacjentki zarażonej wirusem HIV i w innych sytuacjach trudnych wskazanych w standardzie opieki okołoporodowej	D.U11
D.U12 rozpoznawać stany nagłe w przebiegu porodu, w tym łożysko przodujące, łożysko przedwcześnie odklejone, krwotok położniczy, dystocję barkową oraz wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu, a także postępować zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie	D.U12
D.U13 udzielać pierwszej pomocy położniczej (zabezpieczać dostęp do żyły obwodowej, podawać wlew kroplowy, stosować tlenoterapię, utrzymywać drożność dróg oddechowych, wykonywać czynności resuscytacyjne u pacjentki i noworodka, zabezpieczać ranę krocza lub szyjki macicy, wykonywać ręczne wydobycie łożyska, udzielać pomocy ręcznej w porodzie miednicowym)	D.U13
D.U14 wykonywać zabiegi okołoporodowe u noworodka i oceniać jego stan według obowiązujących skal oceny	D.U14
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>	
D.K1 kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	M1D_K01
D.K2 przestrzegania praw pacjenta	M1D_K02
D.K3 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	M1D_K03
D.K4 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	M1D_K04
D.K5 zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	M1D_K05
D.K6 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	M1D_K06
D.K7 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	M1D_K07

**Treści programowe:****Zajęcia teoretyczne:**

1. Zasady organizacji opieki perinatalnej w Polsce
2. Badanie podmiotowe i przedmiotowe rodzącej
3. Monitorowanie stanu matki i płodu podczas ciąży
4. Fizjologia porodu. Okresy porodu
5. Alternatywne i farmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego

**Ćwiczenia:**

1. Bezpieczne macierzyństwo .Wytyczne WHO i Raport WHO. Macierzyństwo bez ryzyka. Przygotowanie rodzącej do porodu
2. Prowadzenie I okresu porodu w tym: budowa i ocena miednicy kostnej. Typy miednic fizjologiczne i patologiczne
3. Zasady opieki położniczej podczas porodu. Standard opieki położniczej w Polsce
4. Prowadzenie I okresu porodu w tym kanał rodny – budowa i wymiary – mięśnie kanału rodnego
5. Prowadzenie I okresu porodu w tym: płód jako przedmiot porodu. Usytuowanie płodu w macicy – podstawowe pojęcia położnicze – położenie, ustawienie, ułożenie.
6. Prowadzenie I okresu porodu w tym: Badanie położnicze zewnętrzne: wielkość i kształt brzucha, ocena wysokości dna macicy, chwyt Leopolda Ocena wielkości ciąży - ustalenie terminu porodu
7. Prowadzenie I okresu porodu w tym: Badanie położnicze wewnętrzne rodzącej (per vaginam, per rectum) –ocena sytuacji położniczej. Ćwiczenia na fantomie
8. Psychoprofilaktyka porodu
9. Monitorowanie stanu matki i płodu w czasie porodu: wysłuchanie i ocena tętna płodu. Wykonanie interpretacja i ocena zapisów KTG
10. Obserwacja i pielęgnacja rodzącej w I okresie porodu – zadania położnej
11. Mechanizm porodu w położeniu podłużnym główkowym
12. II okres porodu w tym: przygotowanie pacjentki i zestawu narzędzi do porodu
13. II okres porodu w tym: technika nacięcia krocza, przygotowanie zestawu narzędzi do szycia krocza i kontroli szyjki macicy
14. II okres porodu w tym: obserwacja, pielęgnacja i czynności położnej podczas II okresu porodu
15. II okres porodu w tym: ocena stanu noworodka i postępowanie po porodzie
16. Obserwacja, pielęgnacja i czynności położnej w III okresie porodu
17. IV okres porodu w tym: obserwacja, pielęgnacja pacjentki i czynności położnej
18. IV okres porodu w tym: ocena sytuacji położniczej pacjentki po porodzie
19. Dokumentacja medyczna w obejściu Sali Porodowej
20. Referowanie pacjentki w Sali porodowej, referowanie pacjentki po porodzie
21. Podstawy dokumentowania i dokumentacja kobiety rodzącej

**Zajęcia praktyczne:**

1. Zapoznanie z organizacją pracy w sali porodowej. Dokumentacja medyczna obowiązująca w oddziale. Metod zbierania informacji o pacjentce
2. Przyjęcie pacjentki w oddział sali porodowej
3. Wysłuchanie i dokumentowanie czynności serca płodu pomiar i ocena miednicy kostnej badanie chwytami Leopolda
4. Przyjęcie pacjentki w oddział sali porodowej cz. II
5. badanie wewnętrzne referowanie badania wewnętrznego
6. Obserwacja, analiza i ocena stanu ogólnego, psychicznego i położniczego pacjentki w sali porodowej
7. Przygotowanie pacjentki do obchodu lekarskiego i badania - referowanie pacjentki
8. Obserwacja i pielęgnacja rodzącej w I okresie porodu
9. umiejętność komunikowania
10. wykonanie i interpretacja zapisu KTG
11. sposoby niwelowania dolegliwości pacjentki związanych ze skurczami, referowanie pacjentki
12. Obserwacja i pielęgnacja rodzącej w II okresie porodu:
  - kontrola stanu płodu
  - kontrola stanu ogólnego i psychicznego rodzącej
  - technika nacięcia krocza
  - przygotowanie pacjentki i zestawu narzędzi do szycia krocza
  - asysta do szycia krocza
13. Obserwacja i prowadzenie III okresu porodu:
  - technika prowadzenia III okresu porodu
  - ocena ilości utraconej krwi
  - ocena stanu krocza po porodzie – uszkodzenia poporodowe (otarcia, pęknięcia, rozdarcia, nacięcie)
14. Obserwacja i pielęgnacja położnicy w IV okresie porodu
15. Referowanie pacjentki po porodzie
  - zabiegi pielęgnacyjne
16. Przygotowanie pacjentki do przekazania w oddział położniczy
17. Postępowanie z noworodkiem po porodzie fizjologicznym, definicja noworodka donoszonego:
  - zabiegi: odślusowanie, odpeńnienie, ogrzanie, Credego
  - ocena noworodka wg skali Apgar

**Zajęcia realizowane w Centrum Symulacji Medycznej:**

1. Przyjęcie pacjentki w oddział sali porodowej:

- wysłuchanie i dokumentowanie czynności serca płodu
- pomiar i ocena miednicy kostnej
- badanie chwytami Leopolda
- 2. Przyjęcie pacjentki w oddział sali porodowej cz. II
- badanie wewnętrzne
- referowanie badania wewnętrznego
- 3. Obserwacja i pielęgnacja rodzącej w I okresie porodu:
- umiejętność komunikowania
- wykonanie i interpretacja zapisu KTG
- sposoby niwelowania dolegliwości pacjentki związanych ze skurczami, referowanie pacjentki
- 4. Obserwacja i pielęgnacja rodzącej w II okresie porodu:
- kontrola stanu płodu
- kontrola stanu ogólnego i psychicznego rodzącej
- technika nacięcia krocza
- przygotowanie pacjentki i zestawu narzędzi do szycia krocza, asysta do szycia krocza
- 5. Postępowanie z noworodkiem po porodzie fizjologicznym, definicja noworodka donoszonego
- zabiegi: odśluzowanie, odpęnienie, ogrzanie, Credego
- ocena noworodka wg skali Apgar
- 6. Obserwacja i prowadzenie III okresu porodu
- technika prowadzenia III okresu porodu
- ocena ilości utraconej krwi
- ocena stanu krocza po porodzie – uszkodzenia poporodowe (otarcia, pęknięcia, rozdarcia, nacięcie)
- 7. Obserwacja i pielęgnacja położnicy w IV okresie porodu
- referowanie pacjentki po porodzie
- zabiegi pielęgnacyjne
- przygotowanie pacjentki do przekazania w oddział położniczy

#### **Praca własna:**

1. Opieka położnicza podczas porodu przedwczesnego, patologicznego oraz zabiegowego.
2. Mechanizm porodów w ułożeniach odgięciowych oraz przy nieprawidłowym ułożeniu główki.
3. Mechanizm porodu w położeniach miednicowych i porodach bliźniaczych.
4. Zasady postępowania w sytuacjach nagłych: krwotoki położnicze, dystocja barkowa, wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu.
5. Patologia trzeciego okresu porodu.
6. Obroty położnicze.
7. Współczesna diagnostyka w okresie okołoporodowym.

#### **Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** egzamin ustny (standaryzowany, tradycyjny, problemowy), egzamin pisemny (eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania oraz testy wielokrotnego wyboru (Multiple Choice Questions, MCQ), testy wielokrotnej odpowiedzi (Multiple Response Questions, MRQ), testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi).

**Umiejętności:** realizacja zleconego zadania; zaliczenie praktyczne: obiektywny Strukturyzowany Egzamin Kliniczny /OSCE/; Mini-CEX (mini - clinical examination);

**Praca własna:** praca samodzielna w oparciu o literaturę

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie na podstawie aktywności na zajęciach esej refleksyjny; przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena.

#### **Kryteria oceniania.**

Warunki zaliczenia testu oraz zaliczenia praktycznego (>50% maksymalnej liczby punktów):

51-60% punktów – dostateczny	[3,0]
61-70% punktów – dostateczny plus	[3,5]
71-80% punktów – dobry	[4,0]
81-90% punktów – dobry plus	[4,5];
91-100% punktów – bardzo dobry	[5,0]

**Literatura podstawowa:**

1. Położnictwo T.1 Fizjologia ciąży. Redakcja naukowa tomu 1 Grzegorz H. Bręborowicz, Wiesław Markwitz, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018
2. Dudenhausen J.W., Pschyrembel W.: Położnictwo praktyczne i operacje położnicze. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2014.
3. Troszyński M.: Położnictwo ćwiczenia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
4. Bręborowicz G.H. Położnictwo i ginekologia. Tom I i II. PZWL, Warszawa 2018.
5. Baston H., Hall J.: Podstawy położnictwa. Poród. Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2011
6. Rozporządzenie MINISTRA ZDROWIA w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej z dnia 16.08.2018r.
7. Bręborowicz G.H. Położnictwo : podręcznik dla położnych i pielęgniarek . PZWL, Warszawa 2018.

**Literatura uzupełniająca:**

1. Al-Azzawi F.: Atlas porodu i zabiegów położniczych. Wydawnictwo LibraMed. 1999.
2. Hanretty K.P.: Położnictwo. Wydawnictwo Urban & Partner, Wrocław 2006.
3. Panay N., Dutta R., Ryan A., Broatbent J.A.M. Położnictwo i ginekologia. Cash Cours Urban&Partner, Wrocław 2006.
4. Bręborowicz G. H. (red.): Kardiotokografia. Ośrodek Wydawnictw Naukowych, Poznań 2009.
5. Bręborowicz G. H. (red.): Operacje położnicze. Ośrodek Wydawnictw Naukowych, Poznań 2007
6. Chapman V., Charles C.: Prowadzenie porodu. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2011
7. Pundir, Jyotsna.: Położnictwo: algorytmy oparte na dowodach naukowych. Medipage, Warszawa 2018
8. Bręborowicz G.H. Sytuacje kliniczne w położnictwie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.
9. Boyle M. (tłum. pod red. Iwanowicz-Palus G.): Stany nagłe w okresie okołoporodowym. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.
10. Martius G, Beckwold M, Pfeleiderer A.: Ginekologia i położnictwo. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2007.

**Kontakt**



<b>Nazwa przedmiotu</b> PRAKTYKA – ANESTEZJOLOGIA I STANY ZAGROŻENIA ŻYCIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Opiekun praktyki				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba go- dzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	-	-	-	2
praktyczne	praktyki zawodowe	40	2	
praca własna	-	-	-	
<b>Rok / semestr</b>	III/6			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW58 zasady resuscytacji krążeniowo-oddechowej			D.W58	
IPDW59 zasady prowadzenia intensywnej opieki medycznej bezprzyrządowej i przyrządowej			D.W59	
IPDW60 farmakologiczne sposoby łagodzenia bólu porodowego			D.W60	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU47 wykonywać resuscytację krążeniowo-oddechową			D.U47	
IPDU48 wdrażać konieczne postępowanie w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia			D.U48	
IPDU49 przygotowywać pacjentkę do znieczulenia i monitorować jej stan w trakcie znieczulenia			D.U49	
IPDU50 uczestniczyć w farmakoterapii i leczeniu bólu			D.U50	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;			III.A.1.3.1	
IPE2 przestrzegania praw pacjenta			III.A.1.3.2	
IPE3 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;			III.A.1.3.3	
IPE4 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;			III.A.1.3.4	

IPE5 zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	III.A.1.3.5
IPE6 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
IPE7dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	III.A.1.3.7
<p><b>Treści programowe:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zapoznanie się ze specyfiką pracy w jednostce, w której odbywają się praktyki zawodowe.</li> <li>2. Zapoznanie się z problemami zdrowotnymi osób przebywających w tej jednostce.</li> <li>3. Zapoznanie się z metodami diagnostycznymi, terapeutycznymi, rehabilitacyjnymi i żywieniowymi obowiązującymi w jednostce.</li> <li>4. Zapoznanie się z zasadami profesjonalnej opieki pielęgniarskiej nad chorymi przebywającymi w jednostce.</li> <li>5. Przeprowadzanie oceny stanu pacjenta na podstawie zachowania, objawów klinicznych, dolegliwości i mierzalnych parametrów funkcji życiowych i rozpoznawanie zaburzeń.</li> <li>6. Monitorowanie podstawowych funkcji życiowych.</li> <li>7. Rozpoznanie problemów chorego, określenie ich przyczyn i celów opieki.</li> <li>8. Planowanie opieki pielęgniarskiej (w tym przygotowanie chorego i jego rodziny do samoopieki), modyfikowanie planu opieki w zależności od sytuacji.</li> <li>9. Wykonywanie czynności dostosowanych do sytuacji chorego.</li> <li>10. Ewaluacja wyników opieki.</li> <li>11. Dokumentowanie podjętych działań.</li> </ol> <p>Szczegółowy przebieg praktyki określa Karta przebiegu praktyki.</p>	
<p><b>Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.</b></p> <p><b>Wiedza:</b> zaliczenie w Dzienniku praktyk</p> <p><b>Umiejętności:</b> zaliczenie w Dzienniku praktyk</p> <p><b>Kompetencje społeczne:</b> zaliczenie w Dzienniku praktyk</p>	
<p><b>Kryteria oceniania.</b></p> <p>Zgodnie z kryteriami określonymi w Dzienniku praktyk</p>	
<p><b>A. Literatura podstawowa:</b></p> <p>Pozycje wskazane przez Opiekuna praktyk</p> <p><b>B. Literatura uzupełniająca:</b></p> <p>Brak</p>	
<p><b>Kontakt</b></p>	

<b>Nazwa przedmiotu</b> PRAKTYKA – CHIRURGIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Opiekun praktyki				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba go- dzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	-	-	-	2
praktyczne	praktyki zawodowe	40	2	
praca własna	-	-	-	
<b>Rok / semestr</b>	II/4			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPD.W51 czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne i profilaktykę zakażeń chirurgicznych			D.W51	
IPD.W52 zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz specyfikę pracy na bloku operacyjnym, a także zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom			D.W52	
IPD.W53 zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową oraz pacjentem objętym terapią żywieniową			D.W53	
IPD.W54 zasady postępowania z kobietą ciężarną z urazem, zakażeniem tkanek miękkich i chorobami chirurgicznymi			D.W54	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU43 planować opiekę nad pacjentem w przebiegu chorób chirurgicznych, rozpoznawać wczesne i późne powikłania po zabiegach operacyjnych i zapobiegać im oraz pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową			D.U43.	
IPDU44 prowadzić intensywną opiekę pooperacyjną			D.U44	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;			III.A.1.3.1	
IPE2 przestrzegania praw pacjenta			III.A.1.3.2	
IPE3 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;			III.A.1.3.3	

IPE4 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	III.A.1.3.4
IPE5 zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	III.A.1.3.5
IPE6 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
IPE7dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	III.A.1.3.7
<p><b>Treści programowe:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zapoznanie się ze specyfiką pracy w jednostce, w której odbywają się praktyki zawodowe.</li> <li>2. Zapoznanie się z problemami zdrowotnymi osób przebywających w tej jednostce.</li> <li>3. Zapoznanie się z metodami diagnostycznymi, terapeutycznymi, rehabilitacyjnymi i żywieniowymi obowiązującymi w jednostce.</li> <li>4. Zapoznanie się z zasadami profesjonalnej opieki pielęgniarskiej nad chorymi przebywającymi w jednostce.</li> <li>5. Przeprowadzanie oceny stanu pacjenta.</li> <li>6. Przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych.</li> <li>7. Rozpoznanie problemów chorego, określenie ich przyczyn i celów opieki.</li> <li>8. Opieka nad pacjentem po zabiegu chirurgicznym.</li> <li>9. Planowanie opieki pielęgniarskiej (w tym przygotowanie chorego i jego rodziny do samoopieki), modyfikowanie planu opieki w zależności od sytuacji.</li> <li>10. Wykonywanie czynności dostosowanych do sytuacji chorego.</li> <li>11. Ewaluacja wyników opieki.</li> <li>12. Dokumentowanie podjętych działań.</li> </ol> <p>Szczegółowy przebieg praktyki określa Karta przebiegu praktyki.</p>	
<p><b>Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.</b></p> <p><b>Wiedza:</b> zaliczenie w Dzienniku praktyk</p> <p><b>Umiejętności:</b> zaliczenie w Dzienniku praktyk</p> <p><b>Kompetencje społeczne:</b> zaliczenie w Dzienniku praktyk</p>	
<p><b>Kryteria oceniania.</b></p> <p>Zgodnie z kryteriami określonymi w Dzienniku praktyk</p>	
<p><b>A. Literatura podstawowa:</b></p> <p>Pozycje wskazane przez Opiekuna praktyk</p> <p><b>B. Literatura uzupełniająca:</b></p> <p>Brak</p>	
<p><b>Kontakt</b></p>	

<b>Nazwa przedmiotu</b> PRAKTYKA – CHOROBY WEWNĘTRZNE				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Opiekun praktyki				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba go- dzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	-	-	-	2
praktyczne	praktyki zawodowe	40	2	
praca własna	-	-	-	
<b>Rok / semestr</b>	II/4			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW48 etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowania oraz zasady opieki pielęgniarskiej w najczęstszych chorobach układów i narządów organizmu			D.W48	
IPDW49 rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia oraz zasady wykonywania badania elektrokardiograficznego			D.W49	
IPDW50 właściwości grup leków oraz ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta z różnymi chorobami, a także w zależności od jego wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania			D.W50	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU40 rozpoznawać problemy zdrowotne i planować opiekę nad pacjentem w przebiegu najczęściej występujących chorób wewnętrznych			D.U40	
IPDU41 rozpoznawać wskazania do wykonania badań diagnostycznych i wystawiać skierowanie na wykonanie określonych badań diagnostycznych oraz wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu			D.U41	
IPDU42 przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem albo na jego zlecenie			D.U42	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;			III.A.1.3.1	
IPE2 przestrzegania praw pacjenta			III.A.1.3.2	
IPE3 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;			III.A.1.3.3	

IPE4 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	III.A.1.3.4
IPE5 zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	III.A.1.3.5
IPE6 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
IPE7dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	III.A.1.3.7

**Treści programowe:**

1. Zapoznanie się ze specyfiką pracy w jednostce, w której odbywają się praktyki zawodowe.
2. Zapoznanie się z problemami zdrowotnymi osób przebywających w tej jednostce.
3. Zapoznanie się z metodami diagnostycznymi, terapeutycznymi, rehabilitacyjnymi i żywieniowymi obowiązującymi w jednostce.
4. Zapoznanie się z zasadami profesjonalnej opieki pielęgniarskiej nad chorymi przebywającymi w jednostce.
5. Przeprowadzanie oceny stanu pacjenta.
6. Rozpoznanie problemów chorego, określenie ich przyczyn i celów opieki.
7. Planowanie opieki pielęgniarskiej (w tym przygotowanie chorego i jego rodziny do samoopieki), modyfikowanie planu opieki w zależności od sytuacji.
8. Pielęgnowanie pacjenta ze stopą cukrzycową.
9. Udział pielęgniarki w badaniach i zabiegach specjalistycznych wykonywanych w chorobach układu oddechowego.
10. Udział pielęgniarki w rehabilitacji pacjenta po zawale mięśnia sercowego.
11. Przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych układu pokarmowego.
12. Postępowanie z pacjentem w przypadku krwotoku z przewodu pokarmowego.
13. Opieka nad pacjentem w przełomie tarczycowym.
14. Udział pielęgniarki w leczeniu niedokrwistości.
15. Wykonywanie czynności dostosowanych do sytuacji chorego.
16. Ewaluacja wyników opieki.
17. Dokumentowanie podjętych działań.

Szczegółowy przebieg praktyki określa Karta przebiegu praktyki.

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Umiejętności:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Kryteria oceniania.**

Zgodnie z kryteriami określonymi w Dzienniku praktyk

**A. Literatura podstawowa:**

Pozycje wskazane przez Opiekuna praktyk

**B. Literatura uzupełniająca:**

brak

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> GINEKOLOGIA I OPIEKA GINEKOLOGICZNA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> opiekun praktyki				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy opieki położniczej, Farmakologia, Anatomia, Fizjologia				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	-	-	-	7
praktyczne	praktyki zawodowe	200	7	
praca własna	-	-	-	
<b>Rok / semestr</b>	III/ 5 i 6			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW23 zmiany zachodzące w organizmie kobiety w różnych okresach jej życia i nieprawidłowości w budowie narządów płciowych			D.W23	
IPDW24 prawidłowy przebieg cyklu miesięczkowego i jego zaburzenia			D.W24	
IPDW25 naturalne metody regulacji poczęć i rodzaje antykoncepcji			D.W25	
IPDW26 granice norm i patologii seksualnych oraz zaburzenia seksualne występujące u kobiet w okresie rozrodczym			D.W26	
IPDW27 cele i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz rolę położnej w opiece prekoncepcyjnej			D.W27	
IPDW28 czynniki wpływające na płodność kobiety i mężczyzny oraz metody diagnozowania i leczenia niepłodności			D.W28	
IPDW29 etiologię dysfunkcji mięśni dna miednicy oraz zasady profilaktyki zaburzeń statyki narządu rodnego i nietrzymania moczu			D.W29	
IPDW30 postępowanie diagnostyczne, lecznicze i pielęgnacyjne u pacjentek ze stanami zapalnymi narządów rodnych, chorobami przenoszonymi drogą płciową, zaburzeniami statyki narządu rodnego i wysiłkowym nietrzymaniem moczu			D.W30	
IPDW31 zasady postępowania z pacjentką przed przeprowadzeniem zabiegów ginekologicznych i po ich przeprowadzeniu oraz w trakcie radioterapii i chemioterapii, a także rolę i zadania położnej w tym zakresie			D.W31	
IPDW32 zmiany zachodzące w organizmie kobiety w okresie menopauzy			D.W32	
IPDW33 udział położnej w badaniach diagnostycznych pacjentek z chorobami ginekologicznymi i ze zmianami w gruczole piersiowym			D.W33	
IPDW 34 etiologię i patogenezę chorób nowotworowych narządów płciowych żeńskich i gruczołu piersiowego oraz postępowanie leczniczo-pielęgnacyjne i rehabilitacyjne w tych chorobach			D.W34	
IPDW35 charakterystykę poszczególnych nowotworów narządu rodnego pod względem			D.W35	

etiologii, rozpoznania histopatologicznego, objawów klinicznych, podziału na stopnie kliniczne według Międzynarodowej Federacji Ginekologów i Położników (International Federation of Gynecology and Obstetrics, FIGO) oraz zaawansowania nowotworu według klasyfikacji TNM (tumor modus metastases)	
IPDW36 zasady i programy profilaktyki chorób nowotworowych narządu rodnego i piersi	D.W36
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>	
IPDU26 przygotowywać kobietę i jej partnera do funkcji prokreacyjnej i do rodzicielstwa oraz prowadzić edukację w zakresie właściwych zachowań prekonceptyjnych	D.U26
IPDU27 prowadzić działania edukacyjne w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć oraz w zakresie środków antykoncepcyjnych	D.U27
IPDU28 sprawować opiekę ginekologiczną nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia	D.U28
IPDU29 planować i sprawować opiekę nad kobietą i jej partnerem w okresie prekonceptyjnym i w przypadku wystąpienia problemu niepłodności	D.U29
IPDU30 planować i sprawować opiekę nad pacjentami doświadczającymi niepowodzeń w prokreacji i nad rodziną obciążoną chorobami genetycznymi	D.U30
IPDU31 rozpoznawać choroby gruczołu piersiowego oraz edukować pacjentkę w zakresie samobadania i samoobserwacji	D.U31
IPDU32 rozpoznawać wczesne objawy chorób nowotworowych i stany przednowotworowe narządów płciowych	D.U32
IPDU33 rozpoznawać zaburzenia statyki narządu rodnego oraz uczestniczyć w leczeniu i profilaktyce nietrzymania moczu	D.U33
IPDU34 rozpoznawać zaburzenia i patologie seksualne	D.U34
IPDU35 przygotowywać pacjentkę do zabiegów operacyjnych ginekologicznych przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik oraz planować opiekę po takich zabiegach, przygotowując do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z rodziną pacjentki	D.U35
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>	
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	III.A.1.3.1
IPE2 przestrzegania praw pacjenta	III.A.1.3.2
IPE3 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	III.A.1.3.3
IPE4 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	III.A.1.3.4
IPE5 zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	III.A.1.3.5
IPE6 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
IPE7 dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	III.A.1.3.7
<b>Treści programowe:</b>	
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zapoznanie się ze specyfiką pracy w jednostce, w której odbywają się praktyki zawodowe.</li> <li>2. Zapoznanie się z problemami zdrowotnymi osób przebywających w tej jednostce.</li> <li>3. Zapoznanie się z metodami diagnostycznymi, terapeutycznymi, rehabilitacyjnymi i żywieniowymi obowiązującymi w jednostce.</li> <li>4. Zapoznanie się z zasadami profesjonalnej opieki pielęgniarskiej nad kobietą.</li> <li>5. Przeprowadzanie oceny stanu pacjenta.</li> <li>6. Rozpoznanie problemów chorego, określenie ich przyczyn i celów opieki, diagnostyka i rozpoznawaniu chorób gruczołu piersiowego, wczesnych chorób nowotworowych i stanów przednowotworowych narządów płciowych, zaburzeń statyki narządu rodnego oraz uczestniczeniu i profilaktyce nietrzymania moczu.</li> <li>7. Realizacja działań pielęgnacyjnych w zakresie opieki ginekologicznej nad kobietą w różnych okresach jej życia i stanie zdrowia.</li> </ol>	



8. Realizacja działań pielęgnacyjnych w zakresie opieki nad pacjentką i jej partnerem w okresie prokonceptyjnym i w przypadku wystąpienia problemu niepłodności.
9. Planowanie opieki pielęgniarstwa (w tym przygotowanie kobiety i jej rodziny do samoopieki), modyfikowanie planu opieki w zależności od sytuacji.
10. Sprawowanie opieki nad pacjentkami operowanymi z przyczyn ginekologicznych, w okresie przed i pooperacyjnym.
11. Znajomość skutków ubocznych leków.
12. Wykonywanie czynności dostosowanych do sytuacji chorego.
13. Ewaluacja wyników opieki.
14. Dokumentowanie podjętych działań.

Szczegółowy przebieg praktyki określa Karta przebiegu praktyki.

#### **Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Umiejętności:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

#### **Kryteria oceniania.**

Zgodnie z kryteriami określonymi w Dzienniku praktyk

#### **A. Literatura podstawowa:**

-

#### **B. Literatura uzupełniająca:**

-

#### **Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> PRAKTYKA – NEONATOLOGIA I OPIEKA NEONATOLOGICZNA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Opiekun praktyki				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	-	-	-	<b>3</b>
praktyczne	praktyki zawodowe	80	3	
praca własna	-	-	-	
<b>Rok / semestr</b>	II/4			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW37 czynniki warunkujące prawidłowy rozwój prenatalny i postnatalny			D.W37	
IPDW38 patofizjologię i objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka oraz żywienie i specyfikę opieki nad noworodkiem w zależności od jego dojrzałości i stanu klinicznego			D.W38	
IPDW39 zasady pielęgnowania noworodka zdrowego, chorego oraz z wadami i urazami okołoporodowymi, w tym noworodka pacjentki chorej na AIDS lub zakażonej wirusem HIV			D.W39	
IPDW40 zasady prowadzenia fototerapii i tlenoterapii noworodka			D.W40	
IPDW41 zasady organizacji opieki neonatologicznej i intensywnego nadzoru nad noworodkiem			D.W41	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU36 planować i sprawować specjalistyczną opiekę nad noworodkiem w zależności od jego dojrzałości, masy urodzeniowej ciała i stanu klinicznego w warunkach szpitalnych i pozaszpitalnych			D.U36	
IPDU37 dokonywać oceny stanu noworodka i uczestniczyć w badaniach diagnostycznych noworodka			D.U37	
IPDU38 oceniać wydolność opiekuńczą rodziców noworodka zdrowego, chorego i z wadami rozwojowymi oraz podejmować wobec rodziców noworodka działania edukacyjne promujące zdrowie, przygotowując ich do opieki nad dzieckiem w domu			D.U38	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz			III.A.1.3.1	

empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	
IPE2 przestrzegania praw pacjenta	III.A.1.3.2
IPE3 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	III.A.1.3.3
IPE4 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	III.A.1.3.4
IPE5 zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	III.A.1.3.5
IPE6 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
IPE7dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	III.A.1.3.7

#### Treści programowe:

1. Zapoznanie się ze specyfiką pracy w jednostce, w której odbywają się praktyki zawodowe.
2. Zapoznanie się z problemami zdrowotnymi osób przebywających w tej jednostce.
3. Zapoznanie się z metodami diagnostycznymi, terapeutycznymi, rehabilitacyjnymi i żywieniowymi obowiązującymi w jednostce.
4. Przyjęcie noworodka w oddział - przyjęcie noworodka donoszonego po porodzie fizjologicznym, - przyjęcie noworodka donoszonego po cięciu cesarskim (prawidłowe odpępowanie kikutu pępowiny po cięciu cesarskim).
5. Postępowanie pielęgnacyjne w stanach przejściowych noworodka.
6. Przygotowanie noworodka do badań diagnostycznych.
7. Wykonywanie wybranych zabiegów u noworodków donoszonych.
8. Znaczenie karmienia naturalnego w życiu noworodka.
9. Zasady funkcjonowania Punktu Laktacyjnego.
10. Rola położnej w edukacji matki podczas prawidłowego przystawiania noworodka do piersi.
11. Planowanie opieki pielęgniarzkiej (w tym przygotowanie noworodka i jego rodziny do samoopieki), modyfikowanie planu opieki w zależności od sytuacji.
12. Wykonywanie czynności dostosowanych do sytuacji noworodka.
13. Ewaluacja wyników opieki.
14. Dokumentowanie podjętych działań.

Szczegółowy przebieg praktyki określa Karta przebiegu praktyki.

#### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Umiejętności:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

#### Kryteria oceniania.

Zgodnie z kryteriami określonymi w Dzienniku praktyk

#### A. Literatura podstawowa:

Pozycje wskazane przez Opiekuna praktyk

#### B. Literatura uzupełniająca:

Brak

#### Kontakt

<b>Nazwa przedmiotu</b> PRAKTYKA – PEDIATRIA I PIEŁĘGNIARSTWO PEDIATRYCZNE				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Opiekun praktyki				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	-	-	-	2
praktyczne	praktyki zawodowe	40	2	
praca własna	-	-	-	
<b>Rok / semestr</b>	III/6			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW42 działania profilaktyczne podejmowane wobec osób w wieku rozwojowym, z uwzględnieniem noworodków i niemowląt			D.W42	
IPDW43 metody diagnostyczne i terapeutyczne chorób wieku rozwojowego			D.W43	
IPDW44 zasady racjonalnego żywienia dziecka i zaburzenia w odżywianiu			D.W44	
IPDW45 metody oceny rozwoju fizycznego i psychoruchowego dziecka			D.W45	
IPDW46 zasady opieki pielęgniarskiej nad dzieckiem w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych			D.W46	
IPDW47 zasady udzielania pierwszej pomocy w oparzeniach i sposoby pielęgnowania rany oparzeniowej;			D.W47	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU39 rozpoznawać problemy zdrowotne dziecka i planować opiekę w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych;			D.U39	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;			III.A.1.3.1	
IPE2 przestrzegania praw pacjenta			III.A.1.3.2	
IPE3 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym			III.A.1.3.3	

przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	
IPE4 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	III.A.1.3.4
IPE5 zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	III.A.1.3.5
IPE6 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
IPE7dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	III.A.1.3.7

#### Treści programowe:

1. Zapoznanie się ze specyfiką pracy w oddziale pediatrii jako środowiska chorego dziecka, zapoznanie ze stanem zdrowia dzieci, organizacją pracy w oddziale, dokumentacją lekarską i pielęgniarską dziecka prowadzoną w oddziale.
2. Zapoznanie się z problemami zdrowotnymi dzieci przebywających w tej jednostce. Prawa dziecka hospitalizowanego. Komunikowanie się z dzieckiem i jego rodziną. Stosowanie standardów zapobiegającym zakażeniom szpitalnym.
3. Zapoznanie się z metodami diagnostycznymi, terapeutycznymi, rehabilitacyjnymi i żywieniowymi obowiązującymi w jednostce. Stosowanie standardów zapobiegającym zakażeniom szpitalnym.
4. Zapoznanie się z zasadami profesjonalnej opieki pielęgniarskiej nad chorymi przebywającymi w jednostce.
5. Ocena stanu zdrowia dziecka, diagnozy pielęgniarskie, działania opiekuńczo-pielęgnacyjne, stosowane metody diagnostyki i leczenia dziecka w chorobie.
6. Udział w badaniach diagnostycznych: wystawianie skierowań na określone badanie diagnostyczne, przygotowanie dziecka i rodziców do badań diagnostycznych, obserwacja i pielęgnowanie dziecka po badaniu.
7. Monitorowanie podstawowych funkcji życiowych.
8. Rozpoznanie problemów chorego, określenie ich przyczyn i celów opieki.
9. Planowanie opieki pielęgniarskiej (w tym przygotowanie chorego i jego rodziny do samoopieki), modyfikowanie planu opieki w zależności od sytuacji.
10. Wykonywanie czynności dostosowanych do sytuacji chorego.
11. Udział w leczeniu; znajomość działania leków stosowanych w oddziale, dawkowanie leków u dzieci, zasady podawania leków różnymi drogami, obserwacja tolerancji leczenia farmakologicznego, działania niepożądane leków, przygotowanie zapisu form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie.
12. Monitorowanie stopnia nasilenia objawów choroby u dziecka (ocena parametrów życiowych, oraz rejestrowanie czynników nasilających i zmniejszających objawy chorobowe).
13. Żywienie dziecka w chorobie, obserwacja tolerancji leczenia dietetycznego.
14. Dostrzeganie i ocena objawów świadczących o zagrożeniu życia dziecka.
15. Ewaluacja wyników opieki.
16. Dokumentowanie podjętych działań.

Szczegółowy przebieg praktyki określa Karta przebiegu praktyki.

#### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Umiejętności:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

#### Kryteria oceniania.

Zgodnie z kryteriami określonymi w Dzienniku praktyk

#### A. Literatura podstawowa:

Pozycje wskazane przez Opiekuna praktyk

#### B. Literatura uzupełniająca:

Brak

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> PRAKTYKA - PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> opiekun praktyki				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy pielęgniarstwa				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba go- dzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	-	-	-	<b>3</b>
praktyczne	praktyki zawodowe	80	3	
praca własna	-	-	-	
<b>Rok / semestr</b>	I / 2			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPCW17 organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia			C.W17	
IPCW18 kompetencje położnej podstawowej opieki zdrowotnej oraz warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń położniczych w podstawowej opiece zdrowotnej			C.W18	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPCU27 realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zgodnie z kompetencjami położnej;			C.U27	
IPCU28 diagnozować sytuację kobiety i jej rodziny w środowisku zamieszkania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i podejmować działania na rzecz ochrony zdrowia kobiety i jej rodziny;			C.U28	
IPCU29 współpracować z zespołem podstawowej opieki zdrowotnej sprawującym opiekę nad kobietą i jej rodziną (z pielęgniarką i lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej oraz asystentem rodziny);			C.U29	
IPCU30 rozpoznawać przemoc domową i inne patologie społeczne oraz dokonywać interwencji w sytuacji kryzysu w rodzinie;			C.U30	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;			III.A.1.3.1	
IPE2 przestrzegania praw pacjenta			III.A.1.3.2	
IPE3 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;			III.A.1.3.3	

IPE4 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	III.A.1.3.4
IPE5 zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	III.A.1.3.5
IPE6 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
IPE7dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	III.A.1.3.7

#### Treści programowe:

1. Zapoznanie się ze specyfiką pracy w jednostce, w której odbywają się praktyki zawodowe. Elementy współpracy z zespołem opiekującym się kobietą i jej rodziną.
2. Poznanie specyfiki pracy w środowisku rodzin podopiecznych. Udział w przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych. Zapoznanie się z problemami zdrowotnymi osób przebywających w tej jednostce.
3. Zapoznanie się z metodami diagnostycznymi, terapeutycznymi, rehabilitacyjnymi i żywieniowymi obowiązującymi w jednostce.
4. Wizyty patronażowe:
  - 1) w pierwszym tygodniu połogu i okresu noworodkowego. Ocena procesów połogu i stanu zdrowia noworodka.
  - 2) w drugim i trzecim tygodniu połogu i okresu noworodkowego – udzielanie zaleceń podopiecznej
  - 3) w czwartym tygodniu połogu i okresu noworodkowego – ocena rozwoju noworodka po skończeniu I miesiąca życia.
  - 4) w piątym tygodniu połogu i okresu noworodkowego – udzielanie zaleceń podopiecznej.
  - 5) w szóstym tygodniu połogu i okresu noworodkowego – udzielanie zaleceń podopiecznej oraz ocena przebiegu okresu połogu i adaptacji kobiety do macierzyństwa.
5. Realizacja świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej:
  - 1) edukacja przedporodowa kobiet ciężarnych
  - 2) diagnoza sytuacji zdrowotnej pacjentek po operacjach ginekologicznych i schorzeniach onkologicznych
6. Ewaluacja wyników opieki.
7. Dokumentowanie podjętych działań.

Szczegółowy przebieg praktyki określa Karta przebiegu praktyki.

#### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Umiejętności:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

#### Kryteria oceniania.

Zgodnie z kryteriami określonymi w Dzienniku praktyk

#### A. Literatura podstawowa:

Pozycje wskazane przez Opiekuna praktyk

#### B. Literatura uzupełniająca:

Brak



**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> PRAKTYKA - PODSTAWY OPIEKI POŁOŻNICZEJ				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b>	<b>stopień</b>	
		<b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> opiekun praktyki				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	-	-	-	<b>3</b>
praktyczne	praktyki zawodowe	<b>80</b>	<b>3</b>	
praca własna	-	-	-	
<b>Rok / semestr</b>	I / 1			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	Obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPCW1 status i istotę zawodu położnej, rolę zawodową położnej w ujęciu historycznym i współczesnym oraz uwarunkowania rozwoju zawodu położnej			C.W1	
IPCW2 rolę, funkcje zawodowe i zadania położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia oraz nad jej dzieckiem i rodziną			C.W2	
IPCW3 rolę położnej w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia			C.W3	
IPCW4 istotę opieki pielęgniarskiej i położniczej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Dorothea Orem, Betty Neuman, Callista Roy, Madeleine Leininger, Ramona Mercer, Aaron Beck);			C.W4	
IPCW5 istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania przez położną podstawowych czynności pielęgniarskich, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;			C.W5	
IPCW6 metody, sposoby, zasady, techniki i procedury stosowane w pracy położnej, w specjalistycznej opiece nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie połogu i jej dzieckiem oraz nad kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie;			C.W6	
IPCW7 zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w celu zapobiegania zakażeniom szpitalnym;			C.W7	
IPCW8 zasady dokumentowania stanu zdrowia i prowadzenia dokumentacji medycznej;			C.W8	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPCU1 posługiwać się właściwym nazewnictwem z zakresu opieki położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej oraz interpretować podstawowe pojęcia z zakresu praktyki zawodowej położnej			C.U1.	
IPCU2 gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmio-			C.U2.	

towego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety chorej ginekologicznie, kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, kobiety w okresie połogu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy położniczej	
IPCU3 prowadzić dokumentację medyczną i posługiwać się nią	C.U3
IPCU4 przygotowywać kobietę, jej dziecko, siebie i stanowisko pracy do przeprowadzenia badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii, a także uczestniczyć w ich przeprowadzaniu	C.U4
IPCU5 prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta	C.U5
IPCU6 wykonywać pulsoksymetrię, pomiary podstawowych parametrów życiowych, pomiary antropometryczne, w tym noworodka po porodzie, i gazometrię, w tym z krwi pępowinowej	C.U6
IPCU7 pobierać materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii	C.U7
IPCU8 pobierać wymaz do oceny biocenozy z pochwy i szyjki macicy oraz wymaz cytologiczny, a także zabezpieczać pobrany materiał	C.U8
IPCU9 wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi, a także inne testy paskowe	C.U9
IPCU10 wykonywać badania przesiewowe noworodka	C.U10
IPCU11 wykonywać badanie piersi i oceniać gruczoł piersiowy	C.U11
IPCU12 przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami, podawać pacjentom leki różnymi drogami oraz obliczać dawki leków i modyfikować dawki insuliny	C.U12
IPCU13 wykonywać szczepienia przeciwko grypie, WZW i HPV	C.U13
IPCU14 zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego	C.U14
IPCU15 zakładać cewnik do pęcherza moczowego i usuwać go oraz monitorować diurezę	C.U15
IPCU16 wykonywać zabiegi doodbytnicze	C.U16
IPCU17 zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować i usuwać ten zgłębnik, w tym u noworodka i niemowlęcia	C.U17
IPCU18 wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta, w tym noworodka i niemowlęcia	C.U18
IPCU19 wykonywać zabiegi higieniczne, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze	C.U19
IPCU20 dobierać metody, techniki i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji oraz oceniać ryzyko rozwoju odleżyn, a także stosować działania profilaktyczne	C.U20
IPCU21 przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod, wykonywać ćwiczenia czynne i bierne oraz gimnastykę oddechową, drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych	C.U21
IPCU22 stosować zabiegi przeciwzapalne	C.U22
IPCU23 stosować zasady aseptyki i antyseptyki oraz planować i wdrażać postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie	C.U23
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>	
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	III.A.1.3.1
IPE2 przestrzegania praw pacjenta	III.A.1.3.2

IPE3 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	III.A.1.3.3
IPE4 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	III.A.1.3.4
IPE5 zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	III.A.1.3.5
IPE6 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
IPE7dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	III.A.1.3.7

**Treści programowe:**

1. Zapoznanie się ze specyfiką pracy w jednostce, w której odbywają się praktyki zawodowe.
2. Zapoznanie się z problemami zdrowotnymi osób przebywających w tej jednostce.
3. Zapoznanie się z metodami diagnostycznymi, terapeutycznymi, rehabilitacyjnymi i żywieniowymi obowiązującymi w jednostce.
4. Zapoznanie się z zasadami profesjonalnej opieki pielęgniarskiej nad chorymi przebywającymi w jednostce.
5. Przeprowadzanie oceny stanu pacjenta.
6. Rozpoznanie problemów chorego, określenie ich przyczyn i celów opieki.
7. Planowanie opieki pielęgniarskiej (w tym przygotowanie chorego i jego rodziny do samoopieki), modyfikowanie planu opieki w zależności od sytuacji.
8. Pielęgnowanie pacjenta ze stopą cukrzycową.
9. Udział pielęgniarki w badaniach i zabiegach specjalistycznych wykonywanych w chorobach układu oddechowego.
10. Udział pielęgniarki w rehabilitacji pacjenta po zawale mięśnia sercowego.
11. Przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych układu pokarmowego.
12. Postępowanie z pacjentem w przypadku krwotoku z przewodu pokarmowego.
13. Opieka nad pacjentem w przełomie tarczycowym.
14. Udział pielęgniarki w leczeniu niedokrwistości.
15. Wykonywanie czynności dostosowanych do sytuacji chorego.
16. Ewaluacja wyników opieki.
17. Dokumentowanie podjętych działań.

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Umiejętności:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Kryteria oceniania.**

Zgodnie z kryteriami określonymi w Dzienniku praktyk.

**A. Literatura podstawowa:**

Pozycje wskazane przez Opiekuna praktyk

**B. Literatura uzupełniająca:**

-

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> PRAKTYKA – POŁOŻNICTWO I OPIEKA POŁOŻNICZA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> opiekun praktyki				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> Podstawy opieki położniczej, Farmakologia, Anatomia, Fizjologia				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba go- dzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	-	-	-	7
praktyczne	praktyki zawodowe	200	7	
praca własna	-	-	-	
<b>Rok / semestr</b>	II/ 4 III/5			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	Obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW9 zadania położnej w monitorowaniu ciąży fizjologicznej i ocenie ryzyka położniczego			D.W9	
IPDW10 etiologię, patogenezę, metody diagnostyczne, leczenie i postępowanie pielęgnacyjno-położnicze w patologicznym przebiegu ciąży i porodu			D.W10	
IPDW11 zasady monitorowania i metody oceny dobrostanu płodu w ciąży o przebiegu fizjologicznym, o nieprawidłowym czasie trwania oraz w wybranych stanach klinicznych matki i płodu, a także wydolności łożyska, oraz udział położnej w procesie diagnostyki w okresie okołoporodowym			D.W11	
IPDW12 rekomendacje, wytyczne i algorytm postępowania diagnostycznego i profilaktyczno-leczniczego oraz standardy sprawowania opieki położniczej nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie porodu oraz patomechanizm, diagnostykę i sposoby terapii w przebiegu ciąży, porodu i porodu w przypadku współistnienia chorób niepołożniczych, chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę oraz zaburzeń psychicznych;			D.W12	
IPDW13 udział położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno- leczniczych w przypadku powikłanego przebiegu ciąży, porodu i porodu oraz występowania chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę i chorób niepołożniczych;			D.W13	
IPDW14 definicję porodu prawidłowego i nieprawidłowego oraz zakres opieki sprawowanej przez położną nad kobietą w okresie porodu, noworodkiem i ich rodziną			D.W14	
IPDW15 proces laktacji i czynniki ryzyka niepowodzeń w karmieniu piersią;			D.W15	
IPDW16 działania edukacyjne dotyczące promocji karmienia piersią i rozwiązywania problemów laktacyjnych;			D.W16	
IPDW17 zasady postępowania w sytuacjach nagłych występujących podczas ciąży, porodu i porodu oraz udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru położniczego;			D.W17	
IPDW18 metody diagnostyczne w położnictwie oraz zadania położnej w przygotowaniu pacjentki i sprzętu do ich stosowania;			D.W18	
IPDW19 wpływ chorób zakaźnych i infekcyjnych na płodność kobiety, zasady profilaktyki			D.W19	

nieswoistej i swoistej chorób zakaźnych, stosowanej u kobiet w okresie ciąży i porodu, mechanizmy zakażenia płodu w przebiegu chorób bakteryjnych, pasożytniczych i wirusowych oraz wytyczne dotyczące postępowania z kobietą ciężarną kobietą rodzącą i noworodkiem w przypadku wystąpienia takich chorób;	
IPDW20 wskazania do poradnictwa genetycznego i zakres diagnostyki wewnątrzmacicznej płodu;	D.W20
IPDW21 techniki wspomaganego rozrodu i zasady monitorowania ciąży po zapłodnieniu pozaustrojowym;	D.W21
IPDW22 przyczyny krwawienia w pierwszej i drugiej połowie ciąży oraz zasady postępowania we wstrząsie i koagulopatii w położnictwie;	D.W22
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>	
IPDU15 rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu ciąży i porodu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów;	D.U15
IPDU16 ustalać indywidualny plan opieki prenatalnej w odniesieniu do kobiety ciężarnej, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji;	D.U16
IPDU17 planować postępowanie położnicze i obejmować opieką położniczą kobietę ciężarną i kobietę w okresie porodu, w zależności od rozpoznanej sytuacji położniczej	D.U17
IPDU18 wdrażać standardy dotyczące opieki nad kobietą ciężarną z zagrożeniem porodu przedwczesnego i w przebiegu porodu przedwczesnego;	D.U18
IPDU19 promować karmienie naturalne, prowadzić poradnictwo laktacyjne w okresie przygotowania do laktacji i jej przebiegu, rozpoznawać problemy laktacyjne i podejmować działania prewencyjne w tym zakresie;	D.U19
IPDU20 realizować zadania położnej w opiece profilaktycznej, diagnostycznej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej nad kobietami w ciąży i w okresie porodu;	D.U20
IPDU21 rozpoznawać ciążę na podstawie objawów domyślnych, prawdopodobnych i pewnych;	D.U21
IPDU22 stosować profilaktykę ogólną i swoistą chorób zakaźnych wobec kobiet przygotowujących się do macierzyństwa i kobiet ciężarnych;	D.U22
IPDU23 planować i sprawować opiekę położniczą nad kobietą ciężarną kobietą rodzącą i kobietą w okresie okołoporodowym, powikłanym współistniejącymi chorobami położniczymi i niepołożniczymi;	D.U23
IPDU24 monitorować stan matki i dziecka oraz zapewniać wsparcie w sytuacji ciężkiej choroby lub wady noworodka, poronienia, urodzenia dziecka martwego, niezdolnego do życia lub z urazem okołoporodowym	D.U24
IPDU25 sprawować opiekę psychologiczną nad pacjentką po stracie ciąży, matką małoletnią i w innych sytuacjach szczególnych w położnictwie;	D.U25
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>	
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	III.A.1.3.1
IPE2 przestrzegania praw pacjenta	III.A.1.3.2
IPE3 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	III.A.1.3.3
IPE4 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	III.A.1.3.4
IPE5 zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	III.A.1.3.5
IPE6 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
IPE7dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	III.A.1.3.7

**Treści programowe:**

1. Zapoznanie się ze specyfiką pracy w Oddziale Patologii Ciąży oraz Oddziale Położnictwa, w której odbywają się praktyki zawodowe.
2. Zapoznanie się z problemami zdrowotnymi osób przebywających w tej jednostce.
3. Zapoznanie się z metodami diagnostycznymi, terapeutycznymi, rehabilitacyjnymi i żywieniowymi obowiązującymi w jednostce.
4. Stosowanie procedur zapobiegających zakażeniom w oddziałach położniczo - noworodkowym i patologii ciąży
5. Planowanie i realizowanie opieki nad kobietą w ciąży powikłanej chorobami położniczymi i nie położniczymi. Modyfikowanie planu opieki w zależności od sytuacji.
6. Przygotowanie zestawów i asysta do zabiegów: wyłżeczki jamy macicy, amniopunkcji, amnioinfuzji.
7. Pobieranie materiału do badań diagnostycznych, umiejętność interpretacji wyników.
8. Prowadzenie procesu pielęgnowania u ciężarnej z ciążą powikłaną.
9. Obserwacja i pielęgnacja ciężarnej w ciąży wysokiego ryzyka.
10. Opieka nad pacjentką w przypadku stanów nagłych w położnictwie: krwawienie w czasie ciąży/porodu/połogu, opieka nad ciężarną/rodzącą/położnicą z zagrażającą rzucawką i z rzucawką., zespół DIC.
11. Przyjęcie do oddziału położnicy i noworodka po porodzie drogami natury i po cięciu cesarskim.
12. Pielęgnowanie położnicy w przypadku połogu powikłanego.
13. Udział w profilaktyce, czynnościach diagnostycznych, leczniczych i pielęgnowanie pacjentki w przypadku współistnienia chorób zakaźnych i infekcyjnych.
14. Opieka nad samotną matką, młodocianą matką, matką, która straciła dziecko. Komunikacja z położnicą i jej rodziną
15. Edukacja i przygotowania położnicy do samoobserwacji po wypisaniu ze szpitala.
16. Rola położnej w rozpoznaniu depresji, baby bluesa i psychozy poporodowej.
17. Ewaluacja wyników opieki.
18. Dokumentowanie podjętych działań.

Szczegółowy przebieg praktyki określa Karta przebiegu praktyki.

**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.**

**Wiedza:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Umiejętności:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Kryteria oceniania.**

Zgodnie z kryteriami określonymi w Dzienniku praktyk

**A. Literatura podstawowa:**

-

**B. Literatura uzupełniająca:**

-

<b>Nazwa przedmiotu</b> PRAKTYKA – PSYCHIATRIA				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> Opiekun praktyki				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba go- dzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	-	-	-	2
praktyczne	praktyki zawodowe	40	2	
praca własna	-	-	-	
<b>Rok / semestr</b>	II/4			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW55 etiopatogenezę, objawy kliniczne i zasady postępowania w podstawowych zaburzeniach psychicznych, w tym depresji poporodowej i psychozach okołoporodowych oraz zaburzeniach psychicznych w okresie klimakterium i senium			D.W55	
IPDW56 zasady postępowania psychoterapeutycznego w sytuacji poronienia, urodzenia dziecka martwego, z niepełnosprawnością lub nieuleczalnie chorego			D.W56	
IPDW57 psychologiczne konsekwencje porodu matki małoletniej, w późnym wieku i samotnej oraz rodzaje i formy jej wsparcia			D.W57	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPDU45 rozpoznawać problemy pacjenta z najczęściej występującymi zaburzeniami psychicznymi, określać cel działania medycznego i planować interwencje terapeutyczne			D.U45.	
IPDU46 prowadzić rozmowę terapeutyczną			D.U46.	
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>				
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;			III.A.1.3.1	
IPE2 przestrzegania praw pacjenta			III.A.1.3.2	
IPE3 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;			III.A.1.3.3	
IPE4 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;			III.A.1.3.4	



IPE5 zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	III.A.1.3.5
IPE6 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
IPE7dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	III.A.1.3.7
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>	
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta	III.A.1.3.1
IPE2 poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece	III.A.1.3.1
IPE3 okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	III.A.1.3.1
IPE4 okazywania empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	III.A.1.3.1
IPE5 przestrzegania praw pacjenta	III.A.1.3.2
IPE6 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	III.A.1.3.3
IPE7 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	III.A.1.3.4
IPE9 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
<b>Treści programowe:</b>	
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zapoznanie się ze specyfiką pracy w jednostce, w której odbywają się praktyki zawodowe.</li> <li>2. Zapoznanie się z problemami zdrowotnymi osób przebywających w tej jednostce.</li> <li>3. Zapoznanie się z metodami diagnostycznymi, terapeutycznymi, rehabilitacyjnymi i żywieniowymi obowiązującymi w jednostce.</li> <li>4. Zapoznanie się z zasadami profesjonalnej opieki pielęgniarskiej nad chorymi z zaburzeniami psychicznymi.</li> <li>5. Przeprowadzanie oceny stanu pacjenta.</li> <li>6. Rozpoznanie problemów chorego, określenie ich przyczyn i celów opieki.</li> <li>7. Planowanie opieki pielęgniarskiej (w tym przygotowanie chorego i jego rodziny do samoopieki), modyfikowanie planu opieki w zależności od sytuacji.</li> <li>8. Znajomość objawów ubocznych stosowanych leków psychotropowych</li> <li>9. Wykonywanie czynności dostosowanych do sytuacji chorego.</li> <li>10. Komunikowanie się z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi.</li> <li>11. Ewaluacja wyników opieki.</li> <li>12. Dokumentowanie podjętych działań.</li> </ol> <p>Szczegółowy przebieg praktyki określa Karta przebiegu praktyki.</p>	
<b>Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.</b>	
<b>Wiedza:</b> zaliczenie w Dzienniku praktyk	
<b>Umiejętności:</b> zaliczenie w Dzienniku praktyk	
<b>Kompetencje społeczne:</b> zaliczenie w Dzienniku praktyk	
<b>Kryteria oceniania.</b>	
Zgodnie z kryteriami określonymi w Dzienniku praktyk	

**A. Literatura podstawowa:**

Pozycje wskazane przez Opiekuna praktyk

**B. Literatura uzupełniająca:**

brak

**Kontakt**

<b>Nazwa przedmiotu</b> PRAKTYKA - TECHNIKI POŁOŻNICZE I PRZYJMOWANIE PORODU				
<b>Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot</b> WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU				
<b>Studia</b>				
		<b>Kierunek</b> <b>POŁOŻNICTWO</b>	<b>stopień</b> <b>PIERWSZY</b>	
<b>Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)</b> opiekun praktyki				
<b>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</b> brak				
<b>Rodzaje zajęć, metody dydaktyczne, liczba godzin oraz liczba punktów ECTS</b>				
<b>Rodzaj zajęć</b>	<b>Metody dydaktyczne</b>	<b>Liczba godzin</b>	<b>Liczba punktów ECTS</b>	<b>Łączna liczba punktów ECTS</b>
teoretyczne	-	-	-	<b>13,2</b>
praktyczne	praktyki zawodowe	<b>360</b>	<b>13,2</b>	
praca własna	-	-	-	
<b>Rok / semestr</b>	II / 4, III/ 5 i 6			
<b>Przedmiot obowiązkowy / fakultatywny</b>	Obowiązkowy			
<b>Język, w jakim prowadzone są zajęcia</b>	Polski			
<b>Efekty uczenia się.</b>			<b>Odniesienie do standardu kształcenia.</b>	
<b>Wiedza (student zna i rozumie):</b>				
IPDW1 zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego, porodu przedwczesnego i porodu patologicznego oraz zasady prowadzenia i przyjmowania porodu w warunkach pozaszpitalnych;			D.W1	
IPDW2 mechanizmy porodów w położeniu podłużnym główkowym, w ułożeniach odgięciowych, przy nieprawidłowym ułożeniu główki (asynklyzm przedni i tylny), w położeniach miednicowych, przy nieprawidłowej budowie miednicy kostnej i porodów bliźniaczych;			D.W2	
IPDW3 niefarmakologiczne i farmakologiczne metody indukcji i stymulacji czynności skurczowej;			D.W3	
IPDW4 zadania położnej podczas porodu o nieprawidłowym przebiegu i porodu zabiegowego;			D.W4	
IPDW5 zasady postępowania w sytuacjach nagłych w opiece okołoporodowej (krwotoki położnicze, dystocja barkowa, wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu);			D.W5	
IPDW6 zasady psychoprofilaktyki porodu, ze szczególnym uwzględnieniem metod łagodzenia bólu porodowego;			D.W6	
IPDW7 standardy prowadzenia porodu przez położną zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi;			D.W7	
IPDW8 zasady opieki nad noworodkiem po porodzie;			D.W8	
<b>Umiejętności (student potrafi):</b>				
IPCU1 dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, płodu, kobiety w okresie połogu i noworodka oraz sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań, wdrażać interwencje położnicze oraz dokonywać ewaluacji opieki położniczej;			C.U1.	
IPCU2 rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu porodu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów;			C.U2.	

IPDU3 podejmować działania profilaktyczne i w zakresie promocji zdrowia w stosunku do kobiet w okresie okołoporodowym oraz stosować w opiece okołoporodowej zasady wynikające z regulacji prawnych;	C.U3
IPDU4 wykorzystywać założenia psychoprofilaktyki położniczej oraz dokonywać wyboru niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego i stosować te metody;	C.U4
IPDU5 ustalać indywidualny plan porodu, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji;	C.U5
IPDU6 rozpoznawać początek porodu i oceniać jego postęp na podstawie badania położniczego zewnętrznego, wewnętrznego i obserwacji zachowania kobiety rodzącej oraz prognozować prawdopodobny przebieg porodu i oceniać możliwości odbycia porodu siłami natury;	C.U6
IPDU7 monitorować i oceniać różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu oraz interpretować wyniki tej oceny, w tym wykonywać badanie KTG i interpretować jego wynik oraz rozpoznawać zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego wyniku badania KTG;	C.U7
IPDU8 sprawować opiekę położniczą nad kobietą rodzącą w poszczególnych okresach porodu i stosować konieczne procedury zgodne ze standardem opieki okołoporodowej;	C.U8
IPDU9 nacinać krocze, rozpoznawać pęknięcie krocza różnego stopnia i szyć krocze nacięte lub pęknięte I stopnia;	C.U9
IPDU10 przyjmować poród fizjologiczny i miednicowy;	C.U10
IPDU11 wdrażać standardy opieki położniczej w przypadku porodu pacjentki zarażonej wirusem HIV i w innych sytuacjach trudnych wskazanych w standardzie opieki okołoporodowej;	C.U11
IPDU12 rozpoznawać stany naglące w przebiegu porodu, w tym łożysko przodujące, łożysko przedwcześnie odklejone, krwotok położniczy, dystocję barkową oraz wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu, a także postępować zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie;	C.U12
IPDU13 udzielać pierwszej pomocy położniczej (zabezpieczać dostęp do żyły obwodowej, podawać wlew kroplowy, stosować tlenoterapię, utrzymywać drożność dróg oddechowych, wykonywać czynności resuscytacyjne u pacjentki i noworodka, zabezpieczać ranę krocza lub szyjki macicy, wykonywać ręczne wydobycie łożyska, udzielać pomocy ręcznej w porodzie miednicowym);	C.U13
IPCU14 wykonywać zabiegi okołoporodowe u noworodka i oceniać jego stan według obowiązujących skal oceny;	C.U14
<b>Kompetencje społeczne (student jest gotów do):</b>	
IPE1 kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	III.A.1.3.1
IPE2 przestrzegania praw pacjenta	III.A.1.3.2
IPE3 samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	III.A.1.3.3
IPE4 ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	III.A.1.3.4
IPE5 zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	III.A.1.3.5
IPE6 przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	III.A.1.3.6
IPE7dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	III.A.1.3.7

## Zajęcia praktyczne

1. Przyjęcie pacjentki w oddział sali porodowej
2. Obserwacja, analiza i ocena stanu ogólnego, psychicznego i położniczego pacjentki w sali porodowej
3. Przygotowanie rodzącej do porodu
4. Prowadzenie I okresu porodu w tym: budowa i ocena miednicy kostnej. Typy miednic fizjologiczne i patologiczne
5. Zasady opieki położniczej podczas porodu. Standard opieki położniczej w Polsce
6. Prowadzenie I okresu porodu w tym kanał rodny – budowa i wymiary – mięśnie kanału rodnego
7. Prowadzenie I okresu porodu w tym: płód jako przedmiot porodu. Usytuowanie płodu w macicy – podstawowe pojęcia położnicze – położenie, ustawienie, ułożenie.
8. Prowadzenie I okresu porodu w tym: Badanie położnicze zewnętrzne: wielkość i kształt brzucha, ocena wysokości dna macicy, chwyt Leopolda Ocena wielkości ciąży - ustalenie terminu porodu
9. Psychoprofilaktyka porodu
10. Monitorowanie stanu matki i płodu w czasie porodu: wysłuchanie i ocena tętna płodu. Wykonanie interpretacja i ocena zapisów KTG
11. Obserwacja i pielęgnacja rodzącej w I okresie porodu – zadania położnej
12. Mechanizm porodu w położeniu podłużnym główkowym
13. II okres porodu w tym: przygotowanie pacjentki i zestawu narzędzi do porodu
  - kontrola stanu płodu
  - kontrola stanu ogólnego i psychicznego rodzącej
  - technika nacięcia krocza
  - przygotowanie pacjentki i zestawu narzędzi do szycia krocza
  - asysta do szycia krocza
14. II okres porodu w tym: technika nacięcia krocza, przygotowanie zestawu narzędzi do szycia krocza i kontroli szyjki macicy
15. II okres porodu w tym: obserwacja, pielęgnacja i czynności położnej podczas II okresu porodu
16. II okres porodu w tym: ocena stanu noworodka i postępowanie po porodzie
17. Obserwacja, pielęgnacja i czynności położnej w III okresie porodu
  - technika prowadzenia III okresu porodu
  - ocena ilości utraconej krwi
  - ocena stanu krocza po porodzie – uszkodzenia poporodowe (otarcia, pęknięcia, rozdarcia, nacięcia)
18. IV okres porodu w tym: obserwacja, pielęgnacja pacjentki i czynności położnej
19. IV okres porodu w tym: ocena sytuacji położniczej pacjentki po porodzie
20. Dokumentacja medyczna w obejściu Sali Porodowej
21. Referowanie pacjentki w Sali porodowej, referowanie pacjentki po porodzie
22. Podstawy dokumentowania i dokumentacja kobiety rodzącej
23. Zapoznanie z organizacją pracy w sali porodowej. Dokumentacja medyczna obowiązująca w oddziale. Metod zbierania informacji o pacjentce
24. Przygotowanie pacjentki do przekazania w oddział położniczy
25. Postępowanie z noworodkiem po porodzie fizjologicznym, definicja noworodka donoszonego:
  - zabiegi: odśluzowanie, odpepnienie, ogrzanie, Credego
  - ocena noworodka wg skali Apgar

Szczegółowy przebieg praktyki określa Karta przebiegu praktyki.

### Metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia.

**Wiedza:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Umiejętności:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

**Kompetencje społeczne:** zaliczenie w Dzienniku praktyk

### Kryteria oceniania.

Zgodnie z kryteriami określonymi w Dzienniku praktyk

**A. Literatura podstawowa:**

Pozycje wskazane przez Opiekuna praktyk

**B. Literatura uzupełniająca:**

-

**Kontakt**